THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921—7121, 465—7902
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466, U.S.A.
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U.S.A.

WEDNESDAY MARCH 27, 1968

LATVIJA
AMERIKĀ

25. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 27. MARTS 18. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8 Ont., Canada; tālr. 465—7902.
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE. 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647. U.S.A., tālrunis 486—8975

Top ACEN Kanadas delegācija

Eiropas apspiesto tautu asamblejas (Assembly of Captive European Nations vai saīsināti ACEN) priekšsēdis Dr. G. M. Dimitrovs 17. martā bija ieradies Toronto, lai ar etnisko grupu vadītājiem apspriestos par pastāvīgas ACEN Kanadas delegācijas izveidošanu. Uz apspriedi bija aicināti albāņu, bulgāru, čechu, slovaku, ungāru, rumāņu, poļu, igauņu, lietuviešu un latviešu pārstāvji, no kuriem ieradās bulgāri, poļi, igauņi, lietuvieši un latvieši. Mūsu intereses pārstāvēja LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra un politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis.

Dr. G. Dimitrovs sanāksmes dalībniekus iepazīstināja ar ACEN uzbūvi, darbu un mērķiem. Asambleja darbojas kā privāta organizācija, apvienojot 9 komūnistu apspiesto Eiropas valstu — Albānijas, Bulgārijas, Čechoslovakijas, Ungārijas, Rumānijas, Polijas, Igaunijas, Lietuvas un Latvijas politiskos darbiniekus, kas apņemas strādāt šo valstu brīvības un neatkarības atgūšanai. Asamblejas amatos darbojas piedzīvojuši diplomāti un kādreizējie valstsvīri. ACEN ilggadējs vadītājs bija latviešu diplomāts, tagad mirušais Vilis Māsēns. Asambleja cieši sadarbojas ar ASV un citām brīvās pasaules vadošo valstu valdībām, kā arī mērķos līdzīgām citām organizācijām. Līdzekļus asamblejas darbam sagādā ASV draudzīgi noskaņotās organizācijas.

Viens no galvenajiem ACEN darba lauķiem ir nepārtrauktu sakaru uzturēšana ar valstu delegācijām Apvienotajās nācijās. Tās no ACEN saņem plašu, pārbaudītu un labi sagatavotu informāciju par politisko un saimniecisko stāvokli apspiestajās zemēs, tāpat par iedzīvotāju noskaņojumu un komūnistu metodēm verdzināto tautu izmantošanā. ACEN ir sevišķi aktīva Apvienoto nāciju sesiju laikā, arī tās galvenā mītne ierīkota AN nama tuvumā Nujorkā. Dr. G. Dimitrovs ieskata, ka ACEN guvusi daudz labu draugu un atbalstītāju Apvienotajās nācijās.

Otrs lielākais asamblejas darba lauks ir Eiropas valstu konsultatīvā padome. ACEN pārstāvji piedalās visās padomes sesijās, gan bez balss tiesībām, tomēr panākuši, ka viņu domas uzklausa un apspriež arī viņu iesniegumus.

Sakarā ar cilvēku tiesību gadu, par kādu Apvienotās nācijas izsludinājušas 1968. gadu, asambleja uzsākusi sevišķu aktīvitāti, atgādinot brīvo tautu valdībām AN chartas principus, kuŗi lielā pasaules daļā vēl joprojām nav iedzīvināti, it sevišķi centrālajā un Austrumeiropā. ACEN izsūtīts spēcīgu delegāciju uz AN sasauktostarptautisko cilvēktiesību konferenci Teherānā laikā no 22. aprīļa līdz 13. maijam. Attiecīgs iesniegums jau izdarīts visām valstu delegācijām Apvienotajās nācijās. Tajā asambleja ierosina šāgada Teherānas konferencē mēģināt labot tās lielās politiskās kļūdas, kuŗas pielaida sabiedrotie pirmajā Teherānas konferencē otrā pasaules kaŗa laikā.

ACEN delegācijām atsevišķajās valstīs piekrīt liela un nozīmīga loma valdības un sabiedrības informēšanā par asamblejas mērķiem un centieniem, kā arī iepazīstināšanā ar asamblejas nodomiem, lūdzot tās pasākumiem atbalstu. Vairākās Eiropas valstīs vietējās delegācijas līdz šim guvušas labus panākumus.

Pēc informātīvajām pārrunām klātesošo tautību pārstāvji atzina ACEN Kanadas delegācijas dibināšanas nepieciešamību, ņemot tās darbā piedalīties arī šai sanāksmē iztrūkstošos albāņus, ungārus, rumāņus, poļus, čechus un slovakus.

Organizēšanas darba veikšanu un pirmās centrālās un Austrumeiropas tautu pārstāvju sapulces sasaukšanu sanāksmes dalībnieki vienprātīgi uzticēja LNAK valdes priekšsēdim J. Niedram. Paredzams, ka ACEN Kanadas delegācijas dibināšanas priekšdarbus pavelks apmēram mēneša laikā.

J. A.

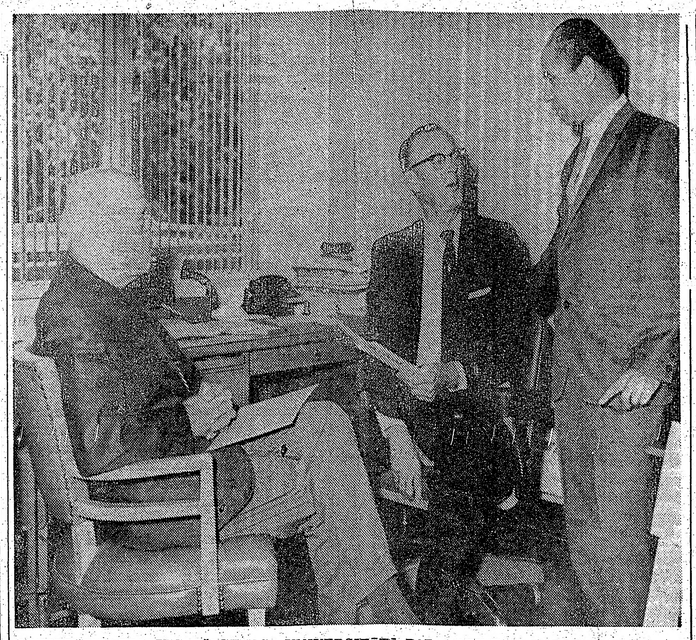

APSPRIEDE RIETUMMIČIGENAS UNIVERSITĀTĒ PAR LATVIEŠU VALODAS KURSIEM

„Tātad — lai līdz 1. maijam būtu vismaz 24 kursanti!" pieteica Rietummičigenas universitātes Kalamazū speciālo projektu nozares vadītājs Otto Aintema (Yntema) Dr. Valdim Muižniekam (pa labi). Uzņēmumā pa kreisi universitātes valodu nodaļas profesors Dr. Hermans Rotfuss, kam lieli nopelni pirmā latviešu valodas kursa noorganizēšanā pērn. Foto: A. Purmalis

Šovasar divi latviešu valodas kursi

Kad pirms apmēram gada Rietummičigenas universitātē beidzās Dr. J. Zaubes vadītie pirmie latviešu valodas kursi, to administrātors Dr. Valdis Muižnieks solījās nākošos organizēt uz citādas bāzes, lai vismaz būtu cerības pēc kāda laika panākt ieskaiti (credit course). Universitātes vadības nopietnākais iebildums pret to bija toreizējie sabraukumi kādā nedēļas nogalē reizi mēnesī un kursa lielā izkliede laika ziņā. Tādēļ nācās domāt par vasaras brīvlaiku un meklēt tādu mācības spēku, kam šis periods brīvs.

Pēc garām sarakstēm un pārrunām ar universitātes vadību un pēc maratona tālsarunām lektoru „medīšanā", Lalitai un Valdim Muižniekam atkal izdevies īstenot jaunu projektu. Sešas nedēļas vasaras brīvlaikā, no 17. jūnija līdz 26. jūlijam, Rietummičigenas universitātē Kalamazū notiks divi latviešu valodas kursi — latviešu valodas rakstu darbos un latviešu literatūras vēsturē. Tos vadīs Dr. Jāzeps Lelis, Hovardas universitātes Vašingtonā valodu nodaļas profesors.

„Pirmā kursa galvenais nolūks," saka Dr. Lelis, „ir iemācīt studentus izteikties rakstveidā latviešu valodā. Tādēļ šis kurss ietvers intensīvu gramatikas atkārtošanu, vārdu krājuma papildināšanu un iepazīšanos ar dažādiem prozas stiliem, kuŗus studentiem vingrinājumos būs jāmēģina atdarināt. Turpretim otrā kursu sāksim ar īsu pārskatu par latviešu literatūras sākumu, vēlāk apskatot modernās literatūras galvenos autorus."

Abu kursu viela ir radniecīga, viena otru papildina. Tādēļ mācības plāns iekārtots tā, lai kursanti varētu piedalīties abos. Maksa par atsevišķu kursu būs 60 dol., bet par abiem kopā — 100 dol. Interesentiem jāpieteicas līdz 1. maijam, iemaksājot 30 dol. par kursu vai 50 dol. par abiem. Atlikumu jāsamaksā mācību sākumē jūnija vidū.

Lalita Muižniece aizvadītajā vasarā Divreizdivi seminārā Katskilu kalnos kopā ar Dr. J. Leli mācīja latviešu valodu. Viņa pastāsta, ka prof. J. Lelis Dr. gradu ieguvis Harvardas universitātē 1961. gadā, speciālizēdamies salīdzināmajā valodniecībā (baltu, angļu un vācu valodās). Paralēli darbam Hovardas universitātes valodu nodaļā, kuŗā pašreiz strādā, viņš nedēļu nogalēs māca latviešu valodu jauniešu grupai Vašingtonā.

„Šie abi būs ļoti intensīvi kursi," paskaidro Dr. Valdis Muižnieks. „Tomēr vielas iekārtojums un metožu izvēle spēs piemēroties aplikantiem ar dažādām priekšzināšanām. Kursanti ar mazāku ‚bagāžu' varēs apgūt vielu ar kāpinātu progresu, bet tie, kuŗiem vairāk pieredzes, varēs sistēmatiskā darbā aizpildīt robus vai nodoties speciāliem pētījumiem lektora vadībā. Mans sirsnīgs lūgums interesentiem — nekavēties ar pieteikšanos! Kurss iespējams tikai tad, ja līdz 1. maijam būs pieteikušies vismaz 24 dalībnieki. Bez tam jāplāno arī kursantu izvietošana — vai nu universitātes „dormos", vai Kalamazū latviešu ģimenēs. Arī tas kārtojams laikus."

Tuvāku informāciju par kursu norisi un izvietošanas iespējam sniedz Dr. Valdis Muižnieks, 2318 Gull Road, Kalamazoo, 49005. U.S.A.; tālrunis (616) 345—4211.

A. Zaļinskis

Par to ziņo arī Kanadas prese

Nesenajā LNAK padomes sēdē, kā jau ziņots mūsu laikraksta 20. marta numurā, ieradās arī Kanadas federālā parlamenta loceklis Stīvens Otto. Liberāļu partijas pārstāvis pats bija izteicis vēlēšanos latviešiem runāt par Kanadas „trešā spēka" resp. neangļu un nefranču izcelsmes etnisko grupu ciešāku sadarbību, aizstāvot savas tiesības sakarā ar Kanadas franču šķietamo uzkundzēšanos pār pārējām tautībām it kā „mantotu" tiesību dēļ. Šo izdevību viņam arī neliedza, atzīstot, ka LNAK padomes sesija ir piemērotākā vieta un laiks.

Notikums atbalsojās arī baltiešiem visumā nelabvēlīgā laikraksta „The Globe and Mail" 11. martā izdevumā, pirmoreiz parādoties rakstam, kuŗā latviešu vārds saistīts ar Kanadas iekšpolitikas problēmām, pie tam ar visai spēcīgu virsrakstu: „Otto mudina latviešus lauzt (angļu) saimniecisko varu". Rakstā paskaidrots, ka Otto ieteicis pretoties anglosakšu saimnieciskajai ietekmei Kanadā, bet aicinājis to darīt, nesaistoties ar frančiem, kaut Dr. Upenieks atzinis, ka etniskajām grupām, kas „cietušas tāpat kā franči", būtu tiem jāpievienojas, lai anglosakšu saimniecisko hēgemoniju nokratītu.

Otto uzsvēris, — informē kanadiešu laikraksts, — ka nevar no 5,5 milj. dažādo etnisko grupu piederīgiem (kas skaitā tikpat daudz, cik Kanadā franču) prasīt, lai tie atzītu kādas „mantotas" privilēģijas, balstoties uz novecojušo Britu Ziemeļamerikas līgumu. Pievērzdamies Kanadas saimniecībai, Otto norādījis, ka pār 85% Kanadas bagātību noteic 187 ģimenes, no kuŗām lielais vairums ir angļu izcelsmes. Tomēr uzbrukumi angļiem vien nedotu vēlamos rezultātus. Pēc Otto ieskatiem visām pārējām etniskajām grupām būtu jāapvienojas prasībā pēc „vienotas Kanadas" un vienlīdzīgām tiesībām ar angļiem un frančiem.

Stīvena Otto referāts latviešu vērtējumā bijis visai maznozīmīgs, jo latvieši un pārējie baltieši atrodas citā situācijā un strādā citiem centieniem nekā pārējās etniskās grupas Kanadā, taču Otto netieši palīdzējis atgādināt latviešu tautas likteni. Pat par lielākajiem latviešu sarīkojumiem Toronto kanadiešu presē labākajā gadījumā parasti atrodama tikai pāris rindu atzīme, mūsu pretkomūnistiskā nostāja un centieni atgūt Latvijai brīvību pallek noklusēti, taču Otto runu noklusēt nevarēja, tā pamudināja kanadiešu reportieri ierasties LNAK sesijā un kaut netieši pieminēt arī pašu latviešu problēmas. Šis atgadījums rāda ceļu, kā mums gūt publicitāti arī kanadiešu presē, pēc kuŗas tik ļoti tiecamies, bet parasti nesekmīgi.

—ns

Paveiktais darbs

LATVIEŠU NACIONĀLĀS APVIENĪBAS KANADĀ 1967. GADA DARBĪBAS PĀRSKATS

Sakarā ar LNAK padomes sesiju, kuŗa notika 9. un 10. martā Toronto, valde arī šogad bija sakārtojusi brošūrā rakstveida darbības pārskatu, kas aptver 62 lappuses. Tajā bez LNAK valdes un dažādo nozaru ziņojumiem uzņemti arī vairāku citu organizāciju darbības pārskati, tādēļ brošūra sniedz samērā vispusīgu iespaidu Kanadas, bet jo sevišķi Toronto latviešu organizāciju dzīvē. Šis pārskatu kopojums ievērojami atvieglināja arī LNAK padomes sesijas darba gaitu, izpaliekot daudzajiem mutvārdu ziņojumiem.

LNAK valde pr-ža J. Niedras vadībā aizvadītajā gadā sanākusi 11 sēdēs. Biedru skaits, kas maksā dalības naudu, pieaudzis uz 3981. Tā sakarā ar jaunās padomes vēlēšanām ievērojami uzlabojies arī saimnieciskais stāvoklis. Budžetā paredzēto 8450 dol. vietā ieņemti 11.554,87 dol., bet izdoti 9229,14 dol. Lielākos ienākumu posteņus veidojušas dalības maksas (4629,50 dol.), ziedojumi kultūras fondam (1344,24), ziedojumi palīdzības darbam (1194,16) un vispārējie ziedojumi (1052,60). LNAK padomes vēlēšanu izkārtošanai izdoti 1124,49 dol., Ziemeļamerikas latviešu kultūras fondam — 1138,07 dol., palīdzības darbam — 992,19 dol., dažādiem speciāliem fondiem — 943,60 dol., darbinieku ceļa izdevumiem — 873,69 dol., biroja uzturēšanai — 794,63 dol. un Latvijas brīvības darbam — 731,09 dol.

Bez tiešā valdes darba, LNAK padomes lēmumu īstenošanas un Kanadas latviešu pārstāvēšanas dažādajiem pienākumiem valde izmantojusi katru izdevību Latvijas vārda popularizēšanai un likteņa atgādināšanai, atbalstot arī iesniegumus Anglijas valdībai Latvijas zelta iztirgošanas lietā. Sakarā ar Kanadas konfederācijas 100 gadiem un pasaules izstādi Montreālā sadarbībā ar lietuviešiem un igauņiem bijušas sarunas un sarakste ar Kanadas federālās valdības pārstāvjiem, galvenokārt ar tirdzniecības ministru R. Vinteru, iesniedzot arī protestu par valdības nelabvēlīgo nostāju pret baltiešiem. Dažādos aktuālos jautājumos LNAK valde sadarbojusies arī ar citu tautību pārstāvniecībām, latviešu centrālajām organizācijām citās valstīs un vietējām Kanadas latviešu organizācijām. Cieša sadarbība izveidota ar Amerikas latviešu apvienību, piedaloties arī tās kongresos un vairākās speciālās sēdēs.

Izglītības nozares (vadītājs J. Mežaks) pārskatā lasāms, ka 1966./67. mācību gadā Kanadā darbojušās 14 latviešu skolas ar 17 skolu vienībām, jo Montreālā un Hamiltonā pamatskolai un ģimnazijai, tāpat Toronto LTA neklātienes skolai un ģimnazijai ir kopīga vadība un pārvalde. Skolās mācījušies 815 skolēni, no tiem 129 ģimnazijās. Skolotāju kopskaits bijis 105, no tiem 67 skolotājas. Pamatskolu kursu beiguši 52 absolventi, bet ģimna-

(Nobeigums 4. lpp.)

Jāzeps Grodnis

Kultūras sakari ar dzimteni

REFERĀTS LNAK PADOMES SESIJĀ TORONTO

II

Pavisam citādi tomēr sastāv ar mūsu kultūras sakariem uz dzimteni. Tādi, kas runātu mums par labu, nav iespējami. To atklāti pasaka Komitejas kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs Latvijas nodaļas valdes priekšsēdis Žanis Zakenfelds, proti: „Nav gudri prasīt no Latvijas, lai tā brīvi atļautu izplatīt grāmatas vai preses izdevumus, jo tie pa lielākai daļai vērsti pret mūsu tautu, valsti, tās konstitūciju un oficiālajām institūcijām. — Lai izkontrolētu, kas būtu ielaižams un kas ne, vajadzētu milzīgu ierēdņu štatu." Tie ir meli, jo komūnistiem ir pietiekami liels štats, lai izkontrolētu pat privātās vēstules. Citādi ir ar zinātniskajām grāmatām, ar kuŗām attiecīgo profesiju kollēgas apmainās savā starpā, vai arī tuvi draugi pa slepeniem ceļiem.

Tas, ko mēs vēlētos dot ar kultūras sakariem tautiešiem dzimtenē un kas tiem visvairāk nepieciešams gara stiprināšanai un izturībai, ir informācija par mūsu kultūras sasniegumiem, jaunatnes audzināšanas problēmām, cīņu par Latvijas brīvības atjaunošanu, mūsu panākumiem rietumu pasaules cīņā pret komūnismu u.t.t. Šādu informāciju mēs tautiešiem dzimtenē nevaram piegādāt pa Maskavas izraudzītajiem kultūras sakaru ceļiem. Te ir tikai divi veidi — radioraidījumi uz dzimteni un slepenie ceļi, kuŗi ir grūti un bīstami mūsu draugiem dzimtenē.

No Padomju - Rietumu kultūras sakaru institūta priekšnieka S. Romanovska 1966. gadā Maskavā izdotās grāmatas „Mežđunarodnije kuļturnije naučnije svjazi" nepārprotami izriet, ka padomju kultūras politika ārzemēs ir Pad. savienības ārpolitikas sastāvdaļa ar uzdevumu piedalīties sociālisma un kapitālisma sadursmē pasaules forumā. Tam kalpo visas nozares — literatūra, māksla, mūzika, pat sports u. t. t. Tātad — šis ir spēcīgākais aukstā kaŗa ierocis. „Šie sakari kalpo komūnismam," saka Romanovskis.

Vai dzimtenes apmeklējumi ir iespējami un vai tie vēlami? Tie ir iespējami. Sevišķi pēdējos gados tie arvien vairāk pieaug. Dzimtenes apmeklētāji iedalāmi trīs grupās: 1) ģimenes vai tuvinieku, tātad — cilvēcisku jūtu izsaukti apmeklējumi; 2) izpriecas vai tūrisma apmeklējumi; 3) sagatavoti apmeklējumi.

Nevarētu nekā iebilst pret tuvinieku apmeklējumiem specifiskos — piemēram, slimības vai nāves — gadījumos. Citādi ir ar izpriecas braucējiem vai tūristiem. Šie dzimtenes apmeklētāji brauc tikai savas izpriecas dēļ. Sakrājuši pietiekami līdzekļu, tie domā, ka var atļauties šādu izpriecas braucienu: sak', ja jau iezemieši apmeklē Floridu, Eiropu un citas jaukas vietas pasaulē, kādēļ tad mēs par saviem grūtā darbā sakrātajiem līdzekļiem nevaram apskatīt veco un skaisto Rīgu? To viņi arī dara. Kas par to, ka dzimtenē latviešus māc nedrošības sajūta, bet vecos cietumu un čekas pagrabu mūros dveš asiņu un nāves smaka? Tūristi tikai nosaka: „Tas viss taču bija tik sen. Tagad daudz kas mainījies — jaunas celtnes, tilti un cits. Ir taču jauki atkal būt sirmajā Rīgā, pastaigāties pa agrākajām skaisto apstādījumu alejām un ielām!" Protams, ir jau arī jauki nofotografēties ar smaidīgām sejām Brīvības pieminekļa pakājē. Varbūt pat kopā ar paziņām. Un tad atvest bildītes un filmas uz savu patvēruma zemi, lai iepriecinātu ar tām šejienes draugus un paziņas...

Šie apmeklētāji nedomā un nenojauš, ka šie skaistie un nevainīgie prieki ir tieši tas, ko mūsu dzimtenes okupanti un tautas apspiedēji vēlas un propagandē. Tie nedomā un neapzinās, ka ar savu rīcību juridiski akceptē padomju okupāciju Latvijā, veicina komūnisma uzvaras gājienu, piegādājot Maskavas komūnistu partijai ārzemju valūtu subversīvas darbības financēšanai Rietumos, un apmaina savus agrākos ieskatus par komūnisma īsto būtību pret padomju propagandas apgalvojumiem.

Rietumniekus, kuŗi apmeklē komūnistiskās zemes — žurnālistus, baznīcu vadītājus, universitāšu profesorus, parlamentāriešus u. c., mēs apzīmējam par naiviem pacifistiem un citādi, bet paši to darām bez mazākajiem sirdsapziņas pārmetumiem. Šādi tūrisma apmeklējumi ne mums, ne dzimtenē palikušajai tautai nekā laba nedod, bet Maskava tos ļoti vēlas un tādēļ propagandē. Šādiem apmeklējumiem ir komūnistu partijas stingri noteikts maršruts un uzturēšanās vietas. Tūristi nevar un nedrīkst ieskatīties apspiestās tautas liktenī. Arī to nenārpotrami nasaka jau minētais kultūras sakaru institūta priekšnieks S. Romanovskis, proti: „Apmeklētāji no Rietumiem ar padomju dzīvi un kultūru pašās padomju zemēs var iepazīties universitātēs, izstādēs, operās, teātros, zinātnu pilīs un attiecīgās publikācijās. Kolchozu, tirgu, slimnīcu un privātiedzīvotāju apmeklēšana, la tā novēršas no oficiālā maršruta, ir spiegošana un datu vākšana par Pad. savienību."

Līdzšinējā pieredze rāda, ka dzimtenes apmeklētāji līdz šim pa lielākai daļai bijuši vāji sagatavojušies un ar maz izņēmumiem tikai pakalnojuši komūnistu propagandai. Tādēļ dzimtenes apmeklētāji būtu speciāli izlasāmi un sagatavojami noteiktiem uzdevumiem, tikai tas būtu ļoti bīstami pašiem braucējiem. Arī praktiski tās pašreizējos apstākļos gandrīz neiespējami. Varbūt kādreiz apstākļi mainīsies, un mēs pie šī jautājuma atgriezīsimies praksē.

Dzimtenes tautiešu apziņojumi Rietumos praktiski tikpat kā nenotiek. Ja kāds apmeklē radus brīvajā pasaulē, tam ir „aizbāzta" mute. Tādi apmeklētāji, kādus satikām pagājušā gada pasaules izstādē Montreālā, mums ir ļoti bīstami. Tie visi bija Pad. savienības drošības komitejas (čekas) izraudzīti laudis.

Ievērojot Pad. savienības politikā 50 gados negrozīto un negrozāmo faktu, ka Maskava parasta tikai tādas vienošanās, līgumus un paktus, kuŗi tai izdevīgi, un pilda parakstītās apņemšanās vienīgi tik ilgi, kamēr tās kalpo nodomju politikas mērķiem, atļaujos rezumēt sekojošo:

Mūsu kultūras sakari ar dzimteni Maskavas propagandētajā veidā nav iespējami. Tie ir Maskavas diktēti kultūras sakari ar mums, kā tādi kaitīgi un bīstami ne tikai mūsu trimdas sabiedrībai, bet arī dzimtenes latviešiem. Tie grauj mūsu cīņu par Latvijas atbrīvošanu. Tie nokauj dzimtenē palikušās tautas cerības uz mūsu mērķtiecīgu un vienotu cīņu pret komūnismu.

2) Sakari ar dzimteni iespēju robežās var pastāvēt vienīgi pa slepeniem ceļiem, kuŗi ir bīstami tautiešiem Latvijā, un ar radioraidījumiem uz dzimteni.

3) Dzimtenes apmeklējumi izpriecas un tūrisma dēļ nav vēlami, jo ir pretrunā mūsu mērķiem, akceptējot status quo stāvokli, pārvērš mūs par naiviem komūnisma propagandētājiem un sagādā ārzemju valūtu komūnistu subversīvajai darbībai Rietumos.

4) Konvencionālie dzimtenes apmeklējumi nelaižami cilvēcisko jūtu dēļ. Sagatavoti dzimtenes apmeklējumi ir vēlami, bet arī bīstami, pat neiespējami.

5) Mēs nedrīkstam pārtraukt

(Nobeigums 8. lpp.)

(Nobeigums)

Es nevaru spriest, cik lielā mērā vainīgas personas, kuŗas vienā vai otrā veidā padotas represijām, jo neesmu pietiekami informēts. Bet par vienu esmu pārliecināts un zinu, ka mūsu partijai, komūnismam un mūsu valstij lielu launumu nodarījušas prāvas, kuŗas notika Maskavas tiesā laikā no 8. — 11. janvārim.

Mēs nosvinējām daudzināto jubileju, lepojamies ar sasniegumiem saimniecībā un zinātnē, bet paši, kad Apvienotās nācijas 1968. gadu izsludinājušas par cilvēku tiesību gadu, sagādājam komūnisma pretiniekiem vislielākos trumpjus, kuŗus izspēlēt pret mums. Tas ir absurds! Mēs bijām kaili, izbadējušies un pusnabagi, bet uzvarējām tādēļ, ka pirmajā vietā likām mērķi — cilvēku atsvabināšanu no bezdarba, pazemošanas un pretlikumības. Mēs varam visu zaudēt, par spīti raķetēm un ūdeņraža bumbām, ja aizmirsīsim, no kurienes sākās oktobŗa revolūcija. Radiķeva laikā labāko cilvēku uztvērē, rakstnieku tiesāšana bija nelietība. Bet kas bija prātā mūsu pašaudzinātajiem darboņiem, kad viņi aizbāza muti Šolžeņicinam, nerrojās par dzejnieku Vožņesenski un sodīja ar katorgu Siņavski un Danielu?

Nedrīkst sagandēt masu uzticību partijai, nevar spekulēt ar valsts godu pat tad, ja kādam darbonim ir padomā iznīdēt ‚pašapgādu' sešu mēnešu laikā. ‚Pašapgādu' var iznīcināt, nevis ierobežojot, bet veicinot demokratiskās brīvības, ievērojot konstitūciju, īstenojot cilvēku tiesību deklarāciju, kuŗu mūsu valsts pilnvarā parakstījis Višinskis, nevis to noklusējot. Liekas, ka šīs deklarācijas 20. paragrafs skan: ‚Katram cilvēkam ir tiesības paust brīvi savus uzskatus. Šīs tiesības ietver arī neierobežotu turēšanos pie saviem uzskatiem, iespēju saņemt un izplatīt informāciju visiem līdzekļiem, neievērojot valsts robežas.'

Mūsu konstitūcijas 25. pants jums labi zināms, nav vajadzības to citēt. Es tikai gribu atgādināt Ļeņina viedokli, ka mums nepieciešama pilnīga un patiesa informācija, bet patiesība nedrīkst būt atkarīga no tā, kam tā kalpo.

Es uzskatu, ka citādi domājošās jaunatnes vajāšana zemē, kuŗā vairāk nekā 50% iedzīvotāju ir jaunāki par 30 gadiem, ir ļoti bīstams pasākums. Tas ir avantūrisms. Ne āksti, iztaponas — ak Dievs, cik viņu savieses! — ne memmes dēliņi noteiks mūsu nākotni, bet tieši dumpinieki, pats enerģiskākais, vīrišķīgākais un principiem uzticīgais mūsu paaudzes elements. Ir muļķīgi viņos saskatīt padomju iekārtas pretiniekus, bet visaugstākajā mērā muļķīgi ir mest viņus cietumos un zākāt tos par viņiem. Tāda rīcība partijai nozīmē pašizniīcināšanos. Tā būs mūsu nelaime, ja nepratīsim ar šo jaunatni vienoties. Tā, bez šaubām, radīs jaunu partiju. Palūkojieties vēsturē, un tā jūs pārliecināsiet. Ideju nevar nogalināt ne ar lodēm, ne cietumiem, ne izsūtīšanām. Kas to nesaprot, nav ne politiķis, ne marksists.

Jūs katrā ziņā atcerēsities Tolati pēdējo rakstu. Gribu atgādināt šo vietu: ‚Rodas vispārējs iespaids, ka notiek vilcināšanās un pretošanās atgriezties pie Ļeņina normām, kuŗas nodrošināja lielu brīvību diskusijām un domām, zīmējoties uz mākslu, kultūru un arī politiku. Mums grūti izskaidrot šo vilcināšanos un pretdarbību, sevišķi ievērojot pašreizējos apstākļus, kad vairs nepastāv kapitālistiskais ielenkums un saimnieciskā celtniecība uzrāda milzīgus panākumus. Mēs arvien esam vadījušies no viedokļa, ka sociālisms ir tāda valsts iekārta, kuŗā pastāv vislielākā brīvība strādniekiem, kas ceļ šo iekārtu un vada sabiedrisko dzīvi.'(„Pravda", 1964. gada 10. septembrī.)

Kam nāk par labu vilcināšanās un pretdarbības politika? Tikai atklātiem vai slepeniem stalinistiem, politiskajam bankrotam. Iegaumējiet: mums piegemams ļeņinisms, bet ne stalinisms. Partijas 20. kongress paveica savu darbu. To vairs neizdzēst nekādiem spēkiem un nevienam.

Mēs atrodamies sarkanās armijas 50 gadu jubilejas priekšvakarā, mēs tuvojamies brālīgo komūnistisko partiju apspriedei. Nepadariet savu darbu vēl grūtāku, nesagandējot atmosfairu mūsu valstī.

Gluži otrādi, biedrs Podgornijs varējā amnestēt Siņavski, Danielu un Bukovski, ierosināt izlemt par jaunu Ginsburga lietu. Maskavas tiesa pēdējā prāvā pielāvusi rupjus tiesas procesa pārkāpumus. Prokurors Terechovs, tiesnesis Mironovs un tiesas komandants Cirkuņenko ir sodāmi par idiotismu un varas pārkāpšanu. Mēs nevaram panākt likumību, to graudami un pārkāpdami. Mēs nevienam neļausim prostituēt mūsu tiesu, mūsu likumus un tiesības. Tādus tiesnešus jāpadzen vislielākajā steigā, jo viņi nodara padomju varai vairāk launuma nekā visi NTS, BBC un radio Svoboda kopā.

Lai „Novij Mir" no jauna sāk iespiest Solžeņicina darbus, lai Serebrjakovs izdod savu ‚Viesuļvētru', Jevgenija Ginsburga savu ‚Spējo pagriezienu'. Visi viņus lasa, visi zina, nav ko slēpt.

Dzīvoju provincē, kur uz vienu māju ar elektrisko apgaismojumu ir 10 bez tā, kur ziemā nevar autobusi pabraukt, kur uz pastu jāgaida nedēļām. Un ja šī informācija ir nokļuvusi līdz mums, varat iedomāties, ko esat nodarījuši, kādu sēklu iesējuši. Esiet vīrišķīgi un izlabojiet kļūdas, iekām šai lietā nav iejaukušies strādnieki un zemnieki.

Es nevēlos, lai šo vēstuli noklusētu; partijas lieta nav privāta, nav mazsvarīga. Uzskatu par savu komūnista pienākumu brīdināt partijas centrālkomiteju, lai ar šīs manas vēstules saturu iepazīstinātu visus centrālkomitejas locekļus. Tādēļ vēstuli adresēju biedram Suslovam. — Ar komūnistisku sveicienu Ivans Jakimovičs." —

Liekas, šīs vēstules autors, pats to nezinādams, iegaumējis Ruso maksimu, ka cilvēks ir tiesīgs riskēt ar savu dzīvību, lai to glābtu. Nākošie notikumi rādīs, cik dziļas saknes ir visam tam, ko prasa Jakimovičs.

Ļ. Ēteris Aigars

Viens no nedaudzajiem

KRĀSLAVAS KOLCHOZA JAUNĀ GVARDE DIREKTORA PORTRETS

SĪKĀS ZIŅAS

● Amerikāņu spēku virspavēlnieks ģen. Vestmorlends ziņo, ka gaidāmas smagas kaujas Dienvidvietnamas ziemeļu provincēs. Ģenerālis pieprasa vēl 206.000 karavīru, kas izsaucis nevienprātību prezidenta Džonsona kabinetā. Pastāv iebildumi pret ģen. Vestmorlenda apgalvojumu, ka amerikāņu spēku pavairošana Vietnamā par 40% dos iespēju gūt pārsvaru pār ienaidnieku. Vietnamā jau atrodas 510.000 amerikāņu karavīru. Džonsons noteicis šo skaitu līdz rudenim palielināt uz 525.000 vīriem. Daļa kara lietpratēju domā, ka amerikāņu karaspēka palielināšana Vietnamā spiedīs arī ienaidnieku pacelt savas kaujas spējas, kas kaŗu tikai paplašinās, nedodot sabiedrotajiem virsroku.

● Daudzas Pad. savienības rūpnīcas atgriezušās pie 6 darba dienu nedēļas. Oficiālais iemesls — zemā produkcija. Laikraksts „Pravda" sūdzas, ka 5 darba dienu nedēļa pēdējos divos gados nav devusi cerēto produkcijas pieaugumu. Oficiāli tagad ir 5 darba dienu nedēļa, bet sestā — virsstundas. Bet atkal posts — vadība brēc par pārmērīgām virsstundām automašīnu ražošanā, būvniecībā un ķīmiskajā rūpniecībā.

● Pēc 15 gadu prombūtnes Apvienotajās nācijās atgriezies padomju delegāts Jakobs Maļiks. Šis 62 gadu vecais diplomāts, kas bija pazīstams kā galvenā figūra t. s. aukstajā karā, tagad paskaidrojis, ka viņa mērķis ir „izdzēst aukstā kaŗa tēlu". Pēc akreditēšanās pie AN ģenerālsekretāra Utanta, Maļiks tikās ar AN preses korpusu, sirsnīgi sveicinot vecos žurnālistus, ar kuŗiem sadarbojies jau agrāk. Viņš nolasīja paskaidrojumu, kuŗā uzsvēra sadarbību starp dažādu sociālo sistēmu valstīm.

● Kad Zviedrijas parlamenta ārlietu komisija sanāca pie karaļa apspriedē par ASV un Zviedrijas attieksmju pasliktināšanos, karaļa pils pagalmā sapulcējās kreisie demonstranti, prasot Zviedrijas sūtņa atsaukšanu no Vašingtonas. Nesen ASV atsauca savu sūtni Stokholmā Viljemu Hītu uz konsultātivām apspriedēm Vašingtonā sakarā ar amerikāņu armijas dezertieŗu uzņemšanu Zviedrijā un pretamerikānisko akciju.

● Rietumvācijā māju, kuŗā 1818. gada 5. maijā dzimis bārdainais sociālisma tēvs Karls Markss, nodomāts pārvērst par „studiju centru", kas atspoguļotu Marksa dzīvi un darbu. Pats Markss apbedīts kādā Londonas kapsētā, kuŗā aizvadītajā vasarā daži jokdari bija pārkrāsojuši viņa kapa pieminekli, kas gandrīz izsauca diplomātiskus sarežģījumus Anglijas un Pad. savienības starpā. Tikai pēdējā brīdī pirms krievu pārstāvju ierašanās angļu strādniekiem izdevās kapakmeni notīrīt un nepatikšanas novērst.

● Filips Blaibergs, kuŗa krūtīs „iemontēja" miruša nēģera sirdi, pēc 74 dienu uzturēšanās Kēptaunas (Kapštatē) slimnīcā, Dienvidafrikā, atlaists uz mājām. Slimnīcas ārpusē viņu sagaidījis ap 250 cilvēku liels pūlis, bet Blaibergs sarunās neielaidās, jo cer par savām intervijām saņemt samaksu un krietni nopelnīt. 58 gadus vecais jaunās sirds īpašnieks tikai paskaidrojis, ka jūtas ļoti labi.

● Dienvidvietnamas valdība grib paaugstināt savus bruņotos spēkus par 125.000 vīriem. Amerikāņiem būtu tos jāapgādā. Šo spēku papildinājumu dienvidvietnamieši cer sagādāt līdz gada beigām, paredzot iesaukt 18-gadīgos un rezervistus. Tad Dienvidvietnamas bruņotajos spēkos kopā būtu 900.000 vīru.

● Atkal nolaupīta kāda divmotoriga privāta meksikāņu lidmašīna, kuŗas pilots piespiests lidot uz Kubu. Mašīnā atradušies arī divi amerikāņi.

Valūtas krize rada grūtības tūristiem

Tūristi, kas apceļo Eiropu, sakarā ar pašreizējo valūtas krizi iekļuvuši nepatikšanās. Briselē viesnīcas atteikušās pieņemt tūristu čekus, kuŗi izrakstīti angļu mārciņās un amerikāņu dolaros. Gaisa satiksmes sabiedrības nav skaidrībā, vai mainīt ārzemju valūtu un pēc kāda kursa. Lielāko Eiropas pilsētu viesnīcas labāk atsakās no tūristiem, nekā riskē pieņemt viņu ārzemju naudu. Dažas viesnīcas un restorāni vilcinās pieņemt arī amerikāņu dolarus. Manāma nevēlēšanās ņemt pretim arī franču frankus, nerunājot nemaz par angļu mārciņām. Ārzemju naudas maiņas birojs Romā atteicies samainīt kādam tūristam vairāk par 20 angļu mārciņām, bet gaisa satiksmes sabiedrības ceļojumu čekus ārzemju valūtā pagaidām vēl neatraida. Rietumvācijā, lai iegūtu vācu markas, tās jāsameklē „melnajā tirgū", kur tad arī jānolīgst cena. Lidlaukos naudas maiņas biroji vācu markai noteic ļoti svārstīgas cenas, kuŗas katrā vietā ir citādas. Lielākās viesnīcās samaksu pieņem tikai vācu markās. Parīzē viesnīcas un naudas maiņas biroji gan pieņem ceļojumu čekus un ārzemju naudu, bet prasa lielu virsmaksu. Šveices lielākās bankas turpina pieņemt ārzemju naudu, bet ar 2% diskontu. Rietumu tirgotāji, kuŗi apmeklē Pekingu, nespēj izmainīt angļu mārciņas, franču frankus un citu eiropiešu valūtu pret ķīnas jēnām, jo bankas pārtraukušas maiņas operācijas Rietumu valūtā.

REIŅA BIRZGAĻA PAREĢOJUMI 1968. GADĀ (16)

Amerikāņu jaunā paaudze arvien vairāk tuvosies dabai.

LATVIJA

AMERIKĀ

25. N-RS. TREŠDIENA, 1968. GADA 27. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — Silvija Ancāne, sasniedzama redakcijā, tālr. 465—;

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Noritis 1765 Victoria Park Ave., Apt. 307, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Strante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str.19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $ 1.50; 3 mēn. $ 4.50; 6 mēn. $ 8.50; par gadu $16.00 Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $ 2.10, bet tekstā $ 4.20 — $ 6.40 par 1 collas slejas telpu.

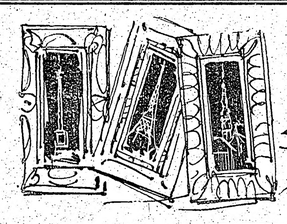

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

LATVJU MĀKSLA PASAULES FORUMĀ

(2, turpinājums)

Brīnumainā Nikē*), brīnumainā Samotrakijas Uzvara plato, majestātisko Darī kāpņu galā, tu esi zaudējusi galvu un rokas, bet nebeidz mums atgādināt, ka uzvar tikai tie, kas cīnās un uzdrīkstas — ne reizi vai divi reizes, bet bez mitas, no kaujas kaujā un pēc katras atelpas. Salaminas kauja nāca pēc Maratona un Termopiliem. Plataja sekoja Salaminai. Tā bija cīņa pret pārvarīgu, despotisku ienaidnieku. Bet vai nebija tāpat ar kādas citas mazas tautas izcīnītām kaujām: Nāves salā, pie Mazās Juglas, pie Orlas, Daugavas, Volchovas. Bez šī cīņas gara, kas diktēja vēsturi, nebūtu 18. novembŗa, nebūtu Latvijas mākslas izstādes Konkordijas laukumā, Luvra ēnā.

Visu izbaudījis un visu izpētījis, Fausts savas dzīves norietā varēja teikt:

Das ist der Weisheit letzter Schluss: Nur der verdient sich Freiheit wie das Leben, Der taeglich sie erobern muss.

Vieduma pēdējais secinājums un mudinājums ir: brīvību, tāpat kā dzīvību pelna tikai tas, kas par to diendienā cīnās — ar ieroci, spalvu, otu vai kaltu.

Luvrs... Leonardo da Vinči neizprotamā noslēpumainā Džokonda: svēta grēciniece vai grēcīga svētā? Sievietē ar visu savu iespējamo maigumu un kairi, atturību un atdevību. Atbalss un aicinājums.

Leonardo viņu bija gleznojis 4 gadus. Vai tādēļ, lai paliktu uzticīgs savai dziļākai pārliecībai, ko izteicis vārdos Nessuna cosa si puo amare ne odiare, se prima non si ha cognition di quella, kas latviskoti skanētu šā: Pirms tu mīli vai nīsti, iepazīsti!

Leonardo no savas krāsās ieburtās Džokondas neškīrās līdz pēdējam elpas vilcienam. Nu viņa mums liek mīnēt ir savu, ir mākslinieka lielāko noslēpumu.

Blakus tai redzama cita Leonardo glezna — Svētā Anna un Marija ar Kristus bērniņu, kuŗām ir tik cilvēcīgs, maigs un atdevīgi cildens visu zinātājs un visu piedevējs smaids, kā Reimsas katedrāles smaidīgajam akmenī kaltajam eņģelim. Kas bijušas šo noslēpumaino sieviešu modeļi? Leonarda skaistā ārlaulībā palikusī māte Katrīna un jaunā, maigā, apburīgā pamāte donna Albiera? Arī to mēs neizdibināsim nekad. „Liela mīlestība izaug no lielas mīlētā objekta pazīšanas, un ja tu to pazīsti maz, tu arī to mīlēsi maz vai nemaz..." Vai Leonardo ar šiem vārdiem nav atklājis mistisko cīņu par mīlestības paildzināšanu ar atziņas palīdzību, vismaz līdz cilvēka dzīves robežām virs zemes? Pirms tu mīli vai nīsti, iepazīsti! Var pazīt un nemīlēt, bet vai var mīlēt un nepazīt?

Luvrs... Rembranta Batseba — Dāvida un savas sievišķības nevaribas upuris, satriecoša savā atsegtajā smagumā un smagā nolemtībā. Cik tāla viņa, kalpone, no dievīgajām Leonardo sievietēm. Cik tālu un reizē tuvu!

Bet mūsu nodoms nav apcerēt Rietumu glezniecības augstākos sniegumus, kas uzkrāti un krājas Luvrā, nedz uzskaitīt Rubensa, Rafaela, Ticiana, Velaskesa, El Greko, Riberas, Murillo, Pusēna, Van Daika, Holbeina, Kranacha, Dīrera, Bruegela un Halsa darbus.

Mūsu nodoms ir vienīgi aprādīt to izcilo vietu, kurp 1939. gada janvārī maza tauta, kas tikpat neatlaidīgi, cik varonīgi bija cīnījusies par savu brīvību un identitāti, un tikai divi gadu desmitus kopš bija kļuvusi nācija, devās, Luvra gaisotnē, lai sniegtu arī savu ciņā un darbā veikto: savus mākslas darbus.

ŽĒDEPŌMA PAVILJONS

Ce palais est quelque chose comme un temple de la gloire.**
(Germain Bazin)

Izstāde notika Konkordijas laukuma Tilerijas terases Žēdepōma paviljonā, kas tagad kā integrāla Luvra sastāvdaļa glabā pasaules bagātāko impresionistu darbu klāstu, par kuŗu Žermens Bazēns (Bazin), Luvra mūzeja gleznu un zīmējumu krātuves direktors, rakstīja: „Luvra impresionistu galerija ir ne tikai Francijas valsts, tā ir visas Francijas nācijas veikums".

Divdesmit pieci mākslinieki. Trīssimt gleznu. Bazils, Degā, Fantēns-Latūrs, Gogēns, Manē, Monē, Moriso, Renuārs, Ruo, Serā, Sezāns, Tulūzs-Lotreks, Van Gogs...

Un ja Francijas nācija atzinusi Žēdepōma mūzeju par cienīgu savu izcilāko moderno mākslinieku — impresionistu — darbu pastāvīgajai parādei, tad mēs bez vilcināšanās varam teikt, ka Parīzē nebija cienīgākas vietas Latvijas mākslas parādei par šo.

Žēdepōma, Napoleona III celtais paviljons atrodas Tileriju dārza terasē, simmetriski pretī Oranžerijas mūzejam, kur Ūdensrožu zālē glabājas Monē pēdējais darbs. Starp abiem paviljoniem ir margas un vārti, kuŗus, simmetriski pretī iebrauktuvei Elizeju lauku Kustū zirgiem, sargā spārnotie Kustū radinieka Kuazevoksa (1640—1720) Spārnotie kumeļi, ar Labo slavu viena un Merkuriju otra zirga mugurā.

Žēdepōma paviljons, kā liecina nosaukums „Plaukstu spēles paviljons", sākotnēji nebija celts mākslai, bet sporta — tenisa priekštecei bumbu spēlei, kuŗai aizrautīgi nodevās kā ķēniņi, tā galma dikdieņi pēc tam, kad turnīru laiki bija pagājuši. Vārds „Žēdepōm" mums atgādina arī 1789. gadu, kad līdzīga nosaukuma paviljonā Versajā Francijas kārtu sapulce pasludināja sevi par Satversmes sapulci, atcēla dzimtniecību un pieņēma Cilvēka un pilsoņa tiesību deklarāciju.

Arī Tileriju terases iejomā 1861. gadā uzceltais paviljons bija celts plaukstu spēlei, no kurienes dabūja savu vārdu, bet vēlāk, kad paviljons palika dīkā un kā viss, kas paliek dīkā, sāka plukt un jukt, kādam iešāvās prātā laimīgā doma paviljonu pārvērst ārzemju mākslas darbu galerijā.

Paviljonu saposa un sakopa, un Parīze kļuva bagātāka ar vienu jaunu mākslas iestādi. Tā ar lielās Francijas mazās vēstures rotaļu un Latvijas sūtņa Francijā vērību un gādību, Latvijas mākslas izstāde Parīzē guva iespējami izcilāko logatu.

Pirms Latvijas mākslas izstādes te bija notikusi Spānijas un Savienoto valstu mākslas izstāde, tad radās Olgerta Grosvalda rosinātā doma rīkot treju Baltijas valstu un Somijas mākslas izstādes. Pirmā no tām un, sakarā ar kaŗu un pēckaŗa notikumiem, arī pēdējā ārvalsts, kas Žēdepōmā paguvā mākslas izstādi rīkot, bija Latvija.

Divi gadi pēc otra pasaules kaŗa Žēdepōma paviljonā ievietoja franču impresionistu darbus — 75 gadus pēc tam, kad pirmie impresionisti bija izstādījušies fotografa-aeronauta Nadara pamestajā studijā Kapucīnu bulvārī 31, un kritiķis Leruā jauno mākslas virzienu, kas balstījās ne vairs tik daudz uz apgaismotas materijas attēlošanu, bet uz kaut ko mistiskāku un tai pašā laikā arī universālāku — uz enerģiju, šai gadījumā uz saules izstaroto enerģiju, gaismu, krāsu virmojumu, — nodēvēja kā izsmieklā par „impresionismu" pēc viņa paša bargi nokritizētās Monē gleznas „Impression, Soleil levant" (Iespaids, Saules lēkts). Zinātne virzījās gaismas enerģijas pētniecības virzienā. Mākslinieki, kas 1874. gadā bija izstādījušies Nadara studijā, bija it kā noģiduši Makša Planka nākšanu. 75 gados no izsmiekla pie slavas. Kāda pamācība!

(Turpinājums sekos)

*) Nikē — uzvara. Uzvaras dieve.

**) Šī pils ir kaut kas līdzīgs slavas templim.

Annas Dārziņas ... jau Kanad...

Hamiltonas un Toronto latvieši, kā arī glezniecības cienītāji plašajā apkārtnē vēl pasniegainajā pavasaŗa priekšvakarā varēs baudīt gaišu Lieldienu prieku, apmeklējot mākslinieces Annas Dārziņas gleznu izstādi, kuŗai domātie darbi beidzot saņemti Hamiltonā.

Gleznotājs Jānis Kalmīte teicis: „Manu bērna dienu tīrākās un baltākās atmiņas atkal atnāca, kad skatījos Annas Dārziņas darbus!" Mākslinieces darbos dominē gaisma, saule, tīrs prieks un miers, kas ir rada arī Lieldieņām. Anna Dārziņa savā gleznošanas technikā ir virtuoze, perfektā harmonijā saistot linijas, formas un krāsas. Viņa beigusi Latvijas mākslas akadēmiju un gleznojusi ģimetnes, klusās dabas un latviskus sižetus. Tāpat ASV aizvaditajos gados viņa daudz gleznojusi, arī abstrakti, atrodot sevi un parādot savu oriģinālo seju bez svešiem iespaidiem un ēnām.

Sākumā ap marta vidu plānoto Annas Dārziņas izstādi Hamiltonā nācās atlikt, jo ceļā no Sietlas, mākslinieces dzīvesvietas, uz Hamiltonu tie aizkavējās. Tagad izstādei domātās 33 eļļas gleznas jau saņemtas, un rīkotājas — Hamiltonas vanadzes var ar prieku ziņot, ka Astrīdes Robežgruntnieces iekārtoto Annas Dārziņas gleznu izstādi atklās 31. martā plkst. 5 pēc... biedrības na... N.), kur tā tu... rīlim. Izstāde... plkst. 7.30 va... mā notiks ar... ganga Dārziņ... šā dzīvesbied... kars kompo... vadība.

Pēc izstād... tonā to iek... laiks un viet... zināma.

Vijolnieka ...

Ulža Baumaņa otrs vijolkoncerts Ņujorkā notika 16. martā Carnegie Recital zālē. Programmā pārsvarā bija klasiķi, kuŗi, šķiet, arī vistuvāki jaunā vijolnieka garam. Jau pirmajā gabalā, Hendela „Sonātā d-mažorā", Baumanis apliecināja labu klasiskās mūzikas stila un formas izpratni. Sevišķi jauki izskanēja melodiskais Largetto ar jauku kantilēnu, bet arī Allegro daļās netrūka vieglums un tīras technikas. Atskaņojums bija bez ārējiem efektiem, pilns vienkāršas sirsnības.

Mazāk patika Bēthovena garā un grūtā „Sonāta", kuŗa vispār ir viena no grūtākajām vijolnieku repertuārā. Allegro daļas un Scherzo rakstītas krāsainā un briljantā technikā, sevišķi dramatiskie kāpinājumi, tremolo un smago akordu technika. Tā Baumaņa spēlē dažviet nebija tik skaidra; arī klavieŗu partija dažās vietās varēja būt klusāka. Adagio cantabile pārliecināja vairāk. Vispār jāsaka, ka kopš pirmā U. Baumaņa koncerta Ņujorkā pirm... spēlē k... technikīt un... nāms liels... cina, jo m... galvenais dz... ar lielu n... spēlēt jau a...

No vislab... vijolnieks s... mas otrā d... reti dzirdēto... 10". Šī svīt... ciska, pat... na kaut ko... ras un tau... jās daļās... guisto — ... dzirkstošu... Adagio daļ... pildījumu... dziedošu to...

Manuprāt... justākais s... vena melod... mance op. ... pasniedza l... šībā, ar jau... un vieglām... sāžām stra...

TEODORS ZELTIŅŠ

Debesu ...

ROMĀNA

Debesu kartotēkas pārzinis iebāza ... vilktnē aktu vākus, kur bija sakopota ... izlūkošanas dienesta savāktā izziņa ... Jēra Zemes dzīves gaitām, un beidza ... galam samulsināto jaunekli:

„Es tikai gribēju jums parādīt, cik ... gam soģim, kāds esat bijis pret citie... acī pamanītas skabargas viegli saska... nastu malkas. Un ceru, ka esat jau sāc... ka viens otrs jūsu paša grēciņš nebūt n... par citu grēkiem. Ja neesat, tad to jūs ... domāt, kamēr uzgaides nometnē gaidīs... vai esat uzņemts debesīs."

„Kā? Vai es — vai man bez šitās p... būs — ir gaidāma vēl kāda cita?"

„Varbūt, ka būs; varbūt, ka nebūs. ... gaidām jums skaidri pateikt."

„Tad jau iekļūšana debesīs, izrādās, ... tāka nekā Amerikas savienotajās valst... tu iekārotajā zemē, kur, kā baumoja, ... kļūt par miljonāru. Vācijas bēgļu nom... jāiziet cauri visvisādiem skrīniņiem. ... izpildīt gaŗu garās anketas un tad vēl ... diem pārtaujāja, laikam, lai pārbaudīt ... stītājs pats atceras, ko sarakstījis. Tad ... tīja zobus, spaidīja pavēderi, lika p... roku, vai padusē neslēpjas putniņš, un ... no acu āboliem plakstiņus, it kā arī a... rētu slēpties kāda nejauka sērga, no ... zāšanas jāpasarga Amerika."

Annas Dārziņas darbi jau Kanadā

Hamiltonas un Toronto latvieši, kā arī glezniecības cienītāji plašajā apkārtnē vēl pasniegainajā pavasara priekšvakarā varēs baudīt gaišu Lieldienu prieku, apmeklējot mākslinieces Annas Dārziņas gleznu izstādi, kurai domātie darbi beidzot saņemti Hamiltonā.

Gleznotājs Jānis Kalmīte teicis: „Manu bērna dienu tīrākās un baltākās atmiņas atkal atnāca, kad skatījos Annas Dārziņas darbus!" Mākslinieces darbos dominē gaisma, saule, tīrs prieks un miers, kas ir rada arī Lieldienām. Anna Dārziņa savā gleznošanas technikā ir virtuoze, perfektā harmonijā saistot līnijas, formas un krāsas. Viņa beigusi Latvijas mākslas akadēmiju un gleznojusi ģīmetnes, klusās dabas un latviskus sižetus. Tāpat ASV aizvadītajos gados viņa daudz gleznojusi, arī abstrakti, atrodot sevi un parādot savu oriģinālo seju bez svešiem iespaidiem un ēnām.

Sākumā ap marta vidu plānoto Annas Dārziņas izstādi Hamiltonā nācās atlikt, jo ceļā no Sietlas, mākslinieces dzīvesvietas, uz Hamiltonu tie aizkavējās. Tagad izstādei domātās 33 eļļas gleznas jau saņemtas, un rīkotājas — Hamiltonas vanadzes var ar prieku ziņot, ka Astrides Robežgruntnieces iekārtoto Annas Dārziņas gleznu izstādi atklās 31. martā plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu biedrības namā (16 Queen St. N.), kur tā turpināsies līdz 14. aprīlim. Izstādes ietvaros 3. aprīlī plkst. 7.30 vakarā biedrības namā notiks arī komponista Volfganga Dārziņa, gleznotājas miru šā dzīvesbiedra, skaņdarbu vakars komponista Imanta Saksa vadībā.

Pēc izstādes slēgšanas Hamiltonā to iekārtos Toronto, bet laiks un vieta pagaidām vēl nav zināma.

T. G.

Annas Dārziņas glezna „Vakara saule", kuŗa būs redzama arī mākslinieces darbu skatē Hamiltonā un Toronto.

KULTŪRAS CHRONIKA

Kanadiešu mūzikas dzīves mēnešraksta „The Canadian Composer", kas iznāk angļu un franču valodā, februāŗa izdevuma nodaļā „Ziņas par komponistiem" redzams prof. T. Ķeniņa attēls. Pievienota informācija par latviešu komponista „Pirmās simfonijas kamerorķestrim" ieskaņošanu lentē CBC koncertraidījumu vajadzībām. Ieskaņošana izdarīta nesenā koncertā Vankuverā, kur šo darbu diriģējis Miltons Barnzs (Barnes).

Diviem locekļiem no valdes darba aizejot, Latvijas PEN kluba vadībā turpmāk darbosies valdes priekšsēdis Mārtiņš Zīverts, viceprieksšsēdis un kasieris Jānis Rudzītis, sekretāre Milda Salnā un biedrzinis Roberts Legzdiņš, bet sakarnieka uzdevumus ar Latviešu preses biedrības centrālo valdi un preses kopām Kanādā un ASV veiks Arturs Strautmanis. — Aspazijas piemiņas sarīkojumu PEN klubs iecerējis rudenī sakarā ar Aspazijas 25. nāvesdienu, bet aprīļa pirmajā nedēļā rīkos Kārlim Ieviņam veltītu sanāksmi, kurā rakstnieks pats lasīs izvilkumus no saviem darbiem, bet par viņu referēs Dr. A. Johansons. Šai sanāksmē būs arī izdevība iepazīties ar K. Ieviņa gleznām.

Pēc sekmīgas sezonas Nordmarkas teātrī Slēzvigā aktrise Dagmāra Kurmiņa aicināta viesoties vasaras izrādēs Rūras svētku spēlēs Reklinghauzenā. D. Kurmiņa guvusi panākumus Tenesija Viljama lugā „A Streetcar named desire", tēlojot paklīdušās un nelaimīgās Blanšas lomu. Viņai arī bijusi izdevība debitēt televizijā mazā lomiņā spēlējot kopā ar slavenajiem vācu filmaktieriem Viliju Birgelu un Gustavu Knuttu.

Vijolnieka Baumaņa koncerts Ņujorkā

Uļža Baumaņa otrs vijolkoncerts Ņujorkā notika 16. martā Carnegie Recital zālē. Programmā pārsvarā bija klasiķi, kuŗi, šķiet, arī vistuvāki jaunā vijolnieka garam. Jau pirmajā gabalā, Hendela „Sonātā d-mažorā", Baumanis apliecināja labu klasiskās mūzikas stila un formas izpratni. Sevišķi jauki izskanēja melodiskais Largetto ar jauku kantilēnu, bet arī Allegro daļās netrūka viegluma un tīras techniskas. Atskaņojums bija bez ārējiem efektiem, pilns vienkāršas sirsnības.

Mazāk patika Bēthovena garā un grūtā „Sonāta", kuŗa vispār ir viena no grūtākajām vijolnieku repertuārā. Allegro daļas un Scherzo rakstītas krāsainā un briljantā technikā, sevišķi drāmatiskie kāpinājumi, tremolo un smago akordu technika. Tā Baumaņa spēlē dažviet nebija tik skaidra; arī klavieŗu partija dažās vietās varēja būt klusāka. Adagio cantabile pārliecināja vairāk. Vispār jāsaka, ka kopš pirmā U. Baumaņa koncerta Ņujorkā pirms dažiem gadiem, viņa spēlē kā interpretācija, tā technikā un toņu nokrāsā manāms liels progress, kas iepriecina, jo mūzika Baumanim ir galvenais dzīves saturs, un vijoli ar lielu nopietnību viņš sācis spēlēt jau agrā bērnībā.

No vislabākās puses spējīgais vijolnieks sevi parādīja programmas otrā daļā, kuŗa iesākās ar reti dzirdēto Sindinga „Svītu op. 10". Šī svīta ir tipiski ziemeļnieciska, pat Tempo guisto atgādina kaut ko no ziemeļnieku folkloras un tautas dejām. Abās ātrajās daļās — Presto un Tempo guisto — Baumanis parādīja dzirkstošu un tīru techniku, bet Adagio daļā sniedza izjustu izpildījumu ar labu kantilēnu un dziedošu toni.

Manuprāt, vislabākais un izjustākais skaņdarbs bija Bēthovena melodiskā un skaistā „Romance op. 50", kuŗu Baumanis pasniedza lielā sirsnībā, vienkāršībā, ar jauku piano, sulīgu toni un vieglām, ātrām un tīrām pasāžām straujajā daļā, tāpat kadencē.

Klausītājus sevišķi sajūsminā ja vieglā, bet izpildījuma ziņā grūtā technikā rakstītais Mocarta-Kreislera „Rondo", kuŗā domīnē ļoti ātri tempi ar grāciju un mocartisku vieglumu. Šai atskaņojumā Baumanis spīdēja ar savu techniku.

Pēc nerimstošiem aplausiem un bagātīgiem rožu ziediem, kuŗus saņēma Uldis Baumanis un pavadītājs Anatolijs Bērzkalns, sekoja divas jaukas piedevas: kaprisi vieglā Ravela „Habanera" un klasiskā sirsnībā rakstītā Paradisa „Siciliana".

Uzmanīgs līdzgaitnieks visā Baumaņa programmā bija pianists Anatolijs Bērzkalns, ar kuŗu vijolnieks daudzos gados labi saspēlējies. Pašreiz abi mākslinieki arī kopīgi strādā paidagoģisko darbu Trentonas valsts kolledžā Ņudžersijā, tādēļ no Trentonas bija ieradies liels klausītāju skaits, pat kolledžas prezidents. To gan nevar teikt par latviešu kūtrajiem koncertu apmeklētājiem, kuŗu pilnajā zālē bija tikai neliels pulciņš, par spīti tam, ka Uldis Baumanis ir vienīgais latviešu vijolnieks visā Ņujorkas apkārtnē, pie tam šis bija pirmais latviešu mākslinieka koncerts Ņujorkā šai sezonā, tādēļ katrā ziņā pelnījis lielāku tautiešu apmeklētāju skaitu. Vai patiešām privātu viešību un balles sarīkojumu apmeklēšana sagādā lielāku baudu nekā vērtīgs koncerts?

Nobeigumā gribētos vijolnieka cienītājiem pastāstīt, ka viņš spēlēja uz Stradivarija vijoles un ka drīzumā Trentonā ar simfonisko orķestri atskaņos Lalo „Spāņu simfoniju". Pēc Manhatenas kolledžas absolvēšanas U. Baumanis papildinājās pie dažiem izciliem paidagogiem, 1966. gadā ieguva maģistra gradu un cer sagatavoties arī doktora gradam. Liels pagodinājums jaunajam mākslinieka mākslinieka ir tas, ka amerikāņi pieprasījuši biografiskus datus par viņa dzīvi un darbu, lai tos ievietotu mūzikas informācijas krājumā „Who is Who?"

A. Cenne

„Jūdass" uzsācis ceļojumus

Milvoku aktieŗu kopa sadarbībā ar Milvoku latviešu ev.-lut. draudzi un latviešu ev.-lut. Sv. Jāņa draudzi iestudējusi mācītāja Artura Voitkusa traģēdiju „Jūdass" jaunā inscenējumā. Traģēdijas pirmās izrādes notika 13. un 21. janvārī Milvoku latviešu baznīcās. Ja pirms izrādēm izskanēja zināmas šaubas, pat izraisījās diskusijas, ka dievnams nav īstā vieta teātŗa spēlēšanai, tad pats inscenējums pārliecināja skatītājus, ka šī traģēdija nav tikai teātris vien, bet ar savu reliģiski - ētisko saturu reizē arī dievkalpojums, uz ko savā atklāšanas uzrunā norādīja arī Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs Ed. Putniņš. Vietējo apstākļu nepazinēju informācijai te jāpaskaidro, ka tikai skatītāji bija novietojušies baznīcas kulta telpā, bet aktieŗi spēlēja skatuvē pārvērstā, paaugstinātā blakuszālē, kuŗa parasti no kulta telpas atdalīta ar bīdāmām durvīm.

Izrādes kompoziciju vai inscenējuma ekspoziciju iecerējis un izveidojis režisors Pēteris Ozols. Traģēdijas iestudēšana prasīja 8 mēnešus ar turpat 50 mēģinājumiem. Jāatzīst, ka ielikt̄ās pūles pilnīgi attaisnojās, jo traģēdija skatītājos izraisīja spēcīgu reliģisku un emocionālu pārdzīvojumu, kas lika ticēt un dzīvot līdz aktieŗu radītajiem skatuves tēlīem.

Autora temata traktējums vienagabalains — dominē Jūdasa likteņstāsts par Jēzus nodošanu un savas rīcības nožēlošanu paralēli ar Jēzus Kristus mācības glorificēšanu. Traģēdijas inscenējums saliedēts, apvienojot spilgtu un izteiksmīgu ārējo formu ar lielas pārliecības un īsta pārdzīvojuma spēka caurstrāvotiem aktieŗu tēlojumiem. Lugas idejas un tēlu pilnīgākai atklāsmei režisors lieliski izlietojis visus skatuviskās izteiksmes līdzekļus — iespaidīgu mūziku ar ievada un izskaņu motiviem (ieskaņojis A. Tabaks), raksturīgu dekorātīvo ietērpu (gleznotājs A. Šīmanis), krāšņus kostīmus (V. Tabaka) un gaismas efektus (J. Mintiks ar palīgiem), kas mijiedarbē radīja fonu, uz kuŗa aktieŗu tēlojumi kļuva reljefāki un izteiksmīgāki.

Ievērojot lugas smago un drāmatisko saturu jāsaka, ka kopas aktieŗi tēlojumā šoreiz pārspēja visu līdz šim sniegto. Galvenajās lomās sevišķi pārliecināja Valters Kalnītis (Jūdass), Pēteris Ozols (mācēklis Pēteris), Jānis Mintiks (mācēklis Jānis) un Elza Tauriņa (Rute). Blakuslomās patika Gunārs Briedis (spitālīgais) un Edīte Kalnīte (Rebeka), kas, nebūdami profesionāli aktieŗi, tomēr sniedza emocionāli izteiksmīgu tēlojumu. Arī pārējie ansambļa spēki — V. Vilensone, D. Bekmane, V. Tabaka, E. Leimanis, P. Rudzītis, K. Upesleja, N. Kļaviņš, J. Krišāns, J. Bitītis, K. Krišāns, K. Ozoliņš un J. Skraustiņš iekļāvās izrādes kopīgajā noskaņā, kaut daži, būdami iesācēji skatuves mākslā, vēl nevar sniegt techniski pilnīgus skatuves tēlus. Traģēdijas koplespaidu un izrādes vērtību tas tomēr nemazināja. Pirmizrādē no Montrealas bija ieradies arī lugas autors mācītājs Arturs Voitkus, kas tikai nesen Amerikas latviešu apvienības rīkotajā lugu sacensībā no 17 autoru iesūtītajiem 26 darbiem izpelnījies pirmo godalgu par lugu „Soģis". Autors par savas traģēdijas „Jūdass" inscenējumu izteicās ļoti atzinīgi, sevišķi uzsvērdams, ka šis esot labākais Jūdasa lomas tēlojums, kādu līdz šim redzējis. Luga jau agrāk izrādīta nometņu gados Vācijā, tāpat Bostonas teātŗa iestudējumā arī ASV.

Pēc sekmīgajām izrādēm pašu pilsētā Milvoku aktieŗu kopa tagad uzsākusi savus viesizrāžu ceļojumus. 16. martā ansamblis viesojās Ķalamazū, bet 17. martā Grand Rapidos. 6. aprilī paredzēta trešā izrāde Milvokos, bet nākošajā dienā, Pūpolu svētdienā, brauciens uz Čikagu. Pēc tam, domājams apriļa beigās, milvokieši dosies uz Mineapoli. Izrāde jūnija sākumā sarunāta jau arī Indianapolē. Bez tam aicinājumi viesoties saņemti no Klīvlendas, Detroitas un Toronto.

Jautāts par eventuāla Kanadas apmeklējuma plāniem, režisors P. Ozols paskaidroja, ka Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes mācītājs Ed. Putniņš „Jūdasa" viesizrāžu kārtotājs, sarakstās ar aicinātāju — Toronto Sv. Andreja draudzes mācītāju Ā. Copu, lai vienotos par datumu, kas būtu pieņemams abām pusēm. Tādēļ iespējams, ka arī Toronto tautieši vēl šai pavasarī varēs skatīt šo vērtīgo latviešu autora reliģisko traģēdiju.

R-is

Jānis Rumpēteris

TRIMDAS SKOLAI

Tu daļa Latvijas tai jaunai audzei,
Kas visos vējos izkaisīta klīst.
Tu audžu māte bāra bērnu draudzei,
Kas savu īsto māti nepazīst.

Lai tēvu valoda skan tavās sienās,
Lai mācās bērni mīlēt zemi to,
Kur bērzi sulo pavasaŗa dienās,
Kur putniem līdzi gani vītero.

Kur saule smagas kviešu vārpas glāsta,
Kur mežā sapņo apburts ezers zils,
Kur vēji naktīs senas teikas stāsta,
Kur stikla kalnā laistās zelta pils.

Ver bērniem tālās Dzintarzemes vārtus,
Kur bīšu druvās Dieviņš, purvos jodi mīt.
Dedz jaunās sirdīs vienu ilgu sārtus —
Reiz pašiem savu zemi iepazīt!

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„Mare Balticum" 1967. gada 3. burtnīca Ostseegesellschaft e. v. Hamburgā izdevums, latviešu pārstāvis redakcijas komitejā mag. rer. oec. Arturs Landsmanis Stokholmā, 72 lpp.

„Mazputniņš" Nr. 110, mēnešraksts latviešu zēniem un meitenēm visā pasaulē, februāŗa burtnīca, apgāda Ceļnieks izdevums, atb. redaktors Dr. L. Streips, 36 lpp.

„Kadets" Nr. 1, Latviešu virsnieku apvienības prezidija izdevums, iznāk reizi gadā, atb. redaktors Arvids Krīpens, 48 lpp.

„Mēs" Nr. 26./27., raksti jaunatnei, apgāda Ceļnieks izdevums, atb. redaktors Aivars Rungis, 68 lpp.

„Ceļa Biedrs" Nr. 2 (122), mēnešraksts kristīgai dzīvei, februāŗa burtnīca, biedrības Sējējs izdevums, redaktors J. Strautnieks, 16 lpp.

„Kristīgā Balss" Nr. 2, Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksts, februāŗa burtnīca, R. Ekšteins, 16 lpp.

„The Baltic Review" Nr. 34, 64 lpp.; šai numurā Alfreda Bērziņa raksts „Komūnistu sistēmas un terrora 50 gadu" angļu valodā.

TEODORS ZELTIŅŠ

Debesu priekškambari

ROMĀNA „ANTIŅŠ DEBESĪS" FRAGMENTS

Debesu kartotēkas pārzinis iebāza atpakaļ atvilktnē aktu vākus, kur bija sakopota debešķīgā izlūkošanas dienesta savāktā izziņa par Antiņa Jēra Zemes dzīves gaitām, un beidza tirdīt pagalam samulsināto jaunekli:

„Es tikai gribēju jums parādīt, cik ļoti centīgam soģim, kāds esāt bijis pret citiem, no otra acī pamanītas skabargas viegli saskaldīt veselu nastu malkas. Un ceru, ka esat jau sācis apjaust, ka viens otrs jūsu paša grēciņš nebūt nav mazāks par citu grēkiem. Ja neesat, tad to jūs varēsit pārdomāt, kamēr uzgaides nometnē gaidīsit lēmumu, vai esat uzņemts debesīs."

„Kā? Vai es — vai man bez šitās pratināšanas būs — ir gaidāma vēl kāda cita?"

„Varbūt, ka būs; varbūt, ka nebūs. Nevaru pagaidām jums skaidri pateikt."

„Tad jau iekļūšana debesīs, izrādās, ir vēl grūtāka nekā Amerikas savienotajās valstīs. Lai tiktu iekārotajā zemē, kur, kā baumoja, katrs varot kļūt par miljonāru, Vācijas bēgļu nometnēs bija jāiziet cauri visvisādiem skrīniņiem. Mums lika izpildīt gaŗu gaŗās anketas un tad vēl mutes vārdiem pārtaujāja, laikam, lai pārbaudītu, vai rakstītājs pats atceras, ko sarakstījis. Tad ārsti skaitīja zobus, spaidīja pavēderi, lika pacelt gaisā roku, vai padusē neslēpjas putniņš, un atrāva vēl no acu āboliem plakstiņus, it kā arī aiz tiem varētu slēpties kāda nejauka sērga, no kuŗas ievazāšanas jāpasarga Amerika."

„Zināma piesardzība vajadzīga arī debesīs, lai izvairītos no nevēlamiem elementiem. Velns ir allaž nomodā un ar dažādiem blēdīgiem stiķiem mēģina iefiltrēt arī debesīs savējos, mūsu debešķīgās sadzīves kārtības jaucējus. Un mūsu parlamentārajai izmeklēšanas komisijai, kas pārbauda debesu valstības kandidātus, ne reizi vien jau izteikti pārmetumi, ka tā ir pārāk liberāla. Par to sevišķi neapmierināta konservātīvo dogmātiķu partija, kas nākamajās vēlēšanās cer iegūt balsu vairākumu un atkal tikt pie noteikšanas debesīs."

„Ko? Vai jums — arī debesīs — ir parlaments, partijas un notiek vēlēšanas? Ka tā kaut kas te varētu būt, nudien, nebija ne mazākās nojausmas," brīnījās Antiņš.

Debesu kartotēkas pārzinis piecēlās un arī izskatījās ļoti izbrīnījies: „Ko īsti jūs — tur uz Zemes — par debesu būšanām domājat? Ka mūžīgajā tapšanas plūdumā mēs te stāvētu uz vietas, visi būtu sastinguši kā akmens skulptūras mūzejā? Vai tiešām arī Dievs, kas cilvēkus, kā jūs sakāt, esot radījis pēc sava vaiga un līdzības, jūsu iztēlē palicis gluži tāds pats kā senatnes laicīgie valdnieki, bargie despoti, kas no saviem padotajiem prasīja beziebildumu paklausību un pazemīgu godināšanu, un, ja kāds tik iedrošinājās izteikt paša prātā dzimušu domu vai savas cilvēciskās cieņas apziņā pacelt augstāk galvu, tam pa muguru dancoja rīkstes? Kur tādi varmākas vēl turas pie varas, jūs taču tos nīstat un nicināt, par mīlestību un cienīšanu nemaz ir nerunājot."

„Nudien, kad sāk no tādas puses domāt, liekas, ka esam . . ." stipri domīgs un samulsis atzina Antiņš.

„Cilvēks nav lopiņš, kas ganāms ar rīksti. Un ja pēc gaŗiem gadsimtiem pie tādas atziņas beidzot nonākuši brīvo Zemes tautu vadītāji, pavisam nesaprotama ir jūsu turēšanās pie stūrgalvīgās pārliecības, ka mēs te, debesīs, nemaz nebūtu kļuvuši humānāki, palikdami uzticīgi neiecietīgi diktātoriskas valdīšanas principiem. Diktātūra gan ir ellē, un tā tur pastāvēs mūžīgi mūžam, jo elle bez šādas elliškīgas iekārtas nav iedomājama. Tāpēc, ja esat dedzīgs diktātūras aizstāvis, varbūt labāk gribēsit — tur lejā... Vēl jums būs pietiekami laika pārdomāt un izšķirties."

„Pasargi, Dievs, no elles! Es — ja tikai varēšu un man to atļaus — ar rokām un kājām turēšos pie debesīm!" izsaucās Antiņš. Un viņš vēl gribēja piemetināt: „Kur pieklājas būt visiem tikumīgiem cilvēkiem," bet palika nepateicis, jo laikus gudri apķērās, ka atkal to varētu iztulkot kā kaut kādu viņa paštaisnību.

„Patīkami to dzirdēt, jo galu galā jūs liekaties lādzīgs puisis," pasmaidīja debesu kartotēkas pārzinis. „Bet tagad gan mums jaukā pļāpāšana jāizbeidz, jo, laikam, pie vārtiem atkal kāds grabinās."

Tā tiešām bija. Pavisam skaidri varēja sadzirdēt nepacietīgus klauvējienus. Un krekšķīgais slēdzējs, salīcis kaklā pakārto atslēgu šūpodams, gausi steidzās atvērt.

Antiņš sapratās, ka viņam nu jāiet, un nevilcinādamies piecēlās. Bet tūliņ atkal pamanīja savu nepieklājīgi īso kreklu. Ar abām rokām to lejup stiepdams, viņš izdvesa:

„Lūdzu — es gribētu — kur te varētu nopirkt kādu uzvalciņu? Arī pats visvienkāršākais man būtu labu labais, ja tikai apsegtu plikās ciskas. Es domāju, es ceru, ka Zeltiņš koferītī man dažus dolarus būs ielicis."

„Par naudu debesīs nav runas, tā te nav vajadzīga. Kā vēlāk pats jūs atskārtīsit, jums tur uz Zemes tā bijusi daudzu jaunumu cēlonis. Ejiet tepat pa šito visādām grabažām piemētāto gaiteni taisni vien uz priekšu, kamēr tiksit līdz pirmajām durvīm, labajā pusē. Tur debesu drānu noliktavā jūs varēsit izvēlēties un dabūt visskaistākos svārkus par brīvu."

„Pilnīgi par velti? Un kādus vien gribu?"

„Es jums jau teicu."

„Tad gan ir debesīs laba dzīve," priecājās Antiņš un, vairs nemaz neskubināms, pie durvīm ienākot atstāto koferīti paķēris, steidzās norādītajā virzienā.

. . . . . .

Krēslainais gaitenis (to „pa stikla griestiem ar bālganu gaismu piestaroja debesu debesīs spīdošie mēneši un zvaigznes) tiešām bija ar visādām, turklāt ļoti vērtīgām, tikai drusku bojātām mantām piemētāts, ko pat bagātajā Amerikā veikli cilvēki tūliņ pievāktu. Piemēram, pie zilā gaiteņa sienas (zilā krāsa debesīs, laikam, bija ļoti iemīļota) atslietas, stāvēja vairākas tīra zelta arpas, kuŗām bija pārtrūkušas tikai dažas stīgas. Un bija jāuzmanās, lai netīšām neuzmītu kādai zemē nomestai sudraba sandalei, kas izskatījās vēl gluži jaunas. Nu jā, ja jau debesīs viss bija dabūjams par brīvu, tad ar mantu tā varēja svaidīties. Tāpat, tikai nedaudz apvalkāti, pie pašām debesu noliktavas durvīm krietnā kaudzītē bija sasviesti eņģeļu spārni, kā likās, darināti no baltām strausu spalvām. Un Antiņam iešāvās prātā, ka arī viņam te būtu jāatstāj savi spārni, jo galu galā viņš nebija nekāds eņģelis. Ļoti varēja būt, ka kādreiz viņu par tādu paaugstinās, bet tad viņš noteikti dabūs jaunus, daudz skaistākus spārnus.

(Turpinājums sekos)

Paveiktais darbs

(Pārnesums no 1. lpp.)

zijas — 26. Bez tam draudžu svētdienas skolās mācījušies ap 600 bērnu; vairākās vietās bez reliģiskiem priekšmetiem tajās mācīta arī latviešu valoda pilna kursa apmērā. Pie izglītības nozares darbojas skolu valde, mācības līdzekļu apgāds un skolu klēts. Mācības līdzekļu apgāda saimnieciskā vērtība ir 1320,08 dol.

LNAK centrālā bibliotēka tagad apvienota ar Toronto latviešu biedrības bibliotēku un tuvākajā laikā Elzas Zīvertes vadībā būs iekārtota Latviešu namā. Bibliotēkas iekārtošanai LNAK valde rezervējusi 600 dol.

Kultūras nozare Ingrīdas Vīksnas vadībā galvenokārt rūpējusies par Toronto kanadiešu bibliotēku apgādi ar grāmatām, kuras sniedz objektīvas ziņas par Latviju, tās pašreizējo stāvokli un iedzīvotājiem. Organizētas Kanadas latviešu kultūras dienas, līdzekļu vākšana un iecerēta vispārēja latviešu grāmatu izstāde.

Politiskās nozares (vadītājs V. Upeslācis, vietnieks J. Dreifelds) darbs aizvadītajā gadā galvenokārt bija veltīts notikumiem, kuri saistījās ar pasaules izstādi Montrealā. Valdības locekļi, ministru prezidentu ieskaitot, informēti par t. s. „padomju Latvijas dienām", kuras nevienu valdības pārstāvis savā oficiālajā kapacitātē nav piedalījies. Sadarbībā ar BTFK izdarīts iesniegums Kanadas apvienotās baznīcas (United Church) vadībai, lai tā deklarētu savu nostāju Baltijas valstu jautājumā un atzītu arī tām pašnoteikšanās tiesības.

Palīdzības nozare K. Priedīša vadībā atbalstījusi trūkumcietējus kā Kanadā, tā arī Eiropā un citur izdodot 968,34 dol. Nozares līdzekļi pašreiz ir 1640,49 dol. Saimnieciskās nozares vadītājs A. Rāviņš savukārt palīdzējis ar padomiem saimnieciskos jautājumos. Pie Toronto latviešu kreditsabiedrības noorganizēta īpaša padomdošana saimnieciskās lietās.

Informācijas nozare J. Dreifelda un M. Vāgnera vadībā sagatavojusi un izplatījusi ap 10.000 pretkomūnistiskas informācijas lapu Ontario provinces universitātes. Visaktīvāk vērība pievērsta tieši universitātēm, lai studentus iepazīstinātu ar komūnisma īstajiem mērķiem un darba metodēm. Tāpat atbalstītas arī pretkomūnistiskās demonstrācijas.

Jaunatnes nozares vadītāji M. Zandbergs un Dr. V. Gulēns piedalījušies dažādos jaunatnes pasākumos, sekmējot sešu nedēļu nogalu kursu organizēšanu, Divreizdivi nometni, jaunatnes kongresus u. c. Cieša sadarbība izveidota ar Latviešu nacionālo jaunatnes apvienību Kanadā un citām jaunatnes organizācijām. Visumā jaunatnes darbs bijis rosīgs.

LNAK piedalīšanās Baltijas tautu federācijā Kanadā vienmēr bijusi aktīva. Šogad BTFK prezidija priekšsēdis ir T. Kronbergs. Baltijas tautu sadarbību un federācijas nodaļu izveidošanu popularizējis arī LNAK valdes pr-dis J. Niedra savos Kanadas rietumu centru apmeklējumos. Līdzīgā veidā darbojas arī Baltijas sieviešu padome Kanadā, kuru tāpat šogad vada latviete — Laura Krasta. Padome rīkojusi vairākas sanāksmes, priekšlasījumus un sadarbojusies ar citām sieviešu organizācijām Baltijas valstu populārizēšanai un mūsu nacionālo mērķu sekmēšanai. Savus pārstāvjus LNAK sūtījusi arī Eiropas apspiesto tautu asamblejā (J. Niedra un V. Upeslācis) un Savstarpējās sadarbības līgā (J. Lejiņš un A. Vanags.

Brošūrā sakopotoš rakstveida ziņojumus sesijas laikā vēl papildināja vienīgi LNAK valdes pr-dis J. Niedra, pakavēdamies galvenokārt pie pēdējā laikā paveiktajiem priekšdarbiem Latvijas dibināšanas 50 gadu atceres sarīkojumiem Baltijas tautu festivālam Toronto laikā no 8. — 16. jūn. un Brīvās pasaules latviešu apvienības darbības aktivizēšanai. J. Niedra vēl norādīja, ka valdes darbs bieži nav bijis viegls, bet vienmēr veikts ciešā sadarbībā, izmantojot visas iespējas, tādēļ visiem darbiniekiem pienākas pateicība.

Vēlēšanu komisijas pr-dis J. Grodnis vēl ziņoja par pēdējām padomes vēlēšanām, kurās piedalījušies 1332 Kanadas latvieši. Lielākais balsotāju skaits bijis Toronto — 954 jeb 56% no kopīgā balsotāju skaita, Hamiltonā vēlēšanās piedalījušies 148, bet Montrealā un vispār Kvebekas provincē — 95. Pārējos latviešu centros balsotāju skaits bijis mazs, tā, piemēram, ik pa 4 balsīm ienākušas no Norandas un Burlingtonas. Par vēlēšanu norisi nekādas sūdzības nav saņemtas.

Revīzijas komisijas ziņojumu nolasīja priekšsēdis J. Rolavs, atzīstot, ka valdes un nozaru darbība bijusi rosīga un sekmīga, labā kārtībā bijusi arī kase un grāmatvedība. Revīzijas komisija ieteica vai nu piedzīt E. Betmaņa parādu palīdzības nozarei, vai arī to svītrot. Tāpat ieteica iekārtot LNAK inventāra grāmatu. Ziņojuma nobeigumā teikts: „Revīzijas komisija konstatē, ka LNAK kopā ar DV organizāciju Kanadā izvestās ziedojumu vākšanas akcijas rezultātā uzrāda 1966. gadā LNAK daļu 506 dol., bet 1967. gadā 410,55 dol. Revīzijas komisija ieskata, ka vājo panākumu dēļ šī akcija līdzšinējā veidā un kārtībā nebūtu turpināma."

Debatēs par darbības pārskatiem bija dzirdamas kritiskas piezīmes, piemēram, ziņojumos pa lielākai daļai minēti tikai panākumi, bet mazāk vai pat nemaz nav pieminēti darbības lauki, kur tādi izpalikuši. Valde bijusi ļoti pasīva, pat negātīvi noskaņota demonstrāciju atbalstīšanā un sekmēšanā. Izpalikuši arī cerētie panākumi latviešu sarīkojumos pasaules izstādē Montrealā, kuŗi pat prasījuši ievērojamu piemaksu. Vairākas nozares aizvadītajā gadā nav parādījušas nekādu konkrētu darbu, piemēram, saimnieciskā nozare, kuŗa praktiski uzskatāma par „mirušu'. Pēc vispārīgām debatēm ziņojumus tomēr pieņēma ar visu klātesošo padomes locekļu balsīm, atturoties vienīgi 6 valdes locekļiem.

E. N.

Toronto Dainas koris (pirmās rindas vidū diriģente Alma Skudra-Kārkliņa), kuŗa koncerts Toronto šogad notiks 30. martā plkst. 8 vakarā Parkdale Collegiate Institute telpās, bet Hamiltonā 4. maijā. Foto: JAK

Mazas kultūras dienas

MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBAS 20 GADU PASTĀVĒŠANAS SVĒTKI. — BIEDRĪBAI BŪS JAUNS PRIEKŠNIEKS

Brāļu Gemstu mākslas salonā Montrealas latviešu biedrības priekšsēža vietnieks R. Karlsons 9. marta vakara stundā atklāja mākslas skati, kuŗā piedalījās gleznotāja A. Kalniņa, gleznotājs un grafiķis N. Gaŗais un skulptors L. Kalniņš. Sveicinājis Latviešu biedrību un vairāk nekā 100 skates atklāšanas brīža dalībnieku no Latvijas konsula Montrealā V. Tomsona, kas bija aizkavēts ierasties, R. Karlsons īsā uzrunā pakavējās pie Latviešu biedrības 20 darbības gadiem. Viņš norādīja, ka biedrība visus aizvadītos gadus sīkstī un neatlaidīgi kopusi kultūras druvu 3 mākslas nozarēs — tēlotājmākslā, mūzikā un rakstniecībā. Atkārtoti, piedaloties daudz un dažādiem mākslinieciem, rīkotas izstādes, koncerti un literāri sarīkojumi. Tādēļ arī savā 20 gadu jubilejā biedrība it kā mazās kultūras dienās rīko mākslas skati, solistu koncertu un rakstnieku cēlienu.

Koncerts ar dziedones Ritas Dzilnas-Zapraukas un pianistes Dagmaras Kokkeres piedalīšanos notika 16. martā Vestmaunta parka skolas zālē. Pirms koncerta biedrības pr-ks E. Mazutis uzrunā paziņoja, ka 20 gadu jubilejas zīmē biedrības valde piešķīrusi šādas naudas balvas: Montrealas latviešu skolai 100 dol., Montrealas bērnu vasaras nometnei 100 dol., Minsteres latviešu ģimnazijai Vācijā 50 dol., Latvijas dibināšanas 50 gadu jubilejas rīcības komitejai Montrealā 50 dol., bet diviem jauniem mūziķiem — Andrejam Vitolam un Miķelim Bickim — katram pa 25 dol. Ievērojot vēl to, ka šī koncerta apmeklēšanai biedrība latviešu skolas audzēkņiem bija dāvinājusi 20 brīvbiļešu, tā praksē apliecinājusi, ka Latvijas 50. dibināšanas gads patiešām ir jaunatnes gads, par kādu to izsludinājušas centrālās organizācijas.

Rakstveidā Montrealas latviešu biedrību bija sveicis LNAK valdes pr-dis J. Niedra, tāpat Vinipegas un Hamiltonas latviešu biedrības, bet personīgi no Toronto latviešu biedrības un Kanadas latviešu preses laudīm sveica LPB Kanadas kopas ilggadējā pr-ce B. Šenkēviča. Atsevišķi viņa uzrunāja jaunatni, kas koncertā piedalījās kuplā skaitā, aicinot to turēties pie savas tautas valodas un tikumiem. Konsula V. Tomsona vārdā sveicināja R. Karlsons.

Pateicībai par saņemtām balvām Andrejs Vītols nospēlēja prof. T. Ķeniņa „Tenderness", bet Miķelis Bickis Volfganga Dārziņa „ A Svītas" 1. daļu, saņemot atsaucīgus publikas aplausus.

Dziedone Rita Dzilna-Zapraukas Montrealā viesojās pirmo reizi, bet viņas J. Vītola, T. Ķeniņa un J. Kalniņa mūzikas tulkojumi vedina domāt, ka dziedātāju šeit dzirdēsim drīz vien atkal. Igauņu pianiste Dagmara Kokkere, bez pavadījumiem, nepārspējami atskaņoja Šopēnu un Debisi. Viņa izteicās, ka labprāt spēlējot latviešiem, jo tie siltāk un sirsnīgāk par brāļu tautām uzņemot mākslinieku priekšnesumus. To apliecināja arī šī koncerta klausītāji, bet Latviešu biedrība abas mākslinieces sumināja ar rožu ziediem. Piezīmējams, ka Dagmara Kokkere ir arī Andreja Vītola un Miķeļa Bicka skolotāja.

Pēc koncerta biedrības valde lūgtajiem viesiem bija rīkojusi pavēlas stundas launagu. Apsveikumos un atjautībās aizritēja laiks. Biedrības valdes uzdevumā R. Karlsons suminā un pateicās biedrības pr-kam E. Mazutim par viņa darba daļu latviešu sabiedrībai, bet M. Tūtere pasniedza rožu ziedus viņa dzīvesbiedrei. Cienasta galdu arī šoreiz bija klājušas ilggadējās biedrības darbinieces O. Birze un A. Kļaviņa. Launagā bez rakstnieces un LPB Kanadas kopas pr-ces Birutas Senkēvičas, tāpat kā koncertā, bija klāt arī LNAK kultūras nozares vadītāja dzejniece Ingrīda Vīksna un Velta Toma, tāpat Montrealas latviešu biedrības dibinātāja K. Lazdiņa dzīvesbiedre, kas nolasīja savu vēlējumu biedrībai.

Dienu vēlāk, 17. martā, brāļu Gemstu mākslas salonā, kur vēl turpinājās gleznu skate, notika rakstnieku cēliens. Tā kā iepriekšējā dienā apritēja tieši 100 gadu kopš dzejnieces Aspazijas dzimšanas, tad, dabīgi, ka šai rakstnieku cēlienā nācās pieminēt šo dižo latviešu dzejnieci. Par Aspaziju runāja E. Mazutis, no skaņu lentes atskaņoja arī 3 koŗa dziesmas ar Aspazijas tekstiem.

Rakstnieku un dzejnieku parādi ievadīja Biruta Senkēviča ar saviem siltajiem, dzimtenes mīlestības apdvestajiem dzejoļiem, kuŗi klausītājiem ļoti patika. Par Mārupes zemnieku Spānijā un citiem dzejas formā izteiktiem notikumiem stāstīja Elvira Leja, bet Arturs Voitkus „zinātniski" risināja tematu „Pjirrrrr!" — „Bez tālruņa mēs būtu tikai puscilvēki," bija autora teze, kuŗai nenācās viegli atrast antitezi. Tas bija „priecīgs notikums" par šo dzīvi. Irmas Grebzdes glez-

(Nobeigums 5. lpp.)

25. MAIJĀ ATKLĀS DV KLUBU TORONTO

Kā mūsu laikrakstā jau ziņots, DV Toronto nodaļai būs pirmais latviešu sabiedriskais klubs (social club) Kanadā. Pirms gadiem desmit kāda neliela privāta grupa Toronto gan jau mēģināja iekārtot šādu latviešu sabiedrisku klubu un iegūt dzērienu pārdošanas licenci, taču nesekmīgi. Kad DV Toronto nodaļa pērnā gada septembrī iegādājās jauno namu, izraudzītais pārvaldes pr-ks R. Kadiķis, kas tagad amatā ievēlēts uz nākošajiem 2 gadiem, tūlīt sāka interesēties par kluba iekārtošanas un dzērienu pārdošanas licences iegūšanas iespējām, iesniedzot attiecīgu lūgumu Ontario alkoholisko dzērienu licenču pārvaldei (Liquor Licence Board of Ontario). Tā savā 16. novembŗa sēdē, kuŗā izlēma ap 300 līdzīgu lūgumu, deva R. Kadiķim principā labvēlīgu atbildi, bet norādīja, ka uz pašu licenci vēl nāksies kādu laiku gaidīt.

Tagad DV nama pārvaldes pr-ks R. Kadiķis saņēmis 12. martā datētu Ontario alkoholisko dzērienu licenču pārvaldes paziņojumu, ka licence piešķirta. Šī licence dod tiesības klubā pārdot alu un vīnu kopā ar ēdieniem, kā arī alu bez ēdieniem. Pēc kluba darbības atklāšanas paredzēts sešu mēnešu novērošanas laiks. Ja tajā viss būs pēc noteikumiem un darbība apmierinās Ontario alkoholisko dzērienu licenču pārvaldi, klubs varēs iesniegt lūgumu atļaut tirgoties arī ar citiem alkoholiskajiem dzērieniem. Pašreiz piešķirtā licence saistīta ar noteikumu, ka visam jābūt, atbilstot noteikumiem, izbūvētam un klubam darbība jāuzsāk 9 mēnešu laikā pēc licences piešķiršanas dienas, t.i. kopš pērnā gada 16. novembŗa, citādi piešķirtā licence tiek anulēta. Šis noteikums tomēr neradā nekādas bažas, jo viss nepieciešamais izbūvēts un sagatavots jau tagad.

Klubu iekārtos DV nama augšstāvā, kur jau iekārtota virtuve, bārs un cits nepieciešamais. Telpu un iekārtojumus jau pārbaudījuši elektrības sabiedrības Hydro lietpratēji un ugunsdzēsības inspektors. Vēl nogaidāma Ontario alkoholisko dzērienu licenču pārvaldes lietpratēja pārbaude, tad — pēc attiecīgo iestādījumu piekrišanas saņemšanas — ar tagad piešķirto licenci varēs uzsākt kluba darbību. DV nama pārvalde cer, ka arī pēdējā pārbaude notiks visā drīzumā, tādēļ iecerējusi klubu oficiāli atklāt 25. maijā.

Kluba darbība notiks pilnīgi pēc attiecīgajiem Kanadas noteikumiem un būs paļauta stingrai un regulārai kontrolei, kluba vadībai nekad nezinot, kad inspicētāji ieradīsies. Tikai pēc pirmajām regulārajām kontrolēm kluba vadībai arī paziņos, cik liela būs maksājamā licences nodeva. Kontrolēs arī grāmatvedību un citu, ne tikai telpas un kārtību klubā. Katru gadu (uz 31. janvāri) klubam būs jāiesniedz arī darbības pārskats, minot apgrozījumu, finanču stāvokli un amatpersonas, kā arī pievienojot kluba biedru sarakstu un kopiju no kluba statūtiem.

Šajā pirmajā latviešu sabiedriskajā klubā Kanadā vispirms par biedriem ieskaitīs visus DV Toronto nodaļas biedrus, bet pēc nama pārvēršanas, kā nolēma Kanadas DV deļegātu sapulce, par visas Kanadas DV namu, arī visu pārējo DV nodaļu biedrus. Par biedriem klubā, protams, varēs iestāties katrs ieinteresēts latvietis, ne tikai DV saimes piederīgie vien. Katram biedram savukārt būs tiesības klubā ievest viesus, kuŗiem, klubu apmeklējot, būs tikai jāreģistrējas, bet atbildība par viņiem piekritīs ievedējam.

Par kluba atbildīgajām amatpersonām Ontario alkoholisko dzērienu licenču pārvaldē reģistrēti R. Kadiķis, I. Zamlovskis un A. Kalviņš. Pārējais personāls vēl nav izraudzīts, bet katrā ziņā būs vajadzīga vēl saimniece un bārmens. Pēc iecerētās oficiālās atklāšanas 25. maijā klubs, kā paredz Kanadas noteikumi, būs atvērts darbdienās no plkst. 12 dienā līdz plkst. 12 naktī, sestdienās no plkst. 12—11.30 vakarā, bet svētdienās no plkst. 12—3 pēcpusdienā un no plkst. 5—9.30 vakarā. Klubs būs slēgts Lielajā piektdienā un pirmo Ziemsvētku dienā (25. decembrī), kā arī federālo, provinces un pilsētu vēlēšanu laikā, t.i. laikā, kad atvērti un darbojas vēlēšanu iecirkņi.

Vtr.

Atcerēsimies Aspaziju

Latviešu preses biedrības Kanadas kopa 31. martā pl. 5 pēcpusdienā Latviešu namā Toronto rīko dzejniecei Aspazijai veltītu atceres vakaru sakarā ar viņas 100. dzimšanas dienu, kas apritēja 16. martā, kad plašas atceres svinības ar īpatu „Vaidelotes" jauniestudējumu un Aspazijas pieminas izstādi notika Bostonā. Lai daļu no šīs izstādes materiāliem varētu parādīt arī torontiešiem, LPB Kanadas kopai nācās atteikties no sākotnējās ieceres Aspazijas vakaru rīkot viņas tiešajā dzimšanas dienā un izšķirties par 31. martu.

Atceres sarīkojumu Toronto ar uzrunu ievadīs LNAK valdes priekšsēdis J. Niedra. Rūpīgi izstrādātu referātu „Dzejniece — vētras saucēja" lasīs rakstnieks Arnolds Rasa, pakavējoties pie Aspazijas dzīves un darbiem. Īpašu priekšnesumu no Aspazijas darbiem sagatavojusi režisore Emma Kalniņa — Znotiņa, kuŗa ietvaros Maija Gaiķe lasīs Asjas monologu no Aspazijas lugas „Vaidelote"— „Mazs zemes gabaliņš", bet jaunviete Sandra Indzere deklamēs Aspazijas dzejoļus. Duetus un solodziesmas ar Aspazijas tekstiem pianistes Vēras Leinvēberes pavadījumā savukārt dziedās soprāns Apolonija Sapale—Raikovska un tenors Žanis Zentiņš. Bez tam būs iekārtota jau pieminētā Aspazijas atceres skate, kuŗai materiālus no saviem personīgajiem archīviem rīkotājiem atvēlējusi Z. Ritmanis Portlandē un tēlnieks A. Kopmanis.

Sarīkojumā pirmoreiz arī paziņos LPB Kanadas kopas balvas par prozas un dzejas darbiem, kas izdoti laikā no 1964. — 1966. gadam. Šī sacensība bija rīkota vienīgi Kanadas latviešu autoriem, kas ir kopas biedri, nolūkā veicināt jaunu darbu rašanos. Nākošajā sacensībā (vērojot, varbūt, arī sniegumus žurnālistikā) izvērtēs darbus, kas publicēti laikā no 1967.—1969. gadam. Pirmajai sacensībai LPB Kanadas kopa bija iesūtījusi 13 savu biedru darbus, no kuŗiem godalgojamos izraudzīja īpaša žūrijas komisija Ņujorkā — Jānis Bičolis, Guinars Saliņš un Teodors Zeltiņš. Apbalvotos autorus paziņos J. Bičolis, kuŗš ieradīsies sarīkojumā naudas balvu pasniegšanai.

Jānožēlo, ka dažas Toronto organizācijas un draudzes nav saskatījušas dzejnieces Aspazijas lielumu un nozīmi latviešu tautai, rīkojot tai pašā laikā savus sarīkojumus (pat literāru vakaru!) un sapulces, tā kavējot daļu tautiešu pieminas sarīkojumā godināt latviešu lielo dzejnieci, kaut LPB Kanadas kopa savu atceres sarīkojumu bija izziņojusi pietiekami agri, lai šo nevajadzīgo parallēlismu novērstu.

Rd.

TORONTO ZIŅAS

⊙ Sv. Andreja draudzes lauku īpašuma Sidrabene zemes ieguvēju gada sapulci 17. martā vadīja U. Maksiņš un protokolēja E. Millers, piedaloties 19 dalībniekiem. Ziņojumu par iepriekšējā gada darbību, sarīkojumiem un īpašuma izkopšanu sniedza Sidrabenes pārvaldes pr-ks B. Upāns, sekojot vispārējām pārrunām par šāgada sarīkojumiem un īpašuma izbūves projektu Sidrabenes pārvaldē no zemes ieguvēju vidus ievēlēja līdzšinējo E. Freimutu, bet no jauna J. Kalniņu, F. Pavasaru, U. Maksiņu un P. Plīsi. Līdzšinējais pārvaldes pr-ks B. Upāns un locekļi K. Zariņš, A. Rāviņš un A. Gulbis savu kandidatūru vēlēšanās neuzturēja.

⊙ Austrumu draudzes lauku īpašuma Tālava vasaras mājiņu un zemes īpašnieku gada sapulce notiks 31. martā Sv. Barnaba baznīcas telpās tūlīt pēc dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 2 pēcpusdienā.

● Latviešu kreditsabiedrības šī darbības gada peļņa februārī sasniegusi 20.187,19 dol., par nepilniem 1000 dol. mazāk nekā gadu iepriekš tai pašā laikā (21.009,75 dol.). Bilance tomēr pārsniedza 2 milj. dolaru un februārī bija 2.049.360,90 dol. pret 1.687.466,77 dol. pērnajā gadā. Biedru skaits pieaudzis par 208 un sasniedzis 2256, bet noguldītāju — depozitoru skaits par 104. Ievērojami pieaudzis arī krājnoguldījumu un aizņēmumu pieprasītāju skaits. Februārī kreditsabiedrība ieņēmusi 10.514,62 dol., bet izdevusi 9.748,90 dol., peļņa bija 765,72 dol.

⊙ TLB sestdienas skolas skolotājiem un bērnu vecākiem domātajā referātu ciklā 13. martā Latviešu namā paidagoģe Tonija Krūka referēja par tematu „Ko es mācījos no bērniem". Referāts izraisīja vispusīgas debates, kuŗās piedalījās ap 30 skolotāju un vecāku. Paidagoģiskām studijām visiem dalībniekiem izdalīja arī īpašas aptaujas lapas. Pārrunas turpinājās pie kafijas galda.

⊙ Latviešu koncertapvienības 21. martā Latviešu namā rīkotais vijolnieka prof. Voldemāra Ruškēvica koncerts bija pulcinājis ap 280 atsaucīgu klausītāju. Mākslinieka bija jādod piedevas. Klavierpavadījumus veica pianiste Edite Timermane-Ozola.

⊙ Pēkšņā nāvē mirušajam Augustam Saliņam veltīto aizlūgumu 14. martā Rosara bērņu namā, piedaloties ap 60 sēru dalībniekiem, vadīja māc. Ā. Čops, bet ērģeles spēlēja Edite Timermane-Ozola. Pie šķirsta stāvēja studentu korporāciju goda sardze. Dienu vēlāk māc. Ā. Čops aizgājēju izvadīja pēdējā gaitā uz Jorkas kapu latviešu nodalījumu, kur atvadvārdus teica Toronto korporāciju kopas seniors Dr. V. Gulēns un korporācijas Fraternitas Livonica pārstāvis Legzdiņš no Otavas.

● Baltiešu kopīgajiem iestādījumiem vadība katru gadu mainās rotācijas kārtībā, pie tam veidā, lai visās organizācijās tai pašā laikā prezidētu viena tautiete. BTFK un BSPK vadību jau pārņēmuši latvieši, tagad tas noticis arī Baltiešu veterānu organizācijā, kuŗu šogad vadīs DV Toronto nodaļas pārstāvis O. Perro. Baltiešu veterāni aprīļa beigu daļā iecerējuši organizēt draudzības vakaru.

⊙ Sakarā ar baritona Pēteŗa Geistauta februārī aizvadīto 50 gadu jubileju visas trīs Toronto latviešu ev.-lut. draudzes, baptistu draudze, DV šaime un Latviešu biedrība, pateicībā par dziedoņa vienmēr atsaucīgo piedalīšanos sarīkojumos, nolēmušas rīkot P. Geistauta patstāvīgu novēlotas jubilejas koncertu. Minēto draudžu un organizāciju pārstāvji vienojušies koncerta noorganizēšanu un technisko priekšdarbu veikšanu uzticēt DV Toronto nodaļai. Koncerts notiks 20. oktobrī Sv. Andreja draudzes baznīcas telpās.

⊙ Sv. Jāņa draudzes padomes sēdē 8. martā plašākas pārrunas izraisīja archibīskapa ierosinātais jautājums par varbūtēju otra mācītāja aicināšanu draudzes darbā. Padomes locekļu vairākums tomēr bija ieskatos, ka draudzes financiālais stāvoklis pagaidām nelauj aicināt otru mācītāju, bet paredzēja līdzekļus draudzes mācītāja aizstājēja algošanai. Archibīskaps norādīja, ka jaunākās paaudzes mācītājiem, kuŗus eventuāli iesaistītu draudzes darbā, būtu jāmaksā tāda alga, kādu tie saņem amerikāņu draudzēs — ap 8500 vai vairāk dolaru gadā. Tāpat no mācītāja nevar prasīt, lai viņš katrā ziņā uzņemas arī tādus pienākumus, kas atrodas ārpus garīgās aprūpes darba.

HAMILTONA

⊙ Latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dāmu komiteja 5. aprīlī plkst. 7 vakarā draudzes baznīcā rīko garīgu koncertu, kuŗā dziedās viešņa no Kalamazū — Emma Reinvalde, ērģeļpavadījumus veicot komp. Imantam Saksam. Sarīkojuma atlikums domāts baznīcas darbam.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 4, Ont.

Telef. 924-2775

maksā

4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, pieņem maksājumus par telefonu, elektrības, gāzes un ūdens lēsēm, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.

REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDĒVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 vai $5000.00.

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vak.

ANDREJSONS

APDROŠINA

463-7313

Pārrunas

VAI BRAUKSANA UZ OKU

Latviešu katoļu studentu apvienība Dzintars Ņujorkā 17. martā bija rīkojusi diskusiju vakaru par tematu „Sakari ar Latviju, — vai, cik un kādi?" Sarīkojumu ievadīja apvienības Ņujorkas kopas pr-ce Lidija Kampa, paskaidrojot, ka tas notiek katru gadu, atzīmējot studentu patrona Sv. Akvīnas Toma dienu. Diskusijas vadīja LKSA Dzintars centrālā prezidija loceklis A. Jerumanis.

Tā kā Komitejas Latvijas brīvībai pr-dis V. Hazners saslimšanas dēļ nebija varējis ierasties, prāv. N. Trepša atcerējās, ka reiz līdzīgā gadījumā V. Hazners apskatījis šo tematu no trīs viedokļiem — politika, trimdinieka un karavīra.

Latviešu kara invalidu apvienības ASV valdes pr-dis R. Ancāns savu domu iesāka ar aizrādījumu, ka karavīram arvien jāatceras likums nenodot tēvzemi. Maskava strādājusi sviedriem vaigā, lai sagatavotu kadrus, kas cilvēkus „uzāķē" un padara smiekligus, karaviru valodā vienā teikumā savelkot: „Rīkli tev izraus kā šūpļādi, un vēl teiks, ka tās vispār nekad nav bijis." Par spīti tam, R. Ancāns tomēr atzina, ka sakari ar okupēto Latviju nepieciešami. Viņš domāja, ka tos pašreiz vislabāk varētu izveidot mūsu jaunatne, kuŗai visās pasaules malās ir viena kopīga īpašība: tā „dumpojas". Mūsu jaunajai audzei, kas vecos rūgtumus nepazīst, varbūt vieglāk būs atrast pareizās attieksmes.

ALAs vicepr-dis Ivars Bērziņš uzsvēra, ka sakari ar Latviju ir viens no pašreiz aktuālākajiem tematiem, jo tautu nopietni apdraud lielkrievu imperiālisma tieksmes. „Ja komūnistu partija kaut šodien izirtu, Latvija ar to brīvību neatgūtu, jo krievi vienmēr tiekušies pēc loga pie jūras un no tā labu prātu neatteiksies," viņš uzsvēra. Latvija ir pārplūdināta ar padomju pārvaldes un militārām iestādēm, tajā mākslīgi attīstīta rūpniecība, paplašinātas ostas, kas viss palidz krieviem pārcelties uz Latviju tik lielā skaitā, ka Rīgā un pat Latvijas komūnistu partijā latvieši jau ir mazākumā. Tādēļ par galveno uzdevumu tagad uzskatāma tautas nacionālās apziņas stiprināšana. Pēdējo gadu laikā, kopš Maskava sapratusi, ka ar tūrisma veicināšanu var iegūt valūtu, „apmāļiet acis" un pie tam vēl palīdzēt savai spiegu sistēmai, braukšana uz Latviju kļuvusi vieglāka. Krievi kļūst arvien drošāki, jo domā, ka ieguvēji ir viņi, un dažkārt izlaiž ciemos pat jaunus cilvēkus. Ko mēs no braukšanas iegūstam? Tautiešus dzimtenē var labāk informēt, un mēs savukārt mācāmies pazīt ienaidnieku un atrast tā vājās vietas. Līdz šim

Mazas kultūras . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

nainо „Māla krūzi" lasīja Velta Toma, bet izvilkumu no Tālivalža Ķikaukas „Leonards" — Elvira Leja. T. Ķikauka, kaut solījies, tomēr bija aizkavēts Montrealā ierasties.

Ingrīda Vīksna lasīja dzejoļus no sava jaunā krājuma „Un gājiens neapstājās", iepriekš norādot, ka ilgi gaidītā grāmata drīzumā iznāks. Dzejniece Velta Toma izteica apgalvojumu, ka „visi baidās no patriotiskās dziesmas", lūdza aizvērt logu, likt mierā fotoaparātus, un paziņoja, ka dzejoļus lasīs, bet tas nenozīmējot, ka viņa nevarētu tos no galvas iemācīties, bet esot daudz kā cita, ko no galvas mācīties. Pēc tam viņa lasīja savus dzejoļus, vienā vietā piezīmējot, ka tā ir patriotiska dzeja.

Ar rakstnieku cēlienu tad arī beidzās Montrealas latviešu biedrības 20. gadasvētku sarīkojumu virkne.

Šai nedēļā beidzās arī Montrealas latviešu biedrības rakstveida valdes vēlēšanas. Līdzšinējam pr-kam E. Mazutim vairs nekandidējot, biedrības valde ievēlēta šādā sastāvā: Imants Bitners, Ivars Bickis, Klāvs Kazaks, Eriks Leimanis, Marija Tūtere, Oskars Vindedzis un Elvira Bicka. Revīzijas komisijā ievēlēti E. Bārdiņš, P. Agrums un A. Krievs.

Montrealas latviešu biedrība visus aizvadītos gadus izdevusi arī savu biļetenu „Ziņotājs", kuŗa redaktori līdz šim bijuši J. Skrastiņš, G. Sukse un J. Mazutis. Līdz jauna redaktora izraudzīšanai „Ziņotāju" kārto E. Bicka.

T. A.

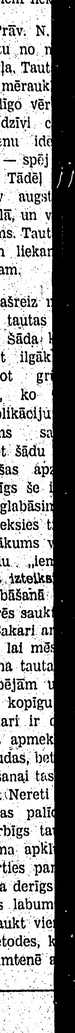

Artura V
Kalniņš)
lappusē.

ts Toronto šogad notiks 30. martā
Foto: JAK

NTO ZIŅAS

lauku
ieguvē-
vadīja
lēja E.
alibnie-
iekšējā
m un
a Sid-
s B.
n pār-
umiem
ojektu
nes ie-
šinējo
). Kal-
āksiņu
valdes
K. Za-
s savu
uzturē-

u ipa-
ņu un
apulce
a baz-
kalpo-
ecpus-

pas šī
ārī sa-
neplī-
gadu
009,75
niedzē
i bija
466,77
skaits
iedzīs
ozito-
ni pie-
u, un
skaits.
ieņē-
ievusi
2 dol.
skolo-
dōmā-
ā Lat-
Tonija
„Ko
ferāts
s, ku-
ju un
dījām
ja arī
runas

as 21.
kotais
a Ru-
einājis
Māk-
dievas.
pia-
zola.
n Au-
zlūgu-
ņamā,
libnie-
s, bet
nerma-
u stu-
ardze.
aizgā-
tā uz
dalīju-
a To-
eniors
rācijas
rstāvis

estādi-

patika.
pānijā
zteik-
Elvira
zināt-
rrrrr!"
tikai
ze, ku-
ntitezi.
s" par
glez-

jumiem vadība katru gadu mai-
nās rotācijas kārtībā, pie tam
veidā, lai visās organizācijās tai
pašā laikā prezidētu viena tautī-
ba. ETFK un BSPK vadību jau
pārņēmuši latvieši, tagad tas no-
ticis arī Baltiešu veterānu orga-
nizācijā, kuŗu šogad vadīs DV
Toronto nodaļas pārstāvis O.
Perro. Baltiešu veterāni aprīļa
beigu daļā iecerējuši organizēt
draudzības vakaru.

● Sakarā ar baritona Pēteŗa
Geistauta februārī aizvadīto 50
gadu jubileju visas trīs Toronto
latviešu ev.-lut. draudzes, baptis-
tu draudze, DV šaime un Latvie-
šu biedrība, pateicībā par dzie-
doņa vienmēr atsaucīgo piedali-
šanos sarīkojumos, nolēmusas
rīkot P. Geistauta patstāvīgu no-
vēlotas jubilejas koncertu. Minē-
to draudžu un organizāciju pār-
stāvji vienojušies koncerta noor-
ganizēšanu un tehnisko priekš-
darbu veikšanu uzticēt DV To-
ronto nodaļai. Koncerts notiks
20. oktobrī Sv. Andreja draudzes
baznīcas telpās.

● Sv. Jāņa draudzes padomes
sēdē 8. martā plašākas pārrunas
izraisīja archibīskapa ierosinā-
tais jautājums par varbūtēju
otra mācītāja aicināšanu drau-
dzes darbā. Padomes locekļu vai-
rākums tomēr bija ieskatos, ka
draudzes financiālais stāvoklis
pagaidām nejauj aicināt otru
mācītāju, bet paredzēja līdzek-
jus draudzes mācītāja aizstājēja
algošanai. Archibīskaps norādī-
ja, ka jaunākās paaudzes mācītā-
jiem, kuŗus eventuāli iesaistītu
draudzes darbā, būtu jāmaksā
tāda alga, kādu tie saņem ameri-
kāņu draudzēs — ap 8500 vai vai-
rāk dolaru gadā. Tāpat no mā-
cītāja nevar prasīt, lai viņš katrā
ziņā uzņemas arī tādus pie-
nākumus, kas atrodas ārpus ga-
rīgās aprūpes darba.

HAMILTONA

● Latviešu ev.-lut. Kristus drau-
dzes dāmu komiteja 5. aprīlī
plkst. 7 vakarā draudzes baznī-
cā rīko garīgu koncertu, kuŗā
dziedās viešņa no Kalamazū —
Emma Reinvalde, ērģeļpavadīju-
mus veicot komp. Imantam Sak-
sam. Sarīkojuma atlikums do-
māts baznīcas darbam.

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 4, Ont.
Telef. 924-2775
maksā
4½% par noguldījumiem

Kreditsabiedrība izdara visas pa-
rastās banku operācijas, izsniedz
aizdevumus, pieņem maksājumus
par telefonu, elektrību, gāzes un
ūdens lēsēm, izdara naudas pār-
vedumus un izsniedz ceļotāju
čekus.

**REIZĒ AR NAUDAS NOGULDI-
ŠANU VĀI AIZDEVUMU IZ-
SNIEGŠANU KREDITSABIED-
RĪBA IZDARA DZĪVĪBAS AP-
DROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00
vai $5000.00.**

Birojs atvērts darbdienās no pl.
12 — 8 vak.

ANDREJSONS
APDROŠINA
463-7313

Pārrunas ar kaitīgiem iedīgļiem

VAI BRAUKŠANA UZ OKUPĒTO LATVIJU UZSKATĀMA PAR VIENĪGO SAKARU VEIDU?

Latviešu katoļu studentu apvie-
nība Dzintars Ņujorkā 17. martā
bija rīkojusi diskusiju vakaru
par tematu „Sakari ar Latviju,
— vai, cik un kādi?" Sarīkojumu
ievadīja apvienības Ņujorkas ko-
pas pr-ce Lidija Kampa, paskaid-
rojot, ka tas notiek katru gadu,
atzīmējot studentu patrona Sv.
Akvīnas Toma dienu. Diskusijas
vadīja LKSA Dzintars centrālā
prezidija loceklis A. Jerumanis.

Tā kā Komitejas Latvijas brīvī-
bai pr-dis V. Hazners saslimša-
nas dēļ nebija varējis ierasties,
prāv. N. Trepša atcerējās, ka reiz
līdzīgā gadījumā V. Hazners ap-
skatījis šo tematu no trīs viedok-
ļiem — politika, trimdinieka un
karavīra.

Latviešu kara invalidu apvienī-
bas ASV valdes pr-dis R. Ancāns
savu domu iesāka ar aizrādījumu,
ka karavīram arvien jāatce-
ras likums nenodot tēvzemi.
Maskava strādājusi sviedriem
vaigā, lai sagatavotu kadrus, kas
cilvēkus „uzāķē" un padara
smieklīgus, karavīru valodā vienā
teikumā savelkot: „Rīkli tev iz-
raus kā šūplādi, un vēl teiks, ka
tās vispār nekad nav bijis." Par
spīti tam, R. Ancāns tomēr atzi-
na, ka sakari ar okupēto Latviju
nepieciešami. Viņš domāja, ka
tos pašreiz vislabāk varētu izvei-
dot mūsu jaunatne, kuŗai visās
pasaules malās ir viena kopīga
īpašība: tā „dumpojas". Mūsu
jaunajai audzei, kās vecos rūgtu-
mus nepazīst, varbūt vieglāk būs
atrast pareizās attieksmes.

ALAs vicepr-dis Ivars Bērziņš
uzsvēra, ka sakari ar Latviju ir
viens no pašreiz aktuālākajiem
tematiem, jo tautu nopietni ap-
draud lielkrievu imperiālisma
tieksmes. „Ja komūnistu partija
kaut šodien izirtu, Latvija ar to
brīvību neatgūtu, jo krievi vien-
mēr tiekušies pēc loga pie jūras
un no tā labu prātu neatteiksies,"
viņš uzsvēra. Latvija ir pār-
plūdināta ar padomju pārvaldes
un militārām iestādēm, tajā māk-
slīgi attīstīta rūpniecība, paplaši-
nātas ostas, kas viss palīdz krie-
viem pārcelties uz Latviju tik lie-
lā skaitā, ka Rīgā un pat Latvijas
komūnistu partijā latvieši jau ir
mazākumā. Tādēļ par galveno uz-
devumu tagad uzskatāma tautas
nacionālās apziņas stiprināšana.
Pēdējo gadu laikā, kopš Maskava
sapratusi, ka ar tūrisma veicinā-
šanu var iegūt valūtu, „apmālēt
acis" un pie tam vēl palīdzēt sa-
vai spiegu sistēmai, braukšana
uz Latviju kļuvusi vieglāka. Krie-
vi kļūst arvien drošāki, jo domā,
ka ieguvēji ir viņi, un dažkārt iz-
laiž ciemos pat jaunus cilvēkus.
Ko mēs no braukšanas iegūs-
tam? Tautiešus dzimtenē var la-
bāk informēt, un mēs savukārt
mācāmies pazīt ienaidnieku un
atrast tā vājās vietas. Līdz šim
neesam veltījuši šai lietai pietie-
kami daudz enerģijas, braucē-
jiem pat palaikam piedraudot ar
izslēgšanu no trimdas kopības.
Šādu nostāju krievi izmanto, sa-
rīdot ļaudis vienu pret otru. Ir
taisnība, ka pirmie sakari, kuŗus
mēģināsim attīstīt, būs ar pārlie-
cinātiem komūnistiem, tādēļ sā-
kumā var paredzēt dažu labu sa-
kāvi. Taču der pārdomāt, vai pa-
sakot: „Es ar komūnistiem pie
viena galda nesēžu un viņiem ro-
ku nedodu," viss jau atrisināts.
Varbūt nevajadzētu būt pārāk
kautrīgiem. Lai cik pārliecināts
kāds komūnists būtu, dažkārt
viens pats vārds var sākt graut
viņa pārliecību un atmodināt na-
cionālās jūtas. I. Bērziņš arī aiz-
rādīja uz nacionālkomūnisma at-
tīstību zemēs aiz dzelzs aizkara
un pareģoja, ka ar katru gadu re-
dzēsim vairāk neapmierinātības
par tām aičgārnībām, ar kuŗām
pašreizējā iekārtā jādzīvo. Tādēļ
viņš jautāja, vai stratēģiski pa-
reizāk nebūtu ar nacionālkomū-
nistiem nekauties.

Prāv. N. Trepša apskatīja te-
matu no morāles principu vie-
dokļa. Tauta pēc kristiešu morā-
les mērauklas ir visaugstākā pa-
saulīgo vērtību starpā. Pilnvērtī-
gu dzīvi cilvēks — valodas, jē-
dzienu identitātes, saydabīguma
dēļ — spēj dzīvot tikai savā tau-
tā. Tādēļ tautas aizsargāšana
stāv augstu kristīgās morāles
skālā, un varonība ir kristīgs ti-
kums. Tautas kopības labums ar-
vien liekams tālu pāri personī-
gajam.

Pašreiz mums praktiski ir di-
vas tautas — dzimtenē un trim-
dā. Šāda krasa atšķirtība, kuŗa
ilgst ilgāk par vienu paaudzi,
radot grūti izdzēšamas se-
kas, ko pierāda kaut vai
publikāciju iespiešanas aizlie-
gums savā laikā Latgalē.
Pret šādu tautas sašķelšanu jā-
vērsas apzinīgi. Jāpārdomā, cik
derīgs še ir izplatītais sauklis
„Saglabāsim latviskumu!" Ja tas
attieksies tikai uz mūsu pusi, tad
iznākums var būt sava veida 50
gadu „iemarinēts" latviskums,
kas izteiksies latvisku svečuŗu
glabāšanā un ko „cīnas" vietā
varēs saukt tikai par farizejismu.

Sakari ar Latviju tādēļ veicinā-
mi, lai mēs apzinātos, ka esam
viena tauta — gan ar dažādām
iespējām un rosības izpausmi,
bet kopīgu likteni. Taču arī šie
sakari ir dažāda veida. Dzimte-
nes apmeklēšanai izdots daudz
naudas, bet tautas kopības veici-
nāšanai tas līdz šim nekā nav de-
vis. Nereti pat noticis, ka ar šan-
tāžas palīdzību citkārt šaipusē
darbīgs tautietis pēc šāda ceļo-
juma apklusināts, tātad — pār-
vērties par nodevēju cīņā, kuŗā
bija derīgs pirms tam. No kopī-
bas labuma raugoties, ieteicams
braukt vienīgi tiem, kas pārzina
metodes, kā sakarus ar tautu
dzimtenē ar sava brauciena pali-
dzību sekmēt un kāpināt. „Šī lie-
ta nav šļūgana, morāles principi
pareizi jāsakārto, un katram
kristietim pēc tiem jāvadās,"
norādīja prāv. N. Trepša. „Sa-
biedriskajā rosībā arvien jārau-
gās, vai darām primāro. Savādāk
varam gan izdot daudz naudas,
sabūvēt kaut vai pilis, bet beigās
tomēr zaudēt." Prāv. N. Trepša
ieskatīja, ka sakaru uzturēšanā
ar dzimteni pirmā vietā liekami
radioraidījumi, pēc tam iespie-
dumdarbu sūtīšana. Braucieniem
samērā maza nozīme; arī pats
braucēju skaits, salīdzinot ar lat-
viešu kopskaitu Rietumos, ir
mazs. Nozīmi varētu palielināt,
ja visi braucēji ņemtu līdz iespē-
jami daudz latviešu grāmatu, tā-
pat konsekventi ievērotu „dzelzs
likumu" — bez kompromisa no-
raidīt visu, kas ir kaut kādā sa-
karā ar zemes okupantiem, un
atteikties darīt jebko, kas šo oku-
pāciju stiprina.

Sekoja pārrunas ar publikas
piedalīšanos, kuŗās izraisījās jau-
nas problēmas un atziņas. Arī
Ivars Bērziņš piekrita, ka brau-
cieni nav tas veids, ar kuŗu tau-
tas labā varētu daudz paveikt, jo
„politiski sagatavotus" cilvēkus
okupētajā Latvijā grūti iesūtīt.
Tādēļ nesalīdzināmi nozīmīgāki
ir raidījumi un iespiestais vārds.
Tikai daļēji atbildēts palika jau-
tājums, kā mūsu „kultūras ap-
maiņas" gājienus izskaidrot ASV
valdībai, kuŗa, uzklausot mūsu
lūgumus, daudzkārt piedzīvojusi
nepatikšanas, neļaujot savām ofi-
ciālajām delegācijām apmeklēt
Baltijas valstis, kā arī atsakoties
uzņemt no turienes sūtītās gru-
pas, ja paši esam priecīgi tūristi...
Tika arī aizrādīts, kā uz „ra-
diem ārzemēs" raugās Latvijas
okupantu iestādes, kuŗās tie jā-
uzdod pat darba meklēšanas an-
ketās. „Pirms braucat — nieks
par jūsu dāldeŗiem un sentimen-
tiem — padomājiet par saviem
radiem!" aizrādītājs teica. Pacē-
lās balsis, kuŗas ierosināja izstrā-
dāt dzimtenes apmeklētāju „iso
kursu". Pārrunāja radioraidīju-
mu un vēstuļu nozīmi. Pret pār-
runu beigām likās, ka visi vieno-
jušies par to, ka sakari ar okupē-
to Latviju jāuztur un jākāpina,
gan arvien jautājot, kā pašreizē-
jā rīcība atbilst pamatuzdevu-
mam — panākt, lai tauta pati va
rētu par sevi noteikt. Sakari va-
jadzīgi arī, lai mēs necīnītos ne-
pareizos laukos, un lai tauta zi-
nātu, ko mēs zinām. Pēc visām
gaŗajām pārrunām kāda kundze
tomēr nesaprata, kādēļ, pēc ru-
nātāju domām, Olafam Stum-
bram derētu aizbraukt uz Latvi-
ju, bet viņai, par spīti tās dārga-
jam jaunajam kažokam un bril-
jantiem, — ne.

Lai piedod Sv. Akvīnas Toms,
studējošo patrons, ja šajā viņam
veltītajā svētdienā mēs nekā ne
būtu mācījušies!

D. V.

Mazas kultūras . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

naino „Māla krūzi" lasīja Velta
Toma, bet izvilkumu no Tālival-
ža Ķikaukas „Leonards" — El-
vira Leja. T. Ķikauka, kaut soli-
jies, tomēr bija aizkavēts Mont-
reālā ierasties.

Ingrīda Vīksna lasīja dzejoļus
no sava jaunā krājuma „Un gā-
jiens neapstājās", iepriekš norā-
dot, ka ilgi gaidītā grāmata drī-
zumā iznāks. Dzejniece Velta To-
ma izteica apgalvojumu, ka „vi-
si baidās no patriotiskās dze-
jas", lūdza aizvērt logu, likt mie-
rā fotoaparātus, un paziņoja, ka
dzejoļus lasīs, bet tas nenozīmē-
jot, ka viņa nevarētu tos no gal-
vas iemācīties, bet esot daudz
kā cita, ko no galvas mācīties.
Pēc tam viņa lasīja savus dzejo-
ļus, vienā vietā piezīmējot, ka
tā ir patriotiska dzeja.

Ar. rakstnieku cēlienu tad arī
beidzās Montrealas latviešu bied-
rības 20. gadasvētku sarīkojumu
virkne.

Šai nedēļā beidzās arī Mont-
realas latviešu biedrības rakst-
veida valdes vēlēšanas. Līdzšinē-
jam pr-kam E. Mazutim vairs
nekandidējot, biedrības valde ie-
vēlēta šādā sastāvā: Imants Bit-
ners, Ivars Bickis, Klāvs Kazaks,
Eriks Leimanis, Marija Tūtere,
Oskars Vīndedzis un Elvira Bic-
ka. Revīzijas komisijā ievēlēti
E. Bārdiņš, P. Agrums un A.
Krievs.

Montreālas latviešu biedrība
visus aizvadītos gadus izdevusi
arī savu biļetenu „Ziņotājs", kuŗa
redaktori līdz šim bijuši J.
Skrastiņš, G. Sukse un J. Mazu-
tis. Līdz jauna redaktora izrau-
dzīšanai „Ziņotāju" kārto E. Bic-
ka.

T. A.

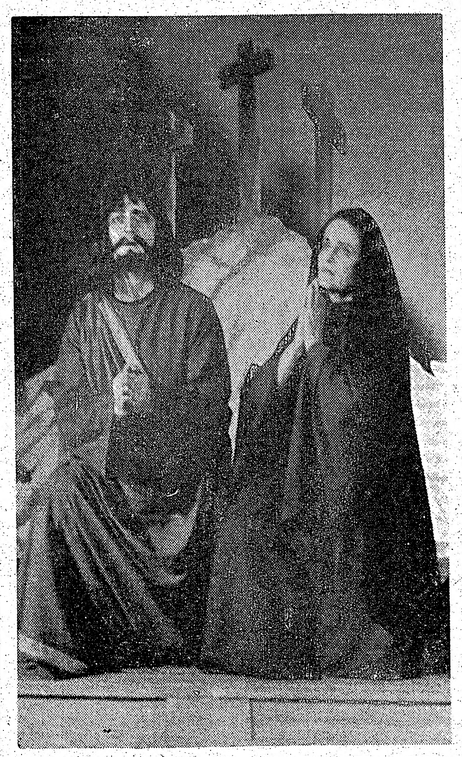

Artura Voitkus lugas „Jūdass" 5. ainas skats: Jūdass (Valters Kalnītis) un Rute (Elza Tauriņa). — Skat. rakstu šī numura 3. lappusē.

Odā saskatītais zilonis pārsprādzis

Mūsu laikraksta 14. februāŗa
numurā jau ziņojām par Indi-
anapoles plašā dienas laikraksta
„The Indianapolis News" 3. feb-
ruāŗa numurā publicēto sensāci-
onālo ziņu par pilsētas simfonisk-
ā orķestŗa bijušā vijolnieka Vik-
tora Ziedoņa mēģinājumu „no-
laupīt" pazīstamo padomju kom-
ponistu un diriģentu, Gruzijā dzi-
mušo armeni Aramu Kačaturi-
anu. Ziņojām arī par tā paša laik-
raksta 5. februāŗa numurā ievie-
toto nākošo ziņojumu, ka Ziedo-
nis noliedzot publicētos apgalvo-
jumus; tāpat sniedzām arī paša
V. Ziedoņa paskaidrojumus laik-
raksta korespondenta telefonisk-
ā sarunā. Sarunu beidzot, V.
Ziedonis toreiz izteicās, ka viņa
advokāts apsvērot iespēju laik-
rakstu „The Indianapolis News"
iesūdzēt tiesā par neslavas celša-
nu.

Tagad noskaidrojies, ka sūdzī-
ba arī ievadīta, un „The Indiana-
polis News" 22. februāŗa numura
3. lappusē — turpat, kur bija
publicēta sensācionālā ziņa —
tikpat trekną iespiedumā, taču ti-
kai parastā lieluma burtiem pub-
licējis ziņas atsaukumu, beigās
izteicot nožēlu par šī raksta dēļ
V. Ziedonim eventuāli radīto kau-
nu.

Piezīmējams, ka pēc ASV liku-
miem, ja laikraksts atzīst un at-
sauc savu kļūdu, ar to apliecinot,
ka tā nav bijusi apzināta un
launprātīga, cietušā sūdzībai
vairs nav tiesiska pamata.

G. Grīslītis

Jaunas mācību grāmatas

Ņujorkas latviešu ev.-lut. drau-
dzes skolu padome vairākās sē-
dēs pārrunājusi latviešu skolu
programmas projektus un to
pārkārtojumus. Skolotāji atzinu-
ši, ka programmas ir par pla-
šām un dažos priekšmetos gan-
drīz atkārto visu neatkarīgās Lat-
vijas skolu programmās uzņem-
to vielu vai pat pārsniedz to.
Trimdas latviešu skolu mācības
laiks ir ierobežots, un ja minētās
programmas pilnībā gribētu iz-
ņemt, nebūtu iespējams vielu at-
kārtot un padziļināt. Darbs kļūst
paviršs, neinteresants un visumā
nesekmīgs skolēnu paviršās mā-
cīšanās dēļ.

Nepieciešamas jaunas lasāmās
grāmatas latviešu valodā, kuŗas
uzsvars likts uz vārdu krājuma
nostiprināšanu skolēnu atmiņā,
atstājot iepazīstināšanu ar latvie-
šu izcilākajiem rakstniekiem vē-
lākam laika posmam. Varētu arī
izvēlēties to rakstnieku darbus,
kas svešumā augušam skolēnam
vieglāk uztverami kā valodas, tā
tēlotās vides ziņā. Grāmatas sa-
gatavošanā vajadzētu iesaistīt liet-
pratēju ar pilnu darba laiku,
kaut tādu būs grūti atrast... Mi-
nētos ieteikumus ALAs izglītības
birojs apspriedīs 17. martā sēdē
Ņujorkā.

Par latviešu skolu programmām
daudz runāts un rakstīts, bet nā-
cās paiet krietnam gadu skaitam,
lai par tām sāktu arī spriest.
Dažkārt skolu nobeiguma aktos
vecāku runās norādīts, ka bērni
mācījušies par 1936. gada āboliņa
sējumiem, kas aplēsti procentos
no ārzemēs platības pūrvietās, tāpat par zemes sastā-
vu un daudzām lietām, kas no-
vecojušās un bērnam svešumā
grūti saprotamas. Vēsturē rak-
stīts par nepazīstamiem senlat-
viešu lietotiem darba rīkiem vai
mantām. Bērni dažos gadījumos
gan iemācījušies tos nosaukt, bet
rīku nozīmi nespēja saprast. Pa-
šķirstot lasāmgrāmatu, var lasīt
par latviešu rakstniekiem valodā,
kas bērnam navizprotama svešāku
un mazlietotu vārdu dēļ. Nav
meklēti lasāmgabali ar vienkār-
šiem latviešu vārdiem, bet grā-
mata sastādīta pēc citiem princi-
piem. Bērnu latviešu valodas
prasme ik ar gadu mazinājusies,
parasti viņi domā angļu valodā,
pēc tam domu pārtulko latviski.
Mazākajās klasēs bērni pat cen-
tušies atdarināt latviešu rakstību
angļu valodas uztverē. Nav sen,
kad runāja arī par matēmatikas
vai rēķināšanas stundām latviešu
skolās un Čikagā arī par vācu
valodas mācīšanu. Strīdi bija arī
par lasīt mācīšanas metodēm, ne-
varot izšķirties ne par vienu, ne
otru, bet ābeces izdeva abām me-
todēm. Arī laikrakstos parādījās
dedzīgi raksti par abām meto-
dēm.

Vairākos gadījumos vecāki iz-
teikuši vēlmi, lai latviešu valodu
skolās mācītu pēc sveštautie-
šiem izdotās latviešu valodas mā-
cības grāmatas. Šādas iespējas
gan nav pārrunātas atklātās sē-
dēs. Bet latviešu bērnu domāša-
na, izruna un rakstība ir stiprā
angļu (vai citas patvēruma zie-
mes) valodas ietekmē. Varbūt, ka
bērniem šādā veidā būtu vieglā-
ka mācīšanās, bet pašu vecāku
uztverē tās varētu šķist pazemo-
jums latviešu valodu bērniem
mācīt kā ārzemniekiem.

Ar jaunu mācības grāmatu iz-
došanu varbūt varētu palielināt
bērnu interesi par latviešu skolu,
ja vien tās būtu interesanti un
bērniem pievilcīgi sastādītas.

—be

VIENĀDS PĀRBAUDĪJUMS UN GODALGAS

AMERIKAS LATVIEŠU APVIENĪBAS IZGLĪTĪBAS BIROJA VALDES LĒMUMI

Sakarā ar Latvijas dibināšā-
nas 50 gadu atceri, ASV latviešu
skolās 11. vai 12. maijā notiks
mācību gada pārbaudījums pa-
matskolu un vidusskolu pēdējo
klašu audzēkņiem, uz pašu vēlē-
šanos arī pārējo klašu skolē-
niem. Sekmīgākie audzēkņi sa-
ņems materiāli jūtamas paņāku-
mu godalgas: pamatskolā — pa
vienai 250, 150, 100 un divdesmit
50 dol. apmērā, bet vidusskolās
— pa vienai 500, 300, 200 un div-
desmit 100 dol. Pārbaudījums
notiks pēc amerikāņu skolu pa-
rauga, prasot vienu pareizo no
3—4 atbildēm uz rakstveida jau-
tājumu. Pārbaudījums iedalīts
6 daļās: 1) vārda nozīmes un jē-
dzienu izpratne; 2) latviešu gra-
matika; 3) latviešu literātūra;
4) Latvijas ģeografija; 5) Latvi-
jas vēsture; 6) aktuālitātes. Pa-
matskolēniem katrā daļā būs
10, bet vidusskolēniem — 20 jau-
tājumu. Pamatskolās jautājumu
atbildēšanai dos 1½ stundas lai-
ka, bet vidusskolās 2 stundas un
10 minūšu. Šai laikā ieskaitīts
arī laiks komisijas paskaidroju-
miem un iepazīstināšanai ar pār-
baudījuma tehnisko gaitu. 3 vī-
ru komisijā darbosies skolas
pārzinis vai viņa izraudzīts sko-
lotājs, vecāku pārstāvis un ALAs
izglītības biroja nozīmēts pārstā-
vis.

Iespiestās pārbaudījumu lapas
piesūtīs ALAs izglītības biroja
pārstāvim, un tās atvērs visu 3
komisijas locekļu un audzēkņu
klātienē. Pēc pārbaudījuma visas
lapas atkal savāks un nosūtīs
pārbaudījumu komisijas priekš-
sēdim A. Liepkalnam Bostonā,
kur pārbaudījumu komisija at-
bildes izvērtēs pēc iepriekš iz-
strādātas un ALAs izglītības bi-
roja apstiprinātas punktu vērtē-
šanas sistēmas. Pamatskolas gru-
pā ieskaitāmi visi pēdējās klases
audzēkņi un „brīvprātīgie" līdz
14 gadu vecumam, bet vidussko-
las grupā — visi pēdējās klases
audzēkņi un „labprātīgie" līdz
17 gadu vecumam.

Ierodoties uz pārbaudījumiem,
katram dalībniekam jāņem līdz
3 noasināti zīmuļi un dzēšam-
gumija. „Brīvprātīgajiem" jāpie-
teicas iepriekš pie tuvākās sko-
las pārziņa.

ASV pašreiz darbojas 52 latvie-
šu skolas ar vairāk nekā 2000
skolēniem. ALAs izglītības biro-
ja pārbaudījumu komisija pa-
redz apm. 200—300 pārbaudīju-
mu dalībnieku. Pārbaudījumu
programmu — jautājumus iz-
strādājis skolotājs A. Liepnieks,
kas pats strādā par skolotāju
amerikāņu skolā. A. Liepniekam
ir ne tikai amerikāņu paidago-
ģiskā izglītība un pieredze, bet
bez Latvijas universitātes un
Latvijas lauksaimniecības akadē-
mijas arī Jelgavas skolotāju in-
stitūta izglītība un prakse brī-
vās Latvijas skolās. Pārbaudīju-
mu programmas sagatavošanā,
dodot jautājumus un padomus,
palīdzējuši A. Kaža, A. Richters,
Ritums, R. Sadde, A. Stērstiņa,
H. Kreicers un L. Vīksne.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● Dienvidu vidusskolas 11. kla-
ses audzēkni — 16 gadu veco Vi-
tu Liepiņu pērn uzņēma pilsētas
jauniešu simfoniskajā orķestrī,
kuŗa sastāvā ir ap 40 jauno mū-
ziķu. Lai tajā iekļūtu, jāiztur
stingra pārbaude un konkuren-
ce. Viņas pirmā uzstāšanās no-
tika 3. martā. Vita Liepiņa ir
vienīgā latviete šai orķestrī, spē-
lējot otru vijoli. Viņa veic arī
latviešu Vienības draudzes ērģe-
nieces pienākumus.

KALAMAZŪ

● Kalamazū latviešu ev.-lut
draudzes jaunievēlētā padome 30
locekļu sastāvā 10. martā sanā-
ca pirmajā sēdē, kuŗu ievadīja
māc. A. Piebalga lūgšana, pēc
tam sēdi atklāja pr-ks V. Miķel-
sons, apsveicot 10 jaunos pado-
mes locekļus un pateicoties par
veikto darbu tiem, kuŗi turpmāk
padomē vairs nedarbosies. Drau-
dzes locekļi padomes vēlēšanās
bijuši aktīvāki nekā iepriekšējās
reizēs, kas norāda uz interesi par
kopīgajām lietām. Padome par
draudzes priekšnieku uz 3 ga-
diem ievēlēja Albertu Ravu, viņa
vietnieku — V. Miķelsonu, sekre-
tāru — A. Kalnieti, viņa palīgu —
V. Rinkušu, kasieri — K. Zemi-
tānu, viņa palīgiem — R. Lejiņu
un V. Dunkuli, baznīcas pārzini
— R. Gendrikovu, draudzes na-
ma pārzini — R. Ķeņģi un grā-
matvedi — J. Salnu. Plašākas
debates izraisīja jautājums, vai
baznīcas pagraba telpas izmanto-
jamas sabiedriskām vajadzībām,
kuŗas saistītas ar kopīgu azaidu.
Jautājuma izlemšanu atlika uz
nākošo padomes sēdi.

● Milvoku teātŗa kopa 16. mar-
tā viesojās Kalamazū ar A. Voit-
kusa lugu „Jūdass" režisora P.
Ozola vadībā. Izrādē piedalījās
20 personu, no tām daļai veicot
arī techniskos pienākumus. Lu-
gas saturs ar reliģiskajiem mo-
tīviem ir visai neparasts, kas, lie-
kas, iespaidoja arī apmeklētāju
skaitu, jo izrādi noskatījās tikai
ap 100 tautiešu. Izrādi atbalstīja
abu vietējo latviešu draudžu dā-
mu komitejas.

KLIVLENDA

● Apvienotā latviešu ev.-lut.
draudze 17. martā bija rīkojusi
bazāru, kuŗā izlozēja 56 vērtīgus
laimestus — gleznas, rokdarbus,
kristallu u.c., to vidū arī „Lat-
vija Amerikā" abonementu. Sa-
rīkojums bija ļoti labi apmek-
lēts. Draudzes dāmas bija gādā-
jušas par pusdienām. Bazāru at-
klāja draudzes pr-ks T. Berkulis,
pateicoties dāmu komitejai par
pūlēm tā sarīkošanā.

● Klīvlendas latviešu koncert-
apvienības sarīkojumā 17. martā
koncertēja jaunās paaudzes pia-
nists Arturs Ozoliņš. Programmā
bija Bacha, Sopēna, Bēthoven a un Prokofjeva darbi. Ap-
meklētāji koncertam sekoja ar
lielāko uzmanību. Mākslinieks
saņēma daudz atzinīgu aplausu
un sirsnīgu piekrišanu.

● Latviešu biedrības koris 16.
martā DV apvienības telpās bija
rīkojis koŗa dalībnieku vakaru
ar lūgtiem viesiem. Koristi uz-
stājās ar savu jaunsagatavoto
programmu. Bez tam sarīkoju-
mu kuplināja vīru ansamblis ar
dziesmām un koklētāji ar tau-
tisku mūziku. Pēc priekšnesu-
miem vakara dalībnieki omulīgi
pavadīja laiku pie klātiem gal-
diem.

J. E.

ALAs izglītības biroja valde J.
Blumberga vadībā 17. martā Ņu-
jorkā 8 stundu ilgā sēdē apsprie-
da arī skolu programmas, brošū-
ras „Tēvu zeme Latvija", skolu
liecību u.c. sagatavošanas un ie-
spiešanas jautājumus.

Atzīmējot Latvijas dibināšanas
50. gadskārtu šāgada 18. novem-
brī visiem latviešu skolu audzēk-
ņiem izsniegs 32. lpp. brošūru
„Tēvu zeme Latvija" ar ilustrā-
cijām un datiem par latviešu
tautas un valsts sasniegumiem.
Skolotāju vajadzībām sagatavo
rokas grāmatu, kuŗu izdos bro-
šūru veidā sakopošanai vākos,
ar iespēju kopojumu papildināt
vai aizstāt ar jauniem papildinā-
jumiem vai grozījumiem.

Elza Klaustiņa izglītības biro-
jam nodevusi manuskriptu 72 ro-
taļām ar paskaidrojumiem un no-
tīm. To paredzēts izdot atsevišķā
brošūrā.

Latviešu jaunatnes rakstu dar-
bu sacensība par tematu „Tautu
pašnoteikšanās tiesības un latvie-
šu tauta" beigusies. Godalgoto
dalībnieku vārdus drīzumā pa-
ziņos ALAs izglītības biroja val-
de.

Sēdē piedalījās J. Blumbergs,
A. Richters, A. Liepkalns, T. Du-
kāts un A. Cīrule.

—lr—

INDIANAPOLE

● Broad Ripple vidusskolas
audzēkņu gadskārtējā mākslu un
fotografijas sacensības mākslu
nozarē divas zelta atslēdziņas (1.
vietas) un vienu goda rakstu (2.
vietu) ieguva priekšpēdējā gada
audzēkne Silvija Rubule. Tik
teicamus panākumus guva tikai
vēl viens audzēknis. S. Rubules
abus uzvarētājus darbus nodos
visu ASV mēroga sacensībai —
Gadskārtējā Betty Crocker Hc-
memakers of Tomorrow sacensī-
bā par Šortridžas vidusskolas re-
prezentanti izraudzīta pēdējā ga-
da audzēkne Margareta Komisā-
ra. Teicamākās „rītdienas nama-
mātes" vispirms atsevišķo pa-
vulstu, tad visu ASV mērogā sa-
ņems universitāšu stipendijas.

G. G.

DIENVIDKALIFORNIJA

● DV apvienības Dienvidkali-
fornijā rīkoto Kalpaka bataljo-
na un Latviešu leģiona atceres
vakaru 16. martā Holivudas sie-
viešu kluba telpās atklāja aprū-
pes nozares vadītājs māc. A.
Grietēns, svētbrīdi cildinot lat-
viešu karavīrus, pieminot un aiz-
lūdzot par kritušajiem un vēl
dzīvajiem cīnītājiem. Apvienības
pr-ks E. Leimanis uzrunā ap-
sveica vakara viesus un reizē ik-
vienu tautieti sakarā ar Latvijas
lielo jubilejas gadu — neatkarī-
bas pasludināšanas 50. gadskār-
tu, aicinot, lai šis būtu ne tikai
atceres, bet arī nelokāmas ap-
ņemšanās gads darīt visu iespē-
jamo latviešu tautas brīvības un
Latvijas neatkarības atjaunoša-
nai, lai šis gads būtu tas lielais
spēka avots, no kuŗa smelties
ticību, spēku un izturību. Turpi-
nājumā E. Leimanis cildināja un
klātesošie suminăja Latvijas pir-
mo bruņoto karaspēka vienību
— Kalpaka bataljonu — un pē-
dējo — Latviešu leģionu. Vana-
džu kopas pr-ce V. Leimane pa-
sniedza ziedus klātesošajam Kal-
paka bataljona pārstāvim —
Studentu rotas leitnantam un
Lāčplēša kara ordeņa kavalie-
rim Valdim Bitem, bet kā Lat-
viešu leģiona simbolizētājam —
kara invalidam Valdemāram
Upeniekam. Pēc kopīgi nodziedā-
tas Latvijas himnas vakara māk-
sliniecisko daļu — dziesmas un
deklamācijas — interesantā iz-
pildījumā sniedza Stefanida Jan-
sone, gūstot publikas nedalītu
piekrišanu. Sarīkojums bija pul-
cinājis krietnu skaitu tautiešu
un pēc priekšnesumiem turpinā-
jās sveču gaismā pie yanadžu
klātajiem un skaisti dekorētaj-
iem azaida galdiem.

—el—

KALEIDOSKOPS

★ Minsteres latviešu ģimnazijā
šai mācību gadā mācās 85 skolē-
ni — 55 zēni un 33 meitenes. Lie-
lākais skolēnu vairums — 46 nāk
no latviešu ģimenēm Vestfāles
un Ziemeļreinas apgabalos, Ba-
vārijas latviešu sūta 10 bērnu uz
šo skolu, no pārējiem Vācijas
novadiem nāk pa 2 un 3, bet no
latviešu kolonijām ārpus Vācijas
Minsteres latviešu ģimnazijā mā-
cās 12 skolēni.

★Marta sākumā Stokholmā kons-
truējās jaunievēlētās Latviešu pa-
līdzības komitejas (LPK) valde.
Par priekšsēdi izraudzīts A. Padēls,
vicepriekšsēži ir J. Ritums un L.
Rasmanis, sekretārs — A. Šalts,
viņa vietniece D. Kreicberga, ka-
sieris — Dr. J. Āboliņš, bet val-
des locekļi A. Ūdris. Izņemot D.
Kreicbergu, J. Ritumu un A. Šal-
tu, pārējie valdes locekļi ir jaun-
ievēlēti.

★ Vairāki desmiti latviešu ka-
ravīru pašlaik veic dienesta pie-
nākumus Vācijā novietotajās
ASV armijas un lidotāju vienī-
bās. Pēc dienesta Vietnamā Fir-
tā, Bavārijā, stacionēts sportists
Zigurds Lieljuris, kuŗš jau no
ģimnazijas sola Libekā pievērsies
karavīra gaitām, 1948. gadā ie-
stādamies sardžu dienestā, bet
1952. gadā, iecelojis ASV, ameri-
kāņu sapieŗu vienībās cīnoties
Korejā. Par kauju nopelniem Me-
kongas upes deltā, Vietnamā, Z.
Lieljuris paaugstināts par virs-
seržantu un apbal

PIEMINEKĻI
Igaunu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 12. GADA GĀJUMĀ
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu no pl. 10,30—11
OSAVAS CKLB raidītājs (vilnis 1350).
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 9, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

7. aprilī, plkst.11 Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Zajā Ceturtdienā dievkalpojums plkst. 7 vakarā ar dievgaldu.

Lielās Piektdienas dievkalpojums plkst. 11 no rīta ar dievgaldu.

Svētdienas skola un jauniešu grupa darbojas kā parasts.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

Sestdien, 6. aprilī, Sv. Andreja baznīcas koŗa 16. gadskārtējais koncerts plkst. 8. vakarā.

7. aprilī plkst. 3 Pūpolsvētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

12. aprilī, plkst. 11 Lielās Piektdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

I Lieldienās, 14. aprilī, plkst. 10 dievkalpojums.

KIČENERA

31. martā, plkst. 4 dievkalpojums.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 861 Danforth Ave.

31. martā plkst. 2 pēc. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda pirmsiesvētes vecākai grupai.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev.-lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave, South.

31. martā, plkst. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

11. aprilī, pl. 8 vak. Zaļās ceturtdienas dievkalpojums ar dievgaldu. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

7. aprilī, pl. 2 pēc. Pūpolu svētdienas dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-3224.

Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

Pūpolu svētdienā, 7 aprilī, pl. 1.30 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola. Jaunatnes grupa.

Lielajā Piektdienā, 12. aprilī, plkst. 1.30 p.p. dievkalpojums ar dievgaldu.

Lieldienās, 14. aprilī, Saullēkta dievkalpojums plkst. 6 no rīta.

Dievkalpojums angļu valodā Lieldienās (ar dievgaldu) plkst. 9.30 no rīta.

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8394. Sv. Pāvila ev.-lut. latviešu draudze Montrealā.

31. martā, pl. 2 p.p. draudzes 15 gadu pastāvēšanas svētku dievkalpojums. Piedalīsies archibīskaps A. Lūsis, māc. A. Voitkus un prāv. V. Sēfers. Solo — bīvmāksl. Ligita Caunīte. Pie ērģelēm Edite Ozola.

OTAVA

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906. Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pētera lut. baznīcā 400 Sparks ielā.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19. „Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p. p. uz viļņiem 1270. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1638 So. 11th Ave, Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze 5015 W. Ferdinand St.

31. martā, pl. 11 dievkaipojums ar dievgaldu. Māc. A. Rautenšilds.

3. aprilī, pl. 7 v. evaņģelizācijas vakars zālē.

4. aprilī, pl. 8 v. latviešu radio pusstundā dievvārdi (WM 103).

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

DETROITA

Sv. Pāvila latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefoni: baznīcā un grāmatnīcā 532—1700, mācītāja mājā 538—7647.

31. martā 11 no rīta dievkalpojums. Pēc dievkalpojuma draudzes līdzekļu vākšanas komitejas rīkotās mantu loterijas laimestu vilkšana, kafijas galds un priekšnesumi.

7. aprilī Pūpolu svētdienas dievkalpojums ar dievgaldu.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1886 Pauline Blvd.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St. Apt. 201 West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327-5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St. Roxbury.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679..

Pūpolu svētdienā, 7. aprīlī, pl. 11 dievkalpojums, māc. E. Caune. Pēc tam baznīcā Alfreda Poriņa garīgs koncerts par labu Latviešu namam. Piedalās Dawn Adams Phelps — vijole un Raymond Mc Footers — ērģeles.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcā, Tupper ielā 733.

Lietuviete Vietnamas frontē

Lietuviešu kara korespondente Jurate Kazickaite.

Nesen kādas svētdienas vakarā Vietnamas kara korespondente Berija Foksa (Bery Fox) ievadīja Kanadas CBC televizijā savu Vietnamas filmu seriju ar komentāriem. Komentāri un veids, kādā filmas uzņemtas, nepārprotami apliecina, ka bijušā Toronto universitātes studente par katru cenu cenšas parādīt amerikāņus sliktā gaismā. Filmā nav nevienas vietas, kurā kaut kādā veidā būtu parādīti komūnistu briesmu darbi. Protams, Foksa apliecinājusi drosmi un uzņēmību, bet šī viņas varonība nav kalpojusi patiesībai.

Foksa tomēr nav vienīgā sieviete, kura, riskējot ar savu dzīvību frontes pirmajās līnijās, seko notikumu norisei Vietnamā un sniedz informāciju pasaules presei. Īpašu atzinību par savu darbu Vietnamā izpelnījusies arī 25 gadus vecā lietuviete Jurate Kazickaite. Viņas sniegtā informācija no Vietnamas tomēr rāda patieso ainu, un tas, liekas, ir iemesls, kādēļ Kazickaties reportāžas nav parādījušās Kanadas presē, radioraidījumos un televīzijā, kaut viņa dod rakstus arī NANO (North American Newspaper Organization), lielajiem amerikāņu žurnāliem „Look", „Mademoiselle" u.c.

Jurate Kazickaite ir neparasti drošsirdīga un arvien visur klāt, kur kaut kas notiek. Viņa devusies līdz amerikāņu vienībām palīdzības akcijās, atradusies frontes pirmajās līnijās, ir pirmā sieviete — kara korespondente, kas sēdējusi F-100 tipa lidmašīnā, lai novērotu bumbošanas pasākumus un bijusi klāt tādās vietās, kur risinājušās asiņainas cīņas. Jaunā lietuviete vienmēr centusies arī iepazīties ar vietnamiešu dzīvi laukos un pilsētās. Viņa intervējusi iezemiešus, sākot ar vienkāršu zemnieku un karavīru, apmeklējusi vietas, no kurām vietkongi tikko izvākušies, atstājuši nomocītus un noslepkavotus iedzīvotājus, bērnus un sievietes ieskaitot.

Kazickaite raksta par Vietnamas jaunatni un sievietēm, piešķaras arī jautājumiem, kuriem nav tiešs sakara ar karu, bet dod ieskatu vietnamiešu dzīvē, cik tiem tādas vispār atlicis. Vēlēšanu laikā viņa ar motociklu apbraukāja vietnamiešu ciemus un pilsētiņas, sarunājās ar vēlētājiem un kandidātiem — ģenerāli Tiu, ģenerāla Kija dzīvesbiedri u.c.

Kazickaites informācija un uzņēmumi parādās arī Eiropas laikrakstos un žurnālos, piemēram, franču „Paris Match" un vācu „Stern". Daudzi uzņēmumi bijuši iespējami tikai ar nepastrādu drošsirdību. Kazickaitei par drošsirdību piešķirta godazīme Sudraba zvaigzne, bet t.s. Award of Courage viņa saņēma par ievainoto glābšanu bīstamās situācijās. Amerikāņu 101. divīzija viņu izraudzījusi par goda kaprāli, un komandējošais divīzijas ģenerālis lietuvieti godināja. Vairākkārt viņas raksti un kara uzņēmumi bijuši arī amerikāņu žurnālā „Newsweek".

Jurate Kazickaite atstājusi Lietuvu viena gada vecumā. Viņas vecāki atstāja Vāciju 1947. gadā, un Jurates tēvs Dr. J. Kazickas tagad ir Neris Carbon and Oil Corporation prezidents Nujorkā. Jurate Kazickaite izglītojusies ASV, iegūstot Vašingtonā B.A. gradu. Vēlāk viņa izglītību papildināja Šveicē un Anglijā.

Jau vidusskolā Kazickaite parādīja izcilas spējas literātūrā, viņas domraksti un apcerējumi skolas avīzē izpelnījās atzinību. Studiju laikā viņas raksti sāka parādīties arī presē. Tikko 17 gadu vecumā viņa ieguva arī lidotājas tiesības.

Pēc izglītības pabeigšanas Kazickaite devās uz Kēniju Afrikā, kur strādāja par skolotāju un reizē vadīja arī skolas laikrakstu. Viņa izpelnījās lielu ievērību ar pārdrošu kāpienu 6000 pēdu augstajā Point Lenna kalnā, kura ir trešā augstākā virsotne Kēnijā.

Atgriežoties no Afrikas, viņa iegriezās Vietnamā, un šī apmeklējuma rezultātā parādījās viņas pirmie raksti amerikāņu žurnālos par Vietnamu. Kopš 1967. gada Kazickaite atrodas Dienvidvietnamā kā kara korespondente. Uzturoties Kesanas bazē, viņu nesen ievainoja granātas šķemba. Ievainojums tomēr nebija smags, un jaunā lietuviete palika bazē, lai turpinātu sniegt informāciju par notikumiem šajā frontes sektorā.

Kazickaite nav aizmirsusi arī lietuviešu presi un žurnālus. „Lietuviu Dienos" vairākkārt ievietojis žurnālistes kara uzņēmumus un rakstus. Lietuviešu rīcībā bijušas arī viņas uzņemto interviju skaņu lentes.

Sekojošajā nodaļījumā kāda Jurates Kazickaites reportāža no Vietnamas, kuŗu sniegusi ziņu aģentūra Associated Press.

— — — — —

Kāpa 882 Vietnamā.

Izplētņu lēcēju bēga atpakaļ caur mežu, vicināja šauteni, un asinis plūda pa viņa muti. „Palieciet, neceliet galvas!" viņš sauca. „Viņi mūs ielenkuši!"

Mēs paslēpāmies aiz koka. Ziemeļvietnamiešu lielgabalu granātas lidoja no džungliem, no 50 jardu attāluma.

Bija pēcpusdiena kāpā 882, kuŗa atradas 11 jūdžu dienvidrietumos no Dakto. 173. izplētņu lēcēju brigādes vienība pavirzījās uz priekšu un apstājās kāpas pakājē, taustīdama ienaidnieku. To arī atrada.

Karaviri nometās aiz bambuku saknēm, smilšu kopiņām un kokiem, lai pasargātos no pretinieku lodēm.

Nevienas drošas vietas. Ziemeļvietnamieši, iesējušies koku zaros 100 pēdu augstumā, šāva no visām pusēm.

Leitnants Korkijs Votsons no Spokenas, Vašingtonā, pavērās kokos.

„Es viņu redzu! Redzu!" viņš sauca un pacēla savu ieroci. Arī pārējie sāka šaut kokos, un resni zari ar skaļiem brīkšķiem krita lejup.

„No Dieva puses, neizniekojiet municiju!" sauca vienības komandieris kapteinis Dends Jasmers no Sakramento, Kalifornijā. „Kokos nav neviena. Jūs šaujiet uz tukšiem zariem."

Bet Votsons zināja, ka no kokiem neviens vairs nešaus.

— — — — —

Leitnanta Džona Robinsona no Orlandas, Floridā, grupa sastapās ar vietkongu vienību, kuŗa bija pastiprināta ar ziemeļvietnamiešiem. Pretinieks bija pavisam tuvu, reizēm amerikāņu mestās rokas granātas lidoja atpakaļ, iekām paguva sprāgt ienaidnieku vidū. Kādā vietā kāds ziemeļvietnamietis ielēca tai pašā bedrē, kuŗā jau atradās

(Turpinājums 8. lpp.)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

28. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Māc. R. Ekšteina temats: „Septiņi tikumi un septiņi netikumi." Dziedās Pēteris Geistauts, pie klavierēm Ilze Ābele.

28. martā — pl. 8 vakarā Latviešu namā DV teātŗa Kanadā referātu un diskusiju sesijā Ingrīdas Vīksnas priekšlasījums „Aktieris, kritiķis, publika".

30. martā — pl. 8. vak. Dainas koŗa gadskārtējais koncerts Parkdale Collegiate Institute telpās — 189 Jameson Ave.

31. martā — pl. 3 p.p. Sv. Andreja b-cas zālē Gaujas gaidu vienības sarīk. „Lieldienas brauc".

31. martā — pl. 5 p.p. Latviešu namā Aspazijas 100 gadu dzimšanas dienas atceres — LPB Kanadas kopas sarīkojums.

6. aprilī — pl. 8. vak. Sv. Andreja baznīcā Cherubini „Rekvičms" un H. Berino „Kristus tiesāšana." Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris un simf. orķestris —dir. A. Purvs.

12. aprilī — Lielā Piektdienā, pl. 8 vak., Latviešu namā Reliģiskiētisku pārdomu vakars. Temats: Dievs pie krusta, cilvēks bez krusta. Māc. R. Ekšteins. Dziedās koris A. Purva vadībā.

19. aprilī — pl. 8 vak. Eduarda Vingŗa darbu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas sarīk. telpās. Izstāde atvērta līdz 28. aprīlim.

20. aprilī — Vīru koŗa VIESTURS gadskārtējais koncerts — balle.

26. aprilī — Kalvis koncerts Unitarian Church auditorijā.

27. aprīlī — pl. 8 vak. Sv. Jāņa baznīcā — soprāna Irmas Kurmes garīgs koncerts.

10. maijā — pl. 8.00 vak. tradicionālā maija balle „Kādreiz maijā" DV namā, 125 Broadview Ave.

25. maijā — pl. 7 vak. Kluba atklāšana DV namā, 125 Broadview Ave.

21. jūnijā — pl. 7.30 vak. Jāņu ielīgošana „Jāņi — kā pa Jāņiem" DV namā — 125 Broadview Ave.

5. oktobrī — Amerikas latviešu teātŗa Vašingtonas ansambļa viesizrāde — Eaton auditorijā.

20. oktobrī — pl. 5.30 pēcp. Sv Andreja baznīcas zālē baritona Pētera Geistauta jubilejas koncerts.

HAMILTONA

30. martā — pl. 7 vakarā Latviešu namā (16 Queen St. N.) valmieriešu satikšanās un draudzības vakars ar kopīgu azaidu un programmu.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.
Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr. Mrs. Miss .....
Adrese: .....
.....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....
..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts .....
Abonēšanas maksa $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

DAINAS KORA gadskārtējais
KONCERTS
1968. gada 30. martā, plkst. 8.00 vakarā
Parkdale Collegiate Institute telpās,
189—209 Jameson Ave., Toronto.
Ieeja: $2.00; bērniem un jauniešiem līdz 16 gadiem brīva. Vietas nav numurētas.
Programmā: latviešu komponistu darbi
Dirigente: Alma Skudra-Kārkliņa
Apmeklēt lūdz koŗa valde

Nosūtiet savlaicīgi pārtikas saiņus saviem piederīgiem uz svētkiem!
PARAUGSAIŅI
Cenas ASV dolaros
2 — 2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cigaretes, brutto 10 kg 18.50
3 — 2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg 19.75
4 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 32.00
6 — 9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
8 — 19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg 22.70
9 — 20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg pacinās, brutto 10 kg 25.00
11 — 0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes brutto 5 kg 22.75
12 — iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg 38.50
13 — 2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 300 gr šokolades, 1 kg žāvēti jaukti augli, 100 cigarettes, brutto 10 kg 38.45
14 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.00
15 — 2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonade, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg 38.80
16 — iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg 69.90
19 — 9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
20 — 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0.5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augli, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigarettes, brutto 10 kg 31.00
21 — iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
22 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Neskafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskvīti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes 21.80
23 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots 35.90
24 — SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augli, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskvīti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes 30.00
25 — SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu 53.00
31 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigaretes 39.90
33 — 18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc. 24.00
34 — 4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc. 22.70
35 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. 37.50
36 — 9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc. 30.75
37 — 4 kg baltie „American' kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc. 29.75
38 — iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc. 51.50
39 — 4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc. 29.50
40 — iepriekšējais sainis divkāršots — netto 28 mārc. 52.50
41 — 2 kg cukura, 4,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. 27.50
42 — iepriekšējais sainis divkāršots — 38 mārc. 45.50
43 — 4 kg cūku tauku; 2.5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19 mārc. 20.00
44 — iepriekšējais sainis dubultots 36.50
45 — 8 kg cūku tauki, 9 kg eksporta bekona, žāvēts, kopā 38 mārc. 49.50
46 — 5 kg milti, 3 kg cukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni, 1 kg rozīnes, 250/350 gr raugs, sausais, 1,5 kg piena pulveris, 1 kg sviests, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi, 210/300 gr pudiņa pulveris, 320/400 gr zupas koncentrāts, 200 gr pipari, 200 gr lauru lapas, 50 gr vaniļas cukurs — 38 mārc. 37.00
Saiņa cenā ieskaitīts viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.
DV GRĀMATNĪCAS
491 College Street, Toronto 4, Ontario,
— sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
sestdienās no 8.30 — 2 p.p.

LAIKRAKSTA
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos

IEGĀDĀJIETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
THE TWO FACES OF CO-EXISTENCE $6.00
GRĀMATA, KAS PALĪDZĒS JŪSU DRAUGIEM APGAISMOT MŪSU CIŅU PRET KOMŪNISMU.
Dabūjama DV Grāmatnīcā, 491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS
BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

PĀRSŪTAM
naudu uz
LATVIJU
US $10.- pret 9 jaunie rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35., pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.
DV SAINIŠU NODAĻA,
491 College St., Toronto 4. Ont.

MĒS IESPIEŽAM
Laulību un iesvētību ielūgumu kartes
Vizītkartes
Dokumentus biedrību vajadzībām
Koncertu programmas
Sarīkojumu biļetes
Plakātus, dziesmu lapiņas
Vēstuļu veidlapas, aploksnes
Grāmatas, žurnālus
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
Latvija Amerikā
491 College St., Toronto 4, Ont.
Canada.
TEL.: 921-7121 (Code 416)

DĀVINĀSIM
paši sev un sveiksim draugus un paziņas Lieldienu svētku dienās ar MAZĀS SERIJAS dzejas izdevumiem, to popularizējot jauno dzejnieku dzeju un atbalstot šo darbu izdošanā.
MAZĀS SERIJAS ietvaros līdz šim iznākuši:
Richarda Rīdzinieka — PATIESĪBU MEKLĒTĀJS
STĪTAS PIEZĪMES, LASĀMAS SKAŅAS
Gundara Pļavkalna — CAURSPĪDĪGAS ĒNAS
Voldemāra Avena — CAURUMI,
Roberta Mūka — NĀVE UN OTTO,
Serijā pavisam ietilpst 12 izdevumu, kie sekos katru mēnesi.
Katras grāmatiņas cena ir tikai $1.-, vai visas sērijas 12 izdevumu cena $12.-.
Pasūtinot visu seriju līdz š. g. 31. martam, pasūtītājs saņem par brīvu greznu kaseti šo izdevumu sakopošanai.
NO MŪSU KRĀJUMIEM NELIELĀ EKSEMLĀRU SKAITĀ
PIEDĀVĀJAM
RETAS GRĀMATAS
Latviešu tautas miklas, sakāmvārdi un parunas
Latvju sonets 100 gados, antoloģija
Manceļa spredīķu izlase, vēl tikai 46 eks.
Br. Kaudzītes — Mērnieku laiki, luksa izdev.
A. Silgailis — Latviešu leģions
Ed. Virza — Kārlis Ulmanis, monografija
L. Dombrovska-Larsena — Uz darbnīcas slieksņa
notājas pārdomas
Dabūjamas:
DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TARONTO 4. Tālr.

KAKTIŅI
Velcam visādus transportus ar modernām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt
LE 5-6619 911 Dovercourt Rd

JAUNĀKAS GRĀMATAS
K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.
„ Lauru vainags, dz.
„ The Laurel wreath (angļu val.)
„ In Memory (yelt. J. F. Kennedy
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.
„ Pēc pastardienas, rom.
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi
V. Avens — Caurumi, dz.
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. u
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-B
K. Zvejnieks — Inese, rom.
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.
Turģeņevs — Dūmi, rom.
491 COLLEGE ST. TORONTO 4. Tālr.
Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krā
Teach Yourself Latvian
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas slieksņa
Danno — Domu atomi, aforismi
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata
J. Kronlins — 379 dienas
Jānis Rozentāls —
H. Kreicers — Logi, apceres
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un st
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsti
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.
A. Eglītis — Tiesa nāk
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.
Indra Gubiņa — Rītdiena neskaitās, nov.
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti
I. Viksniņa — Saules sala, rom.
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.
B. Grunde un M Kovaļevska — Meža bērn
H. Loftings — Doktors Dūlitls un viņa zvēr
Ventiņ puse
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Vo
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti
P. Babris — Baltic Youth under Communism
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bē
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīc
Čenču Jezups — Pīters Vylāns, rom. latg. izl
Latvijas vēsture 1914—1920.
J. Veselis — Trīs laimes, rom.
Tērauda dvēsele, rom.
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aizlešanu
G. Janovskis — Sola, rom.
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un fej
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.

A gadskārtējais
RTS
8.00 vakarā
ute telpās,
Toronto.
a: Vietas nav numurētas.
pi
Apmeklēt lūdz koŗa valde

vlaicīgi pārtikas saiņus
rīgiem uz svētkiem!
RAUGSAIŅI
g cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie
retes, brutto 10 kg 18.50
v. spekis, 1 kg cūku tauki, 1 kg
kg šķiņķis, 5 kg 19.75
s dubultots, 10 kg 32.00
ie kviešu milti (svars no katra
šanās) un 40 cig. brutto 10 kg 16.00
nā (svars no katra pēc pasūti-
utto 20 kg 22.70
augstākā labuma kausēti cūku
brutto 10 kg 25.00
tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu
, 200 gr šokolādes, 80 cigaretes
..... 22.75
dubultots, 10 kg 38.50
imdesa, 2 kg spekis, 1 kg pupiņu
, 300 gr šokolades, 1 kg žāvēti
ettes, brutto 10 kg 38.45
dubultots, 20 kg 69.00
sviests, 2 kg žāvēta karbonade,
00 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454
gr karameles, brutto 10 kg 38.80
dubultots, 20 kg 69.90
kurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg 26.65
rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta
piņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg
54 gr kakao, 454 gr medus, 60
kg 31.00
s dubult. — 200 cigaretes, 20 kg 56.00
1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500
zines, 50 gr „Neskafē", 300 gr
lādes karameles, 500 gr biskvīti
r konfektes un 20 svecītes 21.80
— iepriekšējais dubultots 35.90
1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg
g žāv. jaukti augļi, 1 kg dūm-
kafija, 454 gr kakao, 370 gr
340 gr rozines, 50 gr šokolāde,
svecītes un 60 cigaretes 30.00
iepriekšējais sainis dubultots,
kodolu 53.00
nerican" kviešu milti, bīdelēti;
ku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg
žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg
es karameļu, 200 cigarešu 39.90
annas vai rīsu (no katras preces
rī tikai viena prece) — 41 mārc. 24.00
nerican" kviešu milti, bīdelēti,
rīsu — 20 mārc. 22.70
is divkāršots — 40 mārc. 37.50
rican" kviešu milti, bīdelēti; 4,5
tauku — 40 mārc. 30.75
rican' kviešu milti, bīdelēti; 2,5
g bekona — 20 mārc. 29.75
s divkāršots — 40 mārc. 51.50
4,5 kg eksporta bekona — 19
..... 29.50
s divkāršots — netto 28 mārc. 52.50
g bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc. 27.50
is divkāršots — 38 mārc. 45.50
2,5 kg cukura, 2 kg rīsu — 19
..... 20.00
s dubultots 36.50
9 kg eksporta bekona, žāvēts,
..... 49.50
ukurs, 2 kg rīsi, 2 kg makaroni,
gr raugs, sausais, 1,5 kg piena
s, 500 gr siers, 1 kg žāv. augļi,
eris, 320/400 gr zupas koncent-
00 gr lauru lapas, 50 gr vanīļas
..... 37.00
viss, jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

GRĀMATNĪCAS
Street, Toronto 4, Ontario,
ērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p.p.
nās no 8.30 — 2 p.p.

ETIES UN DĀVINIET
A. BERZIŅA
S OF CO-EXISTENCE $6.00
DZĒS JŪSU DRAUGIEM'
CIŅU PRET KOMŪNISMU.
āmatnīcā, 491 College Street,
o 4, Ont. Canada.

KLESPIEŽAM
svētību ielūgumu kartes
tus biedrību vajadzībām
ru programmas
ojumu biļetes
kātus, dziesmu lapiņas
Vēstuļu veidlapas, aploksnes
Grāmatas, žurnālus
tis. — Mērenas cenas.
US LŪDZAM NODOT LAIKUS.
vija Amerikā
ge St., Toronto 4, Ont.
Canadā.
921-7121 (Code 416)

DĀVINĀSIM

paši sev un sveiksim draugus un paziņas Lieldienās un citās goda dienās ar MAZĀS SERIJAS dzejas izdevumiem, reizē ar to popularizējot jauno dzejnieku dzeju un atbalstot apgādu šo darbu izdošanā.

MAZĀS SERIJAS iešvaros līdz šim iznākuši:

Richarda Rīdzinieka — PATIESĪBU MEKLĒJOT RAKSTĪTAS PIEZĪMES, LASĀMAS SKAĻĀ BALSĪ,
Gundara Pļavkalna — CAURSPĪDĪGAS ĒNAS,
Voldemāra Avena — CAURUMI,
Roberta Mūka — NĀVE UN OTTO,
Serijā pavisam ietilpst 12 izdevumu, un turpmākie sekos katru mēnesi.

Katras grāmatiņas cena ir tikai $1.-, vai visas serijas 12 izdevumu cena $12.-.

Pasūtinot visu seriju līdz š. g. 31. martam, pasūtinātāji saņem par brīvu greznu kaseti šo izdevumu sakopošanai.

NO MŪSU KRĀJUMIEM NELIELĀ EKSEMLĀRU SKAITĀ
PIEDĀVĀJAM

RETAS GRĀMATAS

Latviešu tautas mīklas, sakāmvārdi un parunas	7.20
Latvju sonets 100 gados, antoloģija	3.60
Manceļa spredīķu izlase, vēl tikai 46 eks.	3.20
Br. Kaudzītes — Mērnieku laiki, luksa izdev.	6.80
A. Silgailis — Latviešu leģions	8.80
Ed. Virza — Kārlis Ulmanis, monogrāfija	2.80
L. Dombrovska-Larsena — Uz darbnīcas sliekšņa, glezotājas pārdomas	4.50

Dabūjamas:

DV GRĀMATNĪCĀ

491 COLLEGE ST. TARONTO 4. Tālr. 921-7121

KAKTIŅŠ

Velcam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

K. Dzelzītis — Dzīves krustceļos, dzej.	$3.20
A. Vilnis — Rājiens sirdij, dz.	$3.00
„ Lauru vainags, dz.	$3.25
„ The Laurel wreath (angļu val.)	$2.75
„ In Memory (velt. J. F. Kennedy)	$2.00
G. Janovskis — Pār Trentu kāpj migla, rom.	$4.80
„ Pēc pastardienas, rom.	$4.50
P. Jēgere-Freimane — Es apliecinu tevi	$4.20
R. Rīdzinieks — Patiesību meklējot, dzejoļi	$1.00
V. Avens — Caurumi, dz.	$1.00
R. Mūks — Nāve un Otto, dz.	$1.00
G. Pļavkalns — Caurspīdīgas ēnas, dz.	$1.00
A. Daugule — Sadedzinātie tilti, rom.	$3.00
K. Ķezbers — Daktera Applebija kalpi, st. un nov.	$4.00
E. Lūkins — Meditācija par Mendelsonu-Bartoldiju	$2.00
K. Zvejnieks — Inese, rom.	$3.25
V. Ramons — Putekļi sarkanā rietā, rom.	$4.50
Turģēņevs — Dūmi, rom.	$3.85

491 COLLEGE ST. TARONTO 4. Tālr. 921-7121

Jānis Niedra — Dziedonim veltīts rakstu krājums	$4.50
Teach Yourself Latvian	$2.75
L. Dombrovska-Larsena—Uz darbnīcas sliekšņa, pārdomas	$4.50
Danno — Domu atomi, aforismi	$0.50
A. Voitkus — Aiz miglas aust saule, rom.	$4.80
Raiņa un Aspazijas 1968. g. Gada grāmata	$2.50
J. Kronlins — 379 dienas	$9.60
Jānis Rozentāls —	$24.00
H. Kreicers — Logi, apceres	$6.00
K. Ķezbers — Brencītis, pasaka	$4.00
E. Ardenss — Serafima spārni, noveles un stāsti	$4.50
G. Zariņš — Trimdas augstā dziesma, stāsts	$3.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 8. gr.	$7.80
Latviešu tautas teikas un pasakas — 9. gr.	$7.80
A. Eglītis — Tiesa nāk	$6.00
K. Raudive — Gaisma un mijkrēslis, rom.	$7.50
Indra Gubiņa — Ritdiena neskaitās, nov.	$4.00
P. Ludvigs — Mūsu Latvijas ūdeņi, stāsti	$5.50
I. Viksniņa — Saules sala, rom.	$4.50
G. Saliņš — Melnā saule, dzej.	$4.00
B. Grunde un M. Kovaļevska — Meža bērni	$4.00
H. Loftings — Doktors Dūlitls un viņa zvēri	$4.00
Ventiņ puse	$3.60
P. Karells—Sadedzinātā zeme, kauja starp Volgu un Visiu	7.00
T. Dangavs — Strandējušo sala, stāsti	$8.20
P. Babris — Baltic Youth under Communism	$5.95
Zvaigžņu sega — rakstu krāj. prof. Dr. L. Bērziņa piem.	$6.50
A. Niedra — Sastapšanās pie operas kafejnīcas, rom.	$4.50
Čenču Jezups — Piters Vylāns, rom. latg. izl.	$7.00
Latvijas vēsture 1914—1920.	$17.00
J. Veselis — Trīs laimes, rom.	$2.50
„ Tērauda dvēsele, rom.	$4.00
I. Lindbergs — Starp atnākšanu un aiziešanu, dzeja	$4.00
G. Janovskis — Sola, rom.	$4.00
A. Johansons — Vecrīgas ziņģu grāmata	$4.00
G. Janovskis — Smiekliņam, pastāsti un feļetoni	$4.50
Latviešu tautas teikas un pasakas VIII	$7.80
P. Rozītis — Granātu ziedi, stāsti	$4.50
A. Rasa — Cilvēki un zeme, st.	$3.80
Z. Lagerlefa — Antikrista brīnumi	$4.75
ARCHIVS VII sējums, raksti par zinātni un teātri	$5.70
A. Bērziņš — The Two Faces of Co-Existence	$6.00
Latvju tautas teikas un pasakas VIII sēj	$7.80
I. Grebzde — Ēnas dzeltenā stiklā, stāsti	$4.00
E. Aistars — Tu nāci naktī, rom.	$4.00
K. Hamsuns — Pēdējais cēliens, rom.	$5.00
M. Kovaļevska — Astoņpadsmit, atm.	$6.00
Latviešu sinonīmu vārdnīca	$6.00
Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļā, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zilīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gaiļīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hirša — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzelonžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Z. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.50
M. Timma — Miglas kamolinš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80
St. Anders — Bībeles stāsts ar 102 ilustrāc.	$9.80

Pasūtināšanai zvaniet

Tālr. 921-7121

DVG GRĀMATNĪCĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.

LATVIEŠU VĒSTURE DZEJĀ UN GLEZNĀS

IZNĀKUŠI 3 SĒJUMI:

1. sējums — DZINTARJŪRAS VASARA
2. sējums — UGUNIS UN ASINIS
3. sējums — SVEŠOS CEĻOS UN PAJUMTĒ

Pēdējās Latvijas brīvības vasaras skaisti lirisko noskaņu pēkšņi pārtrauca briesmas — austrumu barbaru iebrukums mūsu dzimtenē. Sajukums valda visā Latvijas dzīvē, kad pēkšņi tas, kas bija vismazvērtīgākais, kļuva ievērojamākais. Tam sekoja nepiedzīvoti asins plūdi un karš. Abas puses dzied un dzejo par Kurzemīti - Dzintarzemi, bet abas nežēlīgi viens otram uzbrūk, līdz beidzot daļai tautas, glābjot dzīvību, jādodas trimdā, kur tos māc izmisīgas ilgas pēc zaudētās dzimtenes.

Nav vairs ilgi, kad iznāks trimdas un vispār latviešu lielākais izdevums par Latviju rakstos un skatos.

Dr. Edgara Adersona

LATVIA in 50 YEARS — LATVIJA 50 GADOS

pāri 500 lappusēm, dubultformātā $19.80

Iznācis jau arī TEIKU 10. sējums, pieprasiet grāmatnīcās.

Jaunā izdevumā atkal iznākušas pilnīgi izpārdotās

J. Wihtola un E. Melngaiļa

50 LATVIAN FOLK SONGS piano $3.00

Pieprasāmas atkal visās grāmatnīcās.

LATVJU GRĀMATA

DV APGĀDA IZDEVUMI

Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja	$3.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza	$8.20
A. Rubulis — Latvian Literature, latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, rom.	$3.90

Pieprasiet: DV Grāmatnīcā,
491 College Street, Toronto 4,
Ont., Canada.

DAUGAVAS VANAGU NAMS

125 BROADVIEW AVE.

īrē telpas

DEJĀM— KĀZĀM—VIESĪBĀM

Pieprasāmas: M. Ādama kundzei pēc pl. 6 vakarā HO6-1517, Toronto

Kungu krekli īsām piedurknēm
4. gab. kastē
$8.00
776 Yonge St., pie Bloor, Toronto

Apmeklējiet
DV
grāmatnīcu Toronto.

FRANK VASS
BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Baltic
PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

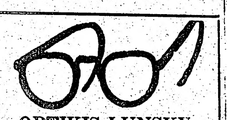

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

LATVIEŠU SKAŅU PLATES

DEJU MŪZIKA

J. Ozoliņa orķestris — Sapņo par mīlu un Gauju. Stereo $7.00
Ugunskurs, Skaists bij tas laiks, Dēls pārveda līgaviņu, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Tūdaliņ, tagadiņ, Virši zilie, Paliec sveika, baltā bērzu birze, Sveika Gauja, Mugurdancis, Ko, runcit, tu domāji?, Mūsu mīla bij sapnis, Ozolīti, zemzariti.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5. Stereo $5.50
Sen tas bij, Neaizmirstamais skūpsts, Ateceries, meitenīt, Pērses meitene, Lakatiņš zilais, Brūklenājs, Polka, Bij Jāņu nakts, Vēlreiz, draugs, nāksi tu, Draugs, nejautā, Tur es dzēru, Šķiršanās.

L. Gleške — Latviešu tautas dziesmas—kokles pav. Mono $5.00
Stāvēju, dziedāju, Es, maģa meitiņa, Dzērāj' puisis bēdājāsi, Kam der kalni, kam der lejas, Saulīt vēlu vakarā, Man deviņi rožu dārzi, Divi, divi, kas tie divi?, Tek saulīte tecēdama, Zied ievina, ābelīte, Dzeguze kūko, Es adīju raibus cimdus, Lēni, lēni jūra krāca, Vakars nāca, vāverīte, Maza, maza es meitiņa.

Dziesmu Vairogs — koris. Stereo $5.50
Tu, Mūžīgais — A. Kalnājs. Dārgās ēnas — J. Zālītis. Naktij — A. Jērums. Trimdinieka dziesma — V. Baštiks. Senlatviete — V. Baštiks. Zilie sapņu kalni — P. Barisons. Bērzs rudenī — J. Vītols. Bārenītis — J. Graubiņš. Jāju, jāju koklēdams — J. Norvilis. Lai jāj tautas šoruden — A. Ābele. Pūti, pūti, zilais vējis — A. Kalnājs.

Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koris ar orķestri. Stereo $5.50
150. Psalms — B. Brittens. Orātorijas „Svētīti laudis" prologs. Svētīgi garā nabagi. Svētīgi, kam bēdas.

Verena Stelps - Dambrans, klavieres. Mono $5.00
Suite — A. Šturms. Ballade — A. Kalniņš. Sonata — T. Ķeniņš. Sonatina — J. Mediņš.

Sv. Andreja draudzes koris. Mono $4.50. Stereo $5.50
Solisti: M. Dežardēna, P. Geistauts, E. Timermane — ērģeles un A. Purvs — diriģents: Pie Bābeles upēm — A. Kalniņš. Zvaigžņotā junda — T. Ķeniņš. Kā briedis brēc — E. Melngailis. Zem nastas — H. Pavasars. Gloria — A. Vivaldi.

H. Birkens—Latviešu dejas un dziesmas. Mono $5.-. Stereo $5.50
Sen tas bij. Neaizmirstamais skūpsts. Ateceries meitenīt. Pērses meitene. Lakatiņš zilais. Brūklenājs. Bij Jāņu nakts. Vēlreiz, draugs, nāksi tu. Draugs, nejautā. Tur es dzēru. Šķiršanās.

Daugavas Vanagu Nr. 1. Tikai Mono $5.00
Paliec sveiks, mans mazais draugs. Dzimtenes meitenes dziesma. Kad šķirojies no tēva mājām. Man dzīvē laimes nav. Tumša rasā. Ikkatru sestdienas vakaru. Saule uzlec mirdzēdama. Paliec sveika, baltā bērzu birze. Zilais lakatiņš. Augstienē pie Madonas. Klip, klap. Kad ar uzvaru šo kaujiņu.

Daugavas Vanagu Nr. 2. Mono $5.00. Stereo $5.50
Mirdzot šķēpiem. Jau saule riet. Baltā roze. Kad pār austrumiem. Mana dzimtene Kurzeme. Kur Gauja plūst. Pumpiņrasā. 15. divīzijas dziesma. Es vēlos mājās pārnākt. Tur Cēdelgemā, draugs. Balta roze nozied. Vedēj. Virši zili, virši sārti. Aizgāja latvietis. Junda.

Alfreds Poriņš — Teiksma. Mono $5.00
Pūt vējiņi. Ar laiviņu ielaidos. Div dzelteni kumelīni. Visiem rozes dārzā ziedēj. Ai, zaļāl līdaciņa. Saulīt' tecēj', tecēdama. Verdzenes dziesma. Ziemas saule. Spāniešu romance. Liepu tēja. Kad nāksi atkal.

Vīru koris VIESTURS. Mono $4.50
(No 1959. g. — 1965. gadam iedziedātā 21 dziesma)
Lai vētra krāc. Šurp brāļi. Karš. Uguns milna. Jaunība. Miglā. Dzimtā puse. Jāņu laiks. Saule un mēness. Dzelmju snauda. Pūtīn pūta... Kā gan var pazīt. Grūti pūta līgaviņa. Aijā manu vieglu prātu. Div' bajāri. Padziedami nu, bāliņi. Viens gans nomira. Visi gani mājās dzina. Apsegioju birzu sesku. Kalējini bālelini. Alus kanna. — Diriģenti: I. Sakss un L. Albertiņa. Solisti: J. Barušs.

Nujorkas koklu un dziedātāju ansamblis
KOKLĪTES SKANĒJA. Mono $4.50. Stereo $5.50
Koklītes skanēja. Trīs sidraba upītes. Puri, puri, meži, meži. Ēdiet, govis, zaļu zāli. Ganīdama saganiju. Dancis Nr. 3. Kāzu balss. Velc, pelīte, saldu miegu. Oi, agleit, agleit. Aiz kalniņa mēnestiņis. Laid iekšā, saimeniece. Koklīte skanēja. Balti gulbji satupuši. Talka, talka, lielā talka. Sēju jauku rožu dārzu. Pirmā diena, otrā diena. Noriet saule vakarā. Kam tie kalni. Kam, liepiņa, tu nolūzi. Ciruliti, mazputniņ. Kamolīndeja.

Antons Kivlenieks. Mono $5.00
(Latviešu tautas dziesmas un dejas kokles pavadījumā)
Cielava, baltgalve. Ciruli, ciruli. Vāverīte. Aiz kalniņa dūmi kūp. Smīkls man. Visi ciema suņi rēja. Ciema dailā sērdienīte. Teci, teci, kumeliņi. Pieci gadi kalpiņš biju. Mugurdancis. Stovēju, dzīdoju. Aiz azara bolti bārzi. Myus cīma meitiņa. Gara mana šī naksniņa. Redz' kur jāja. Puiši, puiši. Vai, māmiņa. Rīksu bēri es palaidu. Jandāliņš.

Meiteņu kvintets — ROTA. Stereo 5.50
Latviešu tautas dziesmas: Jo dziedāju, jo skanēja. Ai, saulīte. Saules teiksma. Visiem rozes dārzā zied. Kālabadi galdiņam. Svāģera meitiņa. Kūko, mana dzeguzīte. Nāk rudentiņš. Ej projām, ledutiņ. Pus vasaras es dziedāju. Trīcēj' kalni. Beidzamāsi rozes sēju. Lūdzami, lautini.

Vera Leinvebere — klavieres. $5.25
J. Vītols — Variācijas un T. Ķeniņš — Sonāta.

DABŪJAMAS DV GRĀMATNĪCĀ
491 COLLEGE ST. TORONTO 4, ONT.
ONTARIO IEDZĪV. + 5% P.S.T.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā. 491 College St., Toronto 4, Ont.

Esiet sveicināti PAVASARĪ!

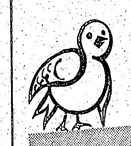

Un no POLIJAS nāk trīs patīkamākie veidi, kā rādīt viesmīlību Lieldienās . . .

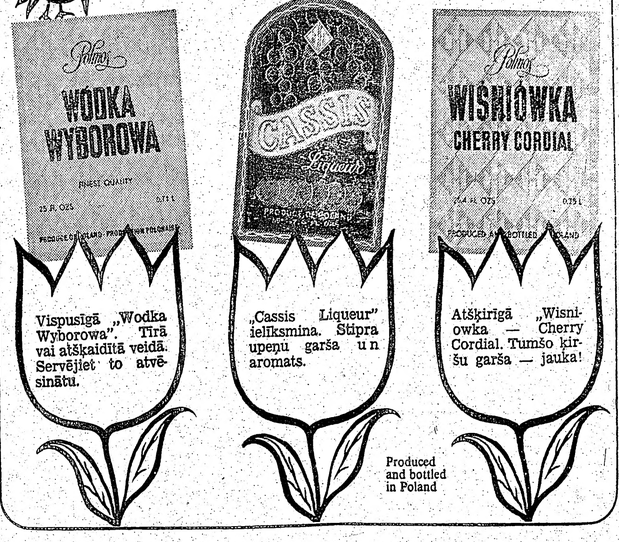

Vispusīgā „Wodka Wyborowa". Tīrā vai atšķaidītā veidā. Servējiet to atvēsinātu.

„Cassis Liqueur" ielīksmina. Stipra upeņu garša un aromats.

Atšķirīgā „Wisniowka — Cherry Cordial. Tumšo ķiršu garša — jauka!

Produced and bottled in Poland

SPORTS

LIELISKA METIENU SERIJA

Vieglatlētikas sezona brīvajā dabā tikko sākusies, pareizāk sakot, Amerikas kontinenta lielākajā daļā vēl nav sākusies, bet Juris Pūce, kā mūsu laikrakstā jau ziņots, jau pārsteidzis ar lieliskiem rezultātiem.

Pirmajās sacīkstēs brīvdabas laukumā 9. martā Reno, Nevadas pavalstī, viņš jau sasniedza savu vispār labāko rezultātu diska mešanā, pirmo reizi mūžā pārsniedzot 200 pēdu līniju un aizlidinot „ripu" 60,98 m.

Tikai nedēļu vēlāk turpat Reno t.s. All Comers sacīkstēs Juris Pūce sasniedza jaunu un lielisku Kanadas rekordu — 64,40 m, kas ir trešais visu laiku labākais rezultāts pasaulē diska mešanā. Vienīgi pasaules rekordists čechs Daneks (65,22) un pasaules rekordists lodes grūšanā amerikānis Matsons (65,15 m) spējuši veikt lielākus tālumus. Lieliska bija arī Pūces metienu serija: 59,13 — 62,82 — 64,40 — 62,38 — 61,75 un 61,27 m.

Tas ir tikai sākums. Jau tuvākā laika sacensībās Pūce cer šo rezultātu vēl uzlabot.. Jāpriecājas, ka tik labā gatavībā viņš ir tieši olimpiskajā gadā.

Jura Pūces māte, kas vienmēr rūpīgi sekojusi dēla panākumiem un veicinājusi viņa sporta gaitas, tā daļēji palīdzot rezultātu augšupejā, sacīkstēs bieži tik ļoti nervozējusi, ka nav nemaz skatījusies, kā dēlam padodas kāds metiens. Tā kā Juris Pūce pamatoti cer braukt arī uz olimpiskajām spēlēm Meksikā, viņa par savu nervozitāti pastāstījusi arī dēlam, kas mierinājis ar apņemšanos: „Meksikositijā metīšu tā, ka tev nebūs jāuztraucas!" V. Teteris

MEISTARTITULA ATGŪŠANAI PIETRŪKA TIKAI DAŽU PUNKTU

Divas dienas Makmāstera universitātes telpās Hamiltonā risinājās Kanadas meistarsacīkstes volejbolā, kuŗās atsevišķās provinces pārstāvēja to labākās vienības. Iedalītas divās grupās, kā vīriešu, tā sieviešu sacensībās piedalījās 12 vienību. Katras grupas labākie sešnieki savstarpējās spēlēs pēc tam noskaidroja jaunās meistarvienības.

Sieviešu meistarsacīkstēs visinteresantākās izvērtās tieši šīs izšķirošās spēles, kuŗu pusfinālā un finālā spēku samērs izrādījās pārāk nevienāds. Vispirms Vankuvera pieveica Toronto Bluees ar 15—5 un 15—5, bet Kalgarija uzvarēja Vinipegu ar 15—5 un 15—3. Finālā Vankuvera pārspēja Kalgariju ar 15—0 (!), 9—15 un 15—7. Toronto Blues vienībā spēlēja arī latviete I. Dobele.

Vīriešu meistarsacīkstēs spēju ievadījumā neveiksmīgi cīnījās Hamiltonas YMCA, kuŗas pamatsastāvu veidoja latvieši Leja, brāļi Richteri, Žulps un Eichvalds, palīgā nākot arī Tētiņam, Ozolam un dažiem kanadiešiem. Viņi zaudēja Toronto igauņiem, kuŗu vienībā spēlēja arī latvietis Priedītis, bet, gūstot uzvaras pārējās spēlēs, savā grupā tomēr izvirzījās 1. vietā.

Pusfinālā Hamiltonas YMCAs pretinieks bija Montrealas Palestre vienība, kuŗas sastāvā spēlēja arī latvietis Kalniņš. Hamiltonieši viegli panāca 10—3 vadību, bet tad viņu spēlē iestājās lūzums. Nelīdzēja arī daudzās spēlētāju maiņas. Tikai pateicoties laimei, Hamiltona uzvarēja 1. setu ar 16—14 rezultātu. Otrā setā hamiltonieši tomēr spēja saskaņoties un panāca 15—7 uzvaru, iegūstot tiesības cīnīties ar Toronto Balmy Beach vienību par Kanadas meistarnosaukumu. Ceļā uz finālu Balmy Beach sešnieks pusfinālā bija pieveicis Kanadas junioru meistarvienību Montrealas Concordia ar 14—16, 15—9, 15—0 (!) rezultātu.

Ar interesi gaidītā finālcīņa spēles kvalitātes ziņā gan bija samērā zema, taču sniedza diezgan saistošu momentu. Sākumā veiksmīgākā bija Hamiltonas YMCA, panākot vairāku punktu pārsvaru, tomēr tālākajā spēles gaitā nogurums un savstarpējā nesaprašanās saspēlē nepalika bez sekām: hamiltonieši zaudēja šķietami jau uzvarēto 1. setu ar 14—16. Līdzvērtīga spēle risinājās arī 2. setā, kuŗa beigās veiksmīgākie atkal izrādījās Balmy Beach spēlētāji, panākot 15—13 pārākumu. Tā šī Toronto priekšpilsētas vienība, kuŗas telcamākais spēlētājs bija latvietis J. Vilmanis, sekmīgi aizstāvēja savu pagājušā gadā izcīnīto Kanadas meistartitulu. V. T.

STARTA IESPĒJA JAUNAJIEM VIEGLATLĒTIEM

Kanadas junioru meistarsacīkstēs vieglatlētikā telpās notiks 30. martā plkst. 9 rītā Queen Elizabeth ēkā Kanadas nacionālās izstādes laukumā Toronto. Sacīkšu programmā skrējieni, barjēras ieskaitot, augstlēkšana, tāllēkšana un lodes grūšana zēniem un meitenēm visās vecuma grupās (t. s. midget, juvenile, junior) no 12—20 gadu vecumam. Pirmo trīs vietu ieguvēji saņems Ontario provinces dāvinātas medaļas.

Jurate Kazickaite pie lidmašīnas ar amerikāņu kapteini Teriju Guesu pirms izlidošanas uz cīņu sektoru Vietnamā.

Lietuviete Vietnamas frontē

(Pārnesums no 6. lpp.)

amerikāņu izplētņu lēcējs. Ziemeļvietnamietis vairs necēlās.

Pēc pāris stundu cīņas bija ievainoti 17 amerikāņi. Kamēr viena daļa atklāja uguni, citi tās aizsegā mēģināja aizvest ievainotos.

Ievainotie gulēja salmu kaudzēs. Tā bija vieta, kur tie vēl nesen saņēma savu kārtējo ēdiena devu.

Džerls Vitens no Zenesilles, Ohio, mēģināja pārsiet galvu smagi ievainotam biedram.

„Nerūpējies, Ar tevi viss būs atkal labi", viņš sacīja. „Tu drīz dosies mājup, vai ne? Vai dzirdi mani? Saki kaut ko!"

Otrā pusē kāds sauca: „Es nevaru paelpot. Ārst, palīdzi man. Nevaru paelpot!"

Armijas fotogrāfs ar atrautu kājas daļu bija atspiedies pie koka un vaidēja sāpēs.

Sprāga ienaidnieka rakete. Atskanēja jaunievainoto sāpju kliedzieni.

„Ak, Dievs, nekliedziet!" sauca Viters, un viņa acis pildījās asarām.

„Nestipriniet ienaidnieka morāli, nekliedziet!"

Sanitāri skrēja no viena ievainotā pie otra, bet darba bija par daudz. Kad ievainotie bija kaut cik apkopti, jauni rakešu sprādzieni trīcināja gaisu. Karavīrs, kas bija atskrējis ar ievainojumu mutē, bija ievainots arī vēl plecā un kājās.

„Šis koks ..." viņš teica. „Domāju, tas mani pasargās. Bet tagad esmu ievainots trīs vietās ..."

Ziemeļvietnamieši turpināja šaut un pastiprināja savu uguni ar mīnu metējiem. Izplētņu lēcēji pamazām atvilkās. Sāka tumst. Aviācija dauzīja ziemeļvietnamiešu pozicijas, virs mūsu galvām kauca artilerijas šāviņi. Beidzot šaušana apklusa.

Ieradās helikopteri paņemt ievainotos. Atsevišķi snaiperi no kokiem apšaudīja helikopterus, kad tie nolaidās. Karavīri vilka ievainotos un nogalinātos uz nolaišanās vietu. Tā bija tieši tā vieta, kuŗā pirms kaujas bija paredzēta varonīgo karavīru apbalvošanas ceremonija ar ģenerāļa piedalīšanos.

Citi izplētņu lēcēji sāka ierakties. Neviens daudz nerunāja.

Z.

Antonijs Novotnijs padzīts

Pēc partijas varas atņemšanas Antonijam Novotnijam bija atstāts tikai Čechoslovakijas valsts prezidenta amats, kuŗš komūnistu diktatūrās ir maznozīmīgs postenis, jo galvenā noteicēja ir partija. Zaudējot partijas 1. sekretāra vietu, Novotnijs praktiski jau bija atstumts arī no faktiskās varas. Kā vecu staļinistu tagadējais partijas vadītājs Dubčeks viņu pārāk ilgi nevējās atstāt arī valsts prezidenta amatā, kas varētu atkal ietekmēt „vecās gvardes" aktīvitāti partijā. Tā, nesagaidot partijas plēnārsēdi, kas paredzēta 28. martā, Novotnijam no valsts prezidenta amata bija jāaiziet.

Čechu aģentūra CETEKA ziņo, ka Novotnijs atkāpies veselības dēļ, jo slimojis ar kunģa kaiti, kuŗa arvien pastiprinājusies. Viņš „atteicies" no amata 48 stundas pēc ministru prezidenta vietnieka Oldrika Černika atgriešanās no Maskavas. Zīmīgi, ka Kremlis par Novotnija nobīdīšanu pie malas nav ieminējies ne vārda. Padomju galvenie varasvīri, ieskaitot A. Kosiģinu, aizbildinājušies, ka Pad. savienība nevēlas iejaukties Čechoslovakijas jaunajā liberālizācijas kursā. Iespējams, ka Novotnijs nav izpelnījies Maskavas līdzjūtību savas nelokāmās staļiniskās nostājas dēļ, bet var arī būt, ka Kremlis pats nejūtas pārāk drošs, lai nosodītu čechu straujo liberālizāciju, jo pēc tādas arvien skaļāk paceļas balsis arī pašā Pad. savienībā. Ar Novotnija noliksanu „vecos lūžņos" kritis pēdējais Staļina laika piemineklis Prāgā, līdzīgi masīvajai Staļina granīta statujai, kuŗu Čechoslovakijas galvaspilsētā nogāza 1962. gadā, desmit gadu pēc asiņainā Kremļa diktatora nāves.

Novotnijā krīsanu paātrināja ģenerāļa Sejnas aizbēgšana uz ASV ar galvenajiem Varšavas pakta valstu militārajiem noslēpumiem. Kā čechu armijas politiskajam vadītājam Sejnam bija pieejami visi Varšavas pakta slepenie plāni un militārie noslēpumi, kas vērsti pret NATO. Dabīgi, ka tas ļoti nepatikami Maskavai, tādēļ iespējams, ka Novotnijs padzīts arī ar Kremļa svētību.

Φ No Parīzes ziņo, ka žīdi kādā televizijas raidījumā atzinušies, ka noindējuši 1000 vācu SS-virsniekus, kas ēduši ar arsēniku saindētu maizi, kuŗa tiem piegādāta Vācijas amerikāņu pārvaldītās joslas kaŗa gūstekņu nometnē 1946. gada 13. aprīlī Nirnbergā tuvumā. Lai saindēto maizi neapēstu arī gūstekņu amerikāņu apsardze, „dāvana" vācu virsniekiem piegādāta tiešā.

Trieciens zelta spekulantiem

Septiņu valstu centrālo banku vadītāji bija pulcējušies Vašingtonā, lai spriestu, kā novērst valūtas krizi un izbeigt spekulāciju ar zeltu. Šai starptautiskajā zelta fondā darbojas ASV, Anglija, Rietumvācija, Italija, Holande, Beļģija un Šveice — valstis, kuŗas savās rokās tur zeltu 39 bilj. dolaru vērtībā. Pāniska zelta iepirkšanos centrālo banku vadītāji pārtrauca ar striktu lēmumu — zeltu privātiem pircējiem vairs nepiegādāt, bet centrālo banku un starptautisko valūtas iestāžu darījumos zelta cenu atstāt līdzšinējo — 35 dol. par unci. Tas nozīmē, ka zeltam turpmāk būs divas cenas — oficiālā un brīvā tirgus cena, kuŗu noteiks tautsaimnieciskais likums — piedāvājums un pieprasījums.

Lielākajam pasaules zelta tirgum Londonā zeltu privātiem pircējiem vairs nepiegādās. Londonas tirgū varēs pirkt zeltu brīvā piegādē, bet pie valdību zelta krājumiem spekulantiem vairs nebūs iespējams piekļūt. Tas nozīmē, ka visi, kas trakā steigā sapirkās zeltu, cerot vēlāk labi nopelnīt, tagad savu zeltu varēs piedāvāt viens otram ... Zelta upe, kuŗa visu laiku plūda no Vašingtonas uz Londonu un pa kuŗu aiztecēja puse ASV zelta krājuma 12 bilj. dol. vērtībā, tagad ir sausa, jo zelta fondam aizsautas priekšā slūžas. Pēc ASV pieprasījuma Londonas zelta tirgus vispār slēgts līdz 1. aprīlim. Septiņas valstis, kuŗas darbojas starptautiskajā zelta fondā, neuzpirks zeltu no privātiem avotiem. Tas ir smags trieciens spekulantiem, kas zeltu gan sapirkušies, bet zaudējuši iespējas to pārdot valdībām.

Pēc pasaules baņķieru Vašingtonas lēmuma nepārdot un nepirkt zeltu privātā tirgū, Parīzes tirgū zelta cena tūlīt kritās par 4 dol. uncē, no 44 uz 40 dol., paliekot tikai 5 dol. virs oficiālās zelta cenas. Smagi kritās arī zeltraktuvju akciju cenas. Dienu vēlāk zelta cena Parīzē bija nokritusies vēl par gandrīz dolaru uncē. Cīrichē cena turējās 38,50 un 37 dol. uncē.

Starptautiskā zelta fonda locekļu lēmums apturēt zelta piegādi privātajam tirgum uzskatāms arī par soli amerikāņu dolara aizsargāšanai pret spekulatīviem uzbrukumiem. Finanču lietpratēji lēš, ka ASV jālegūst 6 mēnešu laiks, lai atjaunotu pasaules uzticību dolaram. To satricināja gandrīz nepārtrauktie deficiti ASV maksājumu bilancē kopš 1950. gada, kopā 40 bilj. dolaru. Kaŗš Korejā un Vietnamā smagi atsaukušies uz ASV budžetu. Liekas, tieši še slēpjas komūnistu divkosība, spēlējot miera eņģeļa lomu, bet īstenībā vēloties Vietnamas kaŗu paildzināt, lai ASV saimnieciski vājinātu. Organizētās pretkaŗa demonstrācijas dažādos pasaules centros nav nekas cits, kā apslēpti centieni stiprināt ASV prezidenta Džonsona spītu un skubināt amerikāņus dārgo un asiņaino kaŗu turpināt. Komūnisti lolo lielākas cerības sagraut ASV drīzāk ssaimnieciski nekā militāri. Ar dolara devalvāciju, ja tāda notiktu, amerikāņiem būtu dots smags starptautisks sitiens. Dažu aktīvo senātoru uzstāšanās tādēļ vairāk saprotama kā cenšanās saglabāt ASV saimniecisko stiprumu nekā iestāšanās pret kaŗu kaut kālu naīvu humānu mērķu dēļ.

Kā nokārtosies ASV saimniecība un dolara stabilitāte, finanču lietpratēji pagaidām var tikai zīlēt. Politiķi pa to laiku meklē kādu „grēka āzi", kam uzkraut visu saimniecisko neveiksmju smagumu. Prezidenta Džonsona politikas kritizētājiem pašreiz tāds ir Vietnamas kaŗš. Vai tas tomēr ir īstais „grēka āzis", vēl pāragri spriest. Vienalga, kas nāktu prezidenta Džonsona vietā, vai arī viņš paliktu amatā, ASV ārlietu politika galvenajos vilcienos paliks tā pati. Tā būs tikai līdzšinējās politikas turpinājums, kā jau rādījusi iepriekšējā pieredze. Demokratiskā valstī viss risinās lēni un ar apdomu. Un tieši še slēpjas demokratijas lielais spēks.

Iepretim pašreizējai valūtas krizei Kanāda atrodas izolētā stāvoklī. Tā nav starptautiskā zelta fonda dalībniece, bet Kanadas zelts slēpjas pašas zemē. Tas ir tikai jāizrok. Ar valdības subsidijām Kanada grib veicināt šī dārgmetalla iegūšanu, ar kuŗu tā apgādā arī ASV zelta fondu, ieplūdinot tajā zeltu par 150 milj. dolaru gadā. Kanadas finanču ministrs Šarps kādā televīzijas intervijā uzsvēra, ka zelta krize nav ietekmējusi Kanadas dolara pirktspēju. Kanadas dolars ir pat kļuvis stiprāks. Finanču ministrs lūdza pagaidām pārtraukt zelta pārdošanu.

Ģen. Vestmorlends atsaukts no Vietnamas

Ģen. Viljems Vestmorlends, kas 4 gadus bija amerikāņu bruņoto spēku virspavēlnieks Vietnamā, atsaukts uz Vašingtonu par armijas štāba priekšnieku. Šis Baltā nama aicinājums oficiāli uzskatāms par paaugstinājumu, taču amerikāņu novērotāji Saigonā izsakās, ka pārmaiņas notikušas sakarā ar domstarpībām starp ģen. Vestmorlendu un prezidenta Džonsona valdību par ASV rīcību Vietnamas kaŗā.

Ņujorkas senātors Roberts Kenedijs izteicies, ka lēmums par Vestmorlenda atsaukšanu no Vietnamas norāda uz jaunu virzienu Vašingtonas kaŗa politikā. Tomēr šis lēmums nācis par vēlu, lai viņš, Kenedijs, noņemtu savu kandidatūru uz prezidenta amatu. Vestmorlenda pēctecis, cik paredzams, būs viņa līdzšinējais vietnieks ģen. Kreitons Abrams.

ASV militārās un civilās apvindas Džonsona paziņojums par Vestmorlenda atsaukšanu nav pārsteidzis. Pārmaiņas augstākajā bruņoto spēku vadībā Vietnamā, — izsakās novērotāji, — bijušas nenovēršamas pēc tam, kad ģen. Vestmorlends arvien vairāk iestājies par ASV kaŗa darbības paplašināšanu Vietnamā. Pēc vietkongu ofensīvas Vestmorlends bija pieprasījis vairāk kaŗaspēka, vismaz 206.000 papildvīru.

Raksturodams Vestmorlendu kā ļoti talantīgu kaŗavadoni, prezidents Džonsons norādīja, ka ģenerāli jaunajam amatam ieteicis bij. aizsardzības ministrs Maknamara, kā arī viņa jaunais aizstājējs Klifords. Džonsons uzsvēra, ka Vietnamas kaŗa stratēģijas pārbaude vēl nav pabeigta, bet viņš domā, ka Vestmorlenda pieprasīto kaŗavīru skaitu samazinās. Ģen. Vestmorlends savā galvenajā mītnē Dienvidvietnamā izdevis paskaidrojumu, kuŗā nožēlo savu aiziešanu pirms Vietnamas kaŗa izšķiršanās.

Militārie komentātori atzīmē, ka amerikāņu spēki Dienvidvietnamā vienmēr „slimojuši ar mazasinību". Ģen. Vestmorlends pieprasījis, piemēram, 100.000 kaŗavīru, saņēmis — 55.000; vēlāk prasījis 200.000, bet saņēmis 35.000 ...

Ārste zobu slimībās

Dace Snikeris, D.D.S.

ar šo paziņo, ka sākot ar 1. aprīli

atver privātpraksi

761 Jane Str., Suite 14,

Toronto 9 Ont.

(3 blokus ziemeļos no St. Clair Ave. W.)

Tel. 763-3773

Antonijs Novotnijs padzīts

VELTIGA KLAUDZINĀŠANA

Ziemeļvietnama ignorē visus ASV prezidenta Džonsona miera piedāvājumus.

Dadža karikatūra

Kultūras sakari . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

materiālo atbalstu (sainīšu sūtīšanu) trūkumā esošajiem tuviniekiem un draugiem. Kaut šie sūtījumi ir minuss komūnistu politikas bilancē, viņi tomēr tos pieciešs, jo iegūst ārzemju valūtu.

Maskavas propagandētie svešuma latviešu kultūras sakari ar dzimteni un dzimtenes apmeklējumi ir ļoti iedarbīgi vienā mūsu trimdas sabiedrības daļā. Tie dzen arvien lielāku ķīli starp aktīvo latviešu grupu un jaunatni trimdā. Sakarā ar to būtu ļoti vēlams, lai jaunatnes organizācijas trimdā un to vadītāji izdebatētu un izventilētu visas iespējas un visus iespējamos ceļus minētajos jautājumos savos kongresos un publiskajos paneļos, pieņemot savus atzinumus rezolūciju veidā.

Es ticu, ka šīs rezolūcijas izteiktu norobežošanos no Maskavas propagandas. „Aizbāžot muti" Maskavas propagandai, jaunatne varētu atklāti deklarēt, ka šajos jautājumos trimdas sabiedrība „no sienas līdz sienai" ir vienota. Tas būtu liels solis uz priekšu mūsu kopīgajā cīņā par dzimtenes atbrīvošanu.

AKTUĀLAIS KAZADA

★ Līdz 31. martam Toronto risināsies līdz šim lielākais dzejas festivāls Ziemeļamerikas vēsturē. To rīko Kanadas dzejnieku līga sadarbībā ar pilsētas bibliotēkām, piedaloties ap 15 vidējās un jaunākās paaudzes dzejdaŗiem. Priekšnesumi notiek ik dienu pusdienlaikā pilsētas valdes bibliotēkā, bet 31. martā Central Library teātŗa zālē rīkos dzejas vakaru. Ieeja festivālā brīva.

★ Ontario parlamenta locekļis jaundemokrats Valters Pitmans, kuŗš arī māca Kanadas vēsturi Trentas universitātē Piterborovā, iecelts par Ontario izglītības savienības (OEA) priekšsēdi. Savā pirmajā uzrunā savienības 13.000 locekļiem viņš deklarēja, ka skolēni ir „vienīgā nozīmīgā grupa", kas savienībā nav pārstāvēta. Viņš ieteica piešķirt skolēniem pilnvaras piedalīties vidusskolu administrātīvo jautājumu izšķiršanā. OEA līdzšinējā darbība bijusi visai vāja un nenozīmīga, tādēļ tajā jāiesaista arī vairāk skolu padomju, izglītības nozares rūpnieku un izdevēju ...

★ Pēdējā laikā Kanadā atklāta plaša mēroga nomierinātāju medikamentu viltošana. Viltotu drogu izgatavošana ASV ir tik plaša, ka uzskatāma par multimiljonu dolaru pasākumu, bet Kanadā šis „biznes" pagaidām ir tikai sākuma stadijā. Federālajā parlamentā chirurgs Dr. Brands vērsa veselības ministra Makekena uzmanību uz šo parādību, kuŗš pieprasīja tuvāku izziņu. Par viltotiem medikamentiem ziņots arī patērētāju un uzņēmēju ministram Dž. Terneram.

★ Toronto universitāte pieprasījusi paskaidrojumu padomju valdībai par apmaiņas studenta Vladimira Pavlova izraidīšanu no Pad. savienības. Pavlovs izslēgts no Maskavas universitātes februārī par „memorālu un neciešamu „pretpadomju nostāju". Prof. H. G. Skilings, kuŗa pārziņā ir apmaiņas studentu programmas Kanadas daļa, ļoti šaubās, vai pad. laikrakstā „Izvestija" pret Pavlovu vērstās apsūdzības vispār saskan ar faktiem. Pavlovs gan iecerējis dotīes laulības ostā ar krievieti, un arī iesniedzis lūgumu pēc laulību atļaujas, pirms sākusies kampaņa viņa izslēgšanai no padomju universitātes, pēc kuŗas viņš aizbēdzis uz Somiju.

★ Daudzās lauksaimnieku sūdzības par fabrikām, kas ar indīgiem dūmiem sabojā ražu un apdraud ganāmpulkus, mudinājušas Ontario valdību iecelt komisiju sūdzību izmeklēšanai. Komisijas locekļis Dr. V. C Vaingards nule bargi nosodījis Ontario lauksaimniecības federācijas 1965. gada lēmumu noklusēt sējumu un ganāmpulku indēšanu Danvilles rajonā, kas izvērtusies par daudz publicētu skandalu pēdējā pusgadā.